

Ανακοίνωση

**Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις
31 Δεκεμβρίου 2019**

Λευκωσία, 29 Απριλίου 2020

Κύρια Σημεία για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

Καλή Κεφαλαιακή Θέση

- Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας 18.0% και Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) 14.8% (με μεταβατικές διατάξεις ΔΠΧΑ 9)

Η Βελτίωση του Ισολογισμού συνεχίζεται

- Οργανική μείωση των ΜΕΔ (βάσει EAT) ύψους €889 εκατ. για το έτος 2019, ξεπερνώντας την καθοδήγηση
- Τα ΜΕΔ (βάσει EAT) μειώθηκαν σε €3.9 δις (€1.8 δις μετά τις πιστωτικές ζημιές)
- Το ποσοστό ΜΕΔ (βάσει EAT) προς δάνεια μειώθηκε σε 30% και η κάλυψη με προβλέψεις αυξήθηκε σε 54%
- Καθυστέρηση στη διαδικασία πώλησης ΜΕΔ (βάσει EAT) λόγω των συνθηκών αγοράς και λειτουργίας που επικρατούν, ως αποτέλεσμα της εξάπλωσης του ιού COVID-19

Ενεργή Διαχείριση Ρευστότητας

- Καταθέσεις ύψους €16.7 δις
- Δείκτης δανείων προς καταθέσεις στο 64%
- Εισαγωγή χρεώσεων ρευστότητας για συγκεκριμένες κατηγορίες πελατών τον Μάρτιο 2020

Ενεργή Διαχείριση Εξόδων

- Επιτυχής ολοκλήρωση του Σχεδίου Εθελοντικής Αποχώρησης Προσωπικού, με μεικτή ετήσια εξοικονόμηση κόστους προσωπικού ύψους 13% (€28 εκατ.). Μη επαναλαμβανόμενο κόστος ύψους €81 εκατ. το δ' τρίμηνο 2019
- Μείωση του προσωπικού πλήρους απασχόλησης κατά 11%
- Δείκτης κόστος προς έσοδα (αναπροσαρμοσμένος για το ειδικό τέλος και τη συνεισφορά στο ΕΤΕ) στο 59% για το 2019
- Μείωση του αριθμού καταστημάτων κατά 18% το 2019, υποστηριζόμενη από το Πρόγραμμα Ψηφιακής Μεταμόρφωσης
- 70% των πελατών χρησιμοποιούν ψηφιακά κανάλια για διενέργεια τραπεζικών συναλλαγών

Απόδοση κατά το δ' τρίμηνο 2019

- Νέος δανεισμός ύψους €443 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2019, με σύνολο €2 δις για το έτος 2019, αυξημένος κατά 9% σε ετήσια βάση και ο υψηλότερος από το 2015
- Σύνολο εσόδων ύψους €156 εκατ., λειτουργικά κέρδη ύψους €53 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2019
- Χρέωση προβλέψεων ύψους 0.9% για το δ' τρίμηνο 2019
- Ζημιά μετά τη φορολογία από οργανικές δραστηριότητες ύψους €6 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2019 και κέρδη ύψους €36 εκατ. για το έτος 2019
- Προβλέψεις/καθαρή ζημιά που σχετίζεται με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) ύψους €86 εκατ. και περιλαμβάνει, όπως έχει ήδη ανακοινωθεί, πιστωτικές ζημιές δανείων στο πλαίσιο του ΔΠΧΑ 9 ύψους €75 εκατ., ως αποτέλεσμα της αναμενόμενης μείωσης κινδύνου στον ισολογισμό μέσω περαιτέρω πωλήσεων ΜΕΔ στο μέλλον
- Ζημιά μετά τη φορολογία ύψους €186 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2019 και €70 εκατ. για το έτος 2019

Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου Συγκροτήματος

“Η Κύπρος και ο κόσμος είναι αντιμέτωποι με μια παγκόσμια πανδημία που αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο διαχειριζόμαστε τις επιχειρήσεις μας και την καθημερινή μας ζωή. Ο ιός COVID-19 είναι πρώτα απ’ όλα μια κρίση στον τομέα της υγείας, η οποία παρουσιάζει ένα άνευ προηγουμένου εξωτερικό οικονομικό σοκ. Οι προτεραιότητες της Τράπεζας είναι ξεκάθαρες: να προστατεύσουμε την υγεία των συναδέλφων και των πελατών και μας, να παρέχουμε στήριξη σε αυτούς, όπως και την Κυπριακή οικονομία, διασφαλίζοντας παράλληλα την επιχειρησιακή λειτουργία της Τράπεζας. Είμαστε αποφασισμένοι να βοηθήσουμε στην αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης.

Η άμεση και αποφασιστική αντίδραση της Κυβέρνησης με την εμφάνιση του ιού COVID-19 στην Κύπρο, έχει περιορίσει με επιτυχία την εξάπλωση της πανδημίας στη χώρα. Τα ενθαρρυντικά στατιστικά στοιχεία επιτρέπουν στην Κυβέρνηση να εξετάσει τη σταδιακή χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων, που επί του παρόντος αναμένεται να ξεκινήσει στις αρχές Μαΐου. Τον Απρίλιο, η Κυπριακή Κυβέρνηση άντλησε με επιτυχία €3,0 δις από τις διεθνείς και τοπική αγορά προκειμένου να καλύψει τη χρηματοδότηση των μέτρων που λήφθηκαν για την αντιμετώπιση του οικονομικού αντίκτυπου της εξάπλωσης του ιού COVID-19 και την ενίσχυση των κρατικών αποθεμάτων.

Το πακέτο μέτρων το οποίο ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και τα πρωτοφανή δημοσιονομικά και άλλα μέτρα της Κυπριακής Κυβέρνησης, αναμένεται ότι θα βοηθήσουν στη μείωση της αρνητικής επίδρασης και θα στηρίξουν την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας.

Ως ο μεγαλύτερος τραπεζικός οργανισμός στην Κύπρο, έχουμε καλή κεφαλαιακή θέση και σημαντικό πλεόνασμα ρευστότητας μεγαλύτερο από €3 δις, καθώς εισερχόμαστε σε αυτές τις συνθήκες αβεβαιότητας, που μας επιτρέπει να στηρίξουμε τους πελάτες μας και την Κυπριακή οικονομία. Διαθέτουμε σημαντική εμπειρία στη διαχείριση δύσκολων καταστάσεων. Παραμένουμε απόλυτα επικεντρωμένοι στη διασφάλιση της ποιότητας του ισολογισμού μας, τη χρηματοδότηση, την κεφαλαιακή μας θέση και την αποδοτικότητα, ώστε να διασφαλίσουμε ότι η Τράπεζα θα διατηρήσει την οικονομική της ισχύ. Ταυτόχρονα παραμένουμε εξίσου ευέλικτοι ώστε να αναπροσαρμόσουμε τις βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες αναλόγως των μεταβαλλόμενων συνθηκών κάτω από αυτές τις πρωτοφανείς συνθήκες. Η επένδυσή μας στο πρόγραμμα ψηφιακής μεταμόρφωσης έχει ενισχύσει την επιχειρησιακή μας ανθεκτικότητα, αλλά κυρίως μας έχει επιτρέψει να αντιδράσουμε άμεσα στο μεταβαλλόμενο λειτουργικό περιβάλλον και να παρέχουμε ενισχυμένη κάλυψη υπηρεσιών στους πελάτες μέσω ψηφιακών καναλιών. Η αύξηση χρήσης των ψηφιακών καναλιών από τους πελάτες μας αυτή την περίοδο είναι εντυπωσιακή και ανέρχεται στο 70% στο τέλος Μαρτίου 2020, και αναμένουμε ότι αυτή θα αυξηθεί περαιτέρω.

Τα αποτελέσματα μας για το 2019 αντικατοπτρίζουν τη συνεχιζόμενη πρόοδο ως προς την επίτευξη του κύριου στόχου μας για βελτίωση του ισολογισμού.

Κατά τη διάρκεια του έτους, ολοκληρώσαμε την πώληση περίπου €2.7 δις ΜΕΔ (Project Helix), με θετική επίδραση 140 μ.β. στους κεφαλαιακούς δείκτες. Η οργανική μείωση των ΜΕΔ ξεπέρασε τον στόχο μας για περίπου €800 εκατ. για το 2019. Η οργανική μείωση των ΜΕΔ το δ’ τρίμηνο του έτους, ανήλθε σε €205 εκατ., με την συνολική οργανική μείωση για το 2019 να ανέρχεται σε €889 εκατ. Από το ανώτατό τους επίπεδο το 2014, έχουμε μειώσει τα ΜΕΔ κατά 74% σε €3.9 δις που καλύπτονται με πιστωτικές ζημιές ύψους 54%. Συνολικά, έχουμε μειώσει τα ΜΕΔ κατά €11.1 δις από το 2014, εκ των οποίων τα €8.4 δις αφορούν οργανική μείωση.

Παρά τη μεταβλητότητα στις αγορές ως αποτέλεσμα της πανδημίας του COVID-19, συνεχίζουμε να εργαζόμαστε με τους συμβούλους μας για την πώληση χαρτοφυλακίου ΜΕΔ. Λόγω των συνθηκών αγοράς και λειτουργίας που επικρατούν, η διαδικασία δύναται να διαρκέσει περισσότερο από ότι αρχικά αναμενόταν. Στο πλαίσιο του ΔΠΧΑ 9, η Τράπεζα αναγνώρισε πιστωτικές ζημιές ύψους €75 εκατ. στα οικονομικά αποτελέσματα του Συγκροτήματος για το δ’ τρίμηνο 2019, με αρνητική επίδραση στα κεφάλαια ύψους 46 μ.β. Με την ολοκλήρωση πώλησης χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων δανείων, οι κεφαλαιακοί δείκτες του Συγκροτήματος θα επωφεληθούν από τη μείωση σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων, μετά από έγκριση από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

Με την εξάπλωση του ιού COVID-19, επικεντρώναμε στον περιορισμό οποιασδήποτε πιθανής επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου. Με την ομαλοποίηση των οικονομικών συνθηκών αναμένεται ότι θα συνεχίσουμε τις προσπάθειες μας για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου αναζητώντας λύσεις, οργανικές και μη, για να καταστήσουμε την Τράπεζα έναν πιο ισχυρό και ασφαλή οργανισμό, ικανό να συνεχίσει να στηρίζει την Κυπριακή οικονομία.

Η κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας παραμένει καλή και υπερβαίνει τις κανονιστικές μας απαιτήσεις. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, οι κεφαλαιακοί μας δείκτες (με μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με το ΔΠΧΑ 9), ανήλθαν σε Δείκτη Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 14.8% και σε Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας ύψους 18.0%.

Οι καταθέσεις μας παρέμειναν γενικά αμετάβλητες κατά τη διάρκεια του έτους σε €16.7 δις και μειώσαμε το κόστος των καταθέσεων μας κατά 25 μ.β. το 2019 και κατά 60 μ.β. τα τελευταία δύο χρόνια. Ο νέος δανεισμός ξεπέρασε τα €2 δις το 2019 (αύξηση κατά 9% σε ετήσια βάση), ο υψηλότερος από το 2015, βοηθώντας στη στήριξη της Κυπριακής οικονομίας. Ο δείκτης δανείων προς καταθέσεις ανήλθε στο 64% στο τέλος του έτους.

Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου Συγκροτήματος (συνέχεια)

Λόγω της διατήρησης των χαμηλών επιτοκίων στην Ευρώπη, έχουμε συνεχίσει να επικεντρωνόμαστε στην ενεργή διαχείριση του κόστους χρηματοδότησής μας και στη μείωση των εξόδων μας. Κατά το τέταρτο τρίμηνο μειώσαμε το προσωπικό μας κατά 11% μέσω σχεδίου εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού, με μεικτή ετήσια εξοικονόμηση στα έξοδα προσωπικού ύψους 13%. Κατά τη διάρκεια του έτους, μειώσαμε επίσης τον αριθμό των καταστημάτων κατά 18%, καθώς το ποσοστό των πελατών που χρησιμοποιούν τα ψηφιακά μας κανάλια αυξήθηκε κατά 6 ε.μ. κατά τους 15 μήνες μέχρι τις 31 Μαρτίου 2020 φτάνοντας το 70%. Επιπρόσθετα, τον Μάρτιο του 2020, προχωρήσαμε με την εισαγωγή τελών ρευστότητας (liquidity fees) για συγκεκριμένες ομάδες πελατών.

Το 2019, είχαμε συνολικά έσοδα ύψους €651 εκατ. και λειτουργικά κέρδη ύψους €241 εκατ. Το αποτέλεσμα από οργανικές δραστηριότητες ήταν κέρδη ύψους €36 εκατ. Μετά τα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα που σχετίζονται με το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού ύψους €81 εκατ., τις προβλέψεις/καθαρή ζημιά που σχετίζονται με τις πωλήσεις ΜΕΔ ύψους €92 εκατ. (περιλαμβανομένων και επιπρόσθετων πιστωτικών ζημιών ύψους €75 εκατ. που σχετίζονται με περαιτέρω πωλήσεις ΜΕΔ στο μέλλον), την καθαρή ζημιά από την πώληση της επένδυσης στη CNP ύψους €21 εκατ. και την καθαρή θετική επίδραση από την αναστροφή της απομείωσης αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ύψους €88 εκατ., το συνολικό αποτέλεσμα για το έτος 2019 ήταν ζημιά ύψους €70 εκατ.

Λόγω της υφιστάμενης οικονομικής αβεβαιότητας, στο παρόν στάδιο δεν είμαστε σε θέση να έχουμε καλή εκτίμηση του μελλοντικού αντίκτυπου του COVID-19 στα λειτουργικά και οικονομικά αποτελέσματα του Συγκροτήματος. Συνέπεια των υφιστάμενων δύσκολων οικονομικών συνθηκών λόγω της εξάπλωσης του ιού COVID-19, θα αναθεωρήσουμε τις μακροοικονομικές παραδοχές στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός των πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 για το α' τρίμηνο 2020 με βάση τη σχετική κανονιστική καθοδήγηση, και αναμένουμε ότι δύναται να προκύψουν αυξημένες οργανικές προβλέψεις για το α' τρίμηνο 2020, αν και στο παρόν στάδιο το μέγεθος δεν μπορεί να προσδιορισθεί. Παρόλο που στο παρόν στάδιο παρατηρούμε χαμηλότερα έσοδα από συναλλαγές και χαμηλότερη ζήτηση για δάνεια, λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής αβεβαιότητας δεν έχουμε καλή εκτίμηση του πιθανού μελλοντικού αντίκτυπου του ιού COVID-19 στα λειτουργικά και οικονομικά αποτελέσματα του Συγκροτήματος και επομένως δεν είμαστε σε θέση να παρέχουμε καθοδήγηση για το τρέχον έτος. Ωστόσο, είμαστε πεπεισμένοι ότι η καλή κεφαλαιακή θέση και η ισχυρή ρευστότητα της Τράπεζας, μας επιτρέπουν να στηρίζουμε τους πελάτες μας αυτή την περίοδο μεγάλης αβεβαιότητας, διαδραματίζοντας τον ρόλο μας για περιορισμό των επιπτώσεων αυτής της πανδημίας στην Κύπρο.

Οι μεσοπρόθεσμες προτεραιότητές μας παραμένουν ξεκάθαρες, με την προσοχή μας να συνεχίζει να εστιάζει στην ενίσχυση του ισολογισμού μας και στη βελτίωση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου και της αποδοτικότητας μας, για να συνεχίσουμε να διαδραματίζουμε ζωτικό ρόλο στη στήριξη της Κυπριακής οικονομίας.”

Πανίκος Νικολάου

Ενημέρωση σχετικά με τον ιό COVID-19

Το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τις επιπτώσεις του ιού COVID-19 στην παγκόσμια και την Κυπριακή οικονομία. Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, το Συγκρότημα δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει με ακρίβεια το μέγεθος της μελλοντικής επίδρασης του COVID-19 στις δραστηριότητες και στα οικονομικά του αποτελέσματα, καθώς αυτή θα εξαρτηθεί κυρίως από τον ρυθμό και την έκταση της εξάπλωσης του ιού, τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στους πελάτες και την αποτελεσματικότητα των κανονιστικών και δημοσιονομικών μέτρων που λαμβάνονται για τη στήριξη της οικονομίας και μετριασμό των επιπτώσεων.

Όπως και για άλλες Ευρωπαϊκές τράπεζες, η διατήρηση των χαμηλών επιτοκίων εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για την κερδοφορία του Συγκροτήματος. Συνέπεια των υφιστάμενων δύσκολων οικονομικών συνθηκών λόγω της εξάπλωσης του ιού COVID-19, το Συγκρότημα θα αναθεωρήσει τις μακροοικονομικές παραδοχές στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός των πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 για το α' τρίμηνο 2020 με βάση τη σχετική κανονιστική καθοδήγηση, και αναμένει ότι δύναται να προκύψουν αυξημένες οργανικές προβλέψεις για το α' τρίμηνο 2020, αν και στο παρόν στάδιο το μέγεθος δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Παρόλο που στο παρόν στάδιο παρατηρούνται χαμηλότερα έσοδα από συναλλαγές και χαμηλότερη ζήτηση για δάνεια, το Συγκρότημα, λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής αβεβαιότητας, δεν έχει καλή εκτίμηση του πιθανού μελλοντικού αντίκτυπου του ιού COVID-19 στα λειτουργικά και οικονομικά του αποτελέσματα και επομένως δεν είναι σε θέση να παρέχει καθοδήγηση για το τρέχον έτος. Ωστόσο, η καλή κεφαλαιακή θέση και η ισχυρή ρευστότητα του Συγκροτήματος, του επιτρέπουν να στηρίξει τους πελάτες του αυτή την περίοδο μεγάλης αβεβαιότητας.

Σχέδιο Αντιμετώπισης Πανδημίας και Λειτουργικές Επιπτώσεις του ιού COVID-19

Ο ιός COVID-19 είναι μια κρίση στον τομέα της υγείας, η οποία παρουσιάζει ένα άνευ προηγουμένου εξωτερικό οικονομικό σοκ. Οι προτεραιότητες της Τράπεζας είναι ξεκάθαρες

Κύριες Προτεραιότητες

- Προστασία της υγείας του προσωπικού και των πελατών, διασφαλίζοντας παράλληλα την επιχειρησιακή λειτουργία της Τράπεζας
- Παροχή στήριξης στους πελάτες που έχουν επηρεαστεί από τον ιό COVID-19 και την ευρύτερη Κυπριακή οικονομία
- Παροχή ρευστότητας στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά που έχουν επηρεαστεί για ελάφρυνση των βραχυπρόθεσμων προκλήσεων

Μέτρα που έχουν ληφθεί για Προστασία Υγείας και Ασφάλειας

- Σύσταση επιτροπής για παρακολούθηση των μέτρων για αντιμετώπιση του ιού COVID-19, εντοπισμό περιστατικών και παροχή τακτικής ενημέρωσης στο προσωπικό
- Εφαρμογή μέτρων Υγείας και Ασφάλειας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις συστάσεις του Υπουργείου Υγείας
- Ειδική άδεια για προσωπικό που ανήκει σε ευπαθείς ομάδες
- Ενισχυμένες εντατικές απολυμάνσεις, προληπτική διαδικασία απολύμανσης για όλη την Τράπεζα
- Μεταφορά μασκών, γαντιών και απολυμαντικών στα καταστήματα
- Συμμετοχή στο Κυβερνητικό σχέδιο ελέγχου για τον ιό COVID-19

Μέτρα που έχουν ληφθεί για Διασφάλιση της Επιχειρησιακής Λειτουργίας

- Ενεργοποίηση του Σχεδίου Αντιμετώπισης Πανδημίας για Διασφάλιση της Επιχειρησιακής Λειτουργίας, χωρίς διακοπή των καθημερινών δραστηριοτήτων
- Διαχωρισμός των μονάδων με κύριες δραστηριότητες σε ξεχωριστές εγκαταστάσεις και παροχή πρόσβασης εξ αποστάσεως
- Εκ περιτροπής λειτουργία δικτύου καταστημάτων, ως προληπτικό μέτρο
- 44% του προσωπικού (εξαιρουμένων των καταστημάτων) εργάζεται εξ αποστάσεως
- Παροχή εναλλακτικών λύσεων στους πελάτες για πραγματοποίηση των καθημερινών τραπεζικών συναλλαγών μέσω ψηφιακών καναλιών
- 70% των πελατών χρησιμοποιούν ψηφιακά κανάλια για διενέργεια τραπεζικών συναλλαγών

Ενημέρωση σχετικά με τον ιό COVID-19 (συνέχεια)

Σχέδιο Αντιμετώπισης Πανδημίας και Λειτουργικές Επιπτώσεις του ιού COVID-19 (συνέχεια)

Στήριξη πελατών που έχουν επηρεαστεί από τον ιό COVID-19 και της ευρύτερης Κυπριακής οικονομίας μέσω παροχής ρευστότητας για ελάφρυνση βραχυπρόθεσμων προκλήσεων

- Υλοποίηση μορατόριουμ για αναστολή δόση (κεφαλαίου και τόκων) για εννέα μήνες, διαθέσιμο για όλους τους πελάτες (εταιρίες και ιδιώτες) με καθυστερήσεις λιγότερο από 30 μέρες στις 29 Φεβρουαρίου 2020, σύμφωνα με τα μέτρα της Κυβέρνησης
 - Πέραν των 20,000 αιτήσεων έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα (περίπου €5.2 δις)
- Παροχή ρευστότητας σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά για ελάφρυνση των βραχυπρόθεσμων προκλήσεων, μέσω
 - Δανεισμού με κρατικές εγγυήσεις (εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, εκκρεμεί έγκριση από τη Βουλή)
 - Βραχυπρόθεσμου δανεισμού βάσει οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου (ΚΤΚ)
 - Άλλων προϊόντων δανείων

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στις ενότητες Γ. Λειτουργικό Περιβάλλον και Δ. Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας στις σελίδες 35-40.

A. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία

Ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	2019	2018 (επαναπαρουσίαση*)
	€000	€000
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Κύκλος εργασιών	910,576	1,012,947
Έσοδα από τόκους	454,997	557,065
Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	53,180	52,054
Έξοδα από τόκους	(93,493)	(144,024)
Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους	(48,708)	(46,042)
Καθαρά έσοδα από τόκους	365,976	419,053
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	171,715	175,583
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	(9,821)	(20,312)
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	26,596	37,688
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	18,675	46,670
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	57,660	52,912
Καθαρά κέρδη/(ζημιά) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	2,249	(11,845)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	25,952	30,437
Λοιπά έσοδα	28,938	25,604
	687,940	755,790
Δαπάνες προσωπικού	(306,713)	(216,740)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο, συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης και άλλες εισφορές	(43,609)	(25,095)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(242,622)	(234,891)
	94,996	279,064
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	8,187	27,825
Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	(232,451)	(329,083)
Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	(4,790)	(1,610)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(26,081)	(18,651)
Ζημιές πριν το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και επαναμέτρηση	(160,139)	(42,455)
Επαναμέτρηση επένδυσης σε συγγενή εταιρία κατά την ταξινόμησή της ως να κατέχεται προς πώληση	(25,943)	-
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	5,513	9,095
Ζημιές πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(180,569)	(33,360)
Φορολογία	112,831	(75,916)
Ζημιές μετά τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(67,738)	(109,276)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Κέρδη μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	7,243
Ζημιές για το έτος	(67,738)	(102,033)
Αναλογούντες σε:		
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας - συνεχιζόμενες δραστηριότητες (ζημιές)	(70,275)	(110,764)
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (κέρδη)	-	7,243
Σύνολο ζημιών που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	(70,275)	(103,521)
Δικαιώματα μειοψηφίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (κέρδη)	2,537	1,488
Ζημιές για το έτος	(67,738)	(102,033)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή αναλογούντες στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ) – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(15.8)	(24.8)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή αναλογούντες στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	(15.8)	(23.2)

*Βλέπε ενότητα "Συγκριτικές πληροφορίες σχετικά με τη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία" στην επόμενη σελίδα.

Α. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία (συνέχεια)

Ελεγμένος Ενοποιημένος Ισολογισμός στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	2019	2018 (επαναπαρου- σίαση)	2017 (επαναπαρου- σίαση)
	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,060,042	4,610,491	3,393,934
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	320,881	472,532	1,192,633
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	23,060	24,754	18,027
Επενδύσεις	1,682,869	777,104	830,483
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	222,961	737,587	290,129
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	10,721,841	10,921,786	14,602,454
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	458,852	402,565	429,890
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	243,930	256,002	226,105
Αποθέματα ακινήτων	1,377,453	1,426,857	1,486,979
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	379,126	301,778	383,498
Επενδύσεις σε ακίνητα	136,197	128,006	174,089
Ακίνητα και εξοπλισμός	288,054	260,723	279,814
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	178,946	170,411	165,952
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία	2,393	114,637	118,113
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	26,217	1,470,038	6,500
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	21,122,822	22,075,271	23,598,600
Υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες	533,404	431,942	495,308
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	830,000	930,000
Συμφωνίες επαναγοράς	168,129	248,945	257,322
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	50,593	38,983	50,892
Καταθέσεις πελατών	16,691,531	16,843,558	17,849,919
Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων	640,013	591,057	605,448
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις	324,246	285,483	306,227
Επιδίκες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	108,094	116,951	138,375
Δανειακό κεφάλαιο	272,170	270,930	302,288
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	46,015	44,282	46,113
Μη κυκλοφορούντες υποχρεώσεις και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	-	5,812	-
Σύνολο υποχρεώσεων	18,834,195	19,707,943	20,981,892
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	44,620	44,620	44,620
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	1,294,358	1,294,358	2,794,358
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά	210,701	190,411	273,708
Αδιανέμητα κέρδη/ (Συσσωρευμένες ζημιές)	490,286	591,941	(527,128)
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	2,039,965	2,121,330	2,585,558
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	220,000	220,000	-
Σύνολο κεφαλαίων εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας	2,259,965	2,341,330	2,585,558
Δικαιώματα μειοψηφίας	28,662	25,998	31,150
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2,288,627	2,367,328	2,616,708
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων	21,122,822	22,075,271	23,598,600

Συγκριτικές πληροφορίες σχετικά με τη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία

Παρακαλώ βλέπε Σημείωση 2.38 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 για λεπτομέρειες σχετικά με τις επαναπαρουσιάσεις στις συγκριτικές πληροφορίες. Οι αλλαγές δεν είχαν επίδραση στα αποτελέσματα του έτους ή στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος –Υποκείμενη Βάση

Μη Ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

€ εκατ.	2019 ¹	2018 ^{1,2}	Δ' τρίμηνο 2019 ¹	Γ' τρίμηνο 2019 ¹	Β' τρίμηνο 2019 ¹	Α' τρίμηνο 2019 ¹	Τριμηνιαία (Δ' με Γ') ±%	Ετήσια ±%
Καθαρά έσοδα από τόκους	344	331	84	90	85	85	-7%	4%
Καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες	150	162	39	36	38	37	5%	-8%
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	38	67	4	8	16	10	-50%	-43%
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	58	53	16	12	18	12	36%	9%
Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	32	18	6	10	12	4	-30%	73%
Λοιπά έσοδα	29	26	7	6	8	8	22%	13%
Σύνολο εσόδων	651	657	156	162	177	156	-4%	-1%
Κόστος προσωπικού	(220)	(212)	(53)	(55)	(56)	(56)	0%	4%
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(165)	(156)	(43)	(38)	(43)	(41)	15%	6%
Ειδικός φόρος και συνεισφορά στο ΕΤΕ	(25)	(25)	(7)	(6)	(6)	(6)	-2%	-1%
Σύνολο εξόδων	(410)	(393)	(103)	(99)	(105)	(103)	5%	4%
Λειτουργικά κέρδη	241	264	53	63	72	53	-17%	-9%
Πιστωτικές ζημιές δανείων	(146)	(135)	(29)	(30)	(40)	(47)	-3%	8%
(Απομειώσεις)/αναστροφή απομείωσης άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(22)	(20)	(13)	1	(9)	(1)	-	12%
(Προβλέψεις)/αναστροφή προβλέψεων για επιδικίες, απαιτήσεις, κανονιστικά και άλλα ζητήματα	(10)	(23)	(7)	(6)	3	(0)	19%	-54%
Σύνολο πιστωτικών ζημιών δανείων, απομειώσεων και προβλέψεων	(178)	(178)	(49)	(35)	(46)	(48)	41%	0%
Κέρδη πριν τη φορολογία και μη- επαναλαμβανόμενα στοιχεία	63	86	4	28	26	5	-88%	-28%
Φορολογία	(3)	3	(2)	(1)	2	(2)	167%	-
(Κέρδη)/ζημιά που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	(2)	(1)	0	0	(2)	(0)	5%	71%
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	58	88	2	27	26	3	-95%	-35%
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης – οργανικά	(22)	(42)	(8)	(4)	(4)	(6)	63%	-49%
Κέρδη/(ζημιά) μετά τη φορολογία – οργανικά (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	36	46	(6)	23	22	(3)	-	-22%
Έξοδα αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ)	(81)	-	(81)	-	-	-	-	-
Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ) ³	(92)	(83)	(86)	(4)	3	(5)	-	12%
(Ζημιά)/κέρδη από επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία από την κατηγοριοποίηση της ως ομάδα που κατέχεται προς πώληση (CNP) μετά το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	(21)	9	0	0	(23)	2	-	-
Αναστροφή απομείωσης ΑΦΑ και απομείωση άλλων φορολογικών απαιτήσεων	88	(79)	(13)	-	-	101	-	-
Κέρδη από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (ΗΒ)	-	3	-	-	-	-	-	-
(Ζημιά)/κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	(70)	(104)	(186)	19	2	95	-	-32%

Β. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

Μη Ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων- Κύριοι Δείκτες Απόδοσης

Κύριοι Δείκτες Απόδοσης ^{1,2}	2019 ¹	2018 ^{1,2}	Δ' τρίμηνο 2019 ¹	Γ' τρίμηνο 2019 ¹	Β' τρίμηνο 2019 ¹	Α' τρίμηνο 2019 ¹	Τριμηνιαία (Δ' με Γ') ±%	Ετήσια ±%
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (ετησιοποιημένη βάση)	1.90%	1.82%	1.87%	1.99%	1.89%	1.88%	-12 μ.β.	+8 μ.β.
Δείκτης κόστος προς έσοδα	63%	60%	67%	61%	59%	66%	+6 ε.μ.	+3 ε.μ.
Δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο και συνεισφορά στο ΕΤΕ	59%	56%	63%	57%	56%	62%	+6 ε.μ.	+3 ε.μ.
Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων (ετησιοποιημένη βάση)	1.1%	1.2%	1.0%	1.2%	1.3%	1.0%	-0.2 ε.μ.	-0.1 ε.μ.
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας - οργανικά (€ σεντ)	7.97	10.19	(1.26)	5.22	4.89	(0.88)	(6.48)	(2.22)
Βασικές (ζημιές)/κέρδη ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	(15.75)	(23.21)	(41.67)	4.08	0.61	21.23	(45.75)	7.46
<small>1. Τα έσοδα από τόκους, τα μη-επιτοκιακά έσοδα, το κόστος προσωπικού, τα άλλα λειτουργικά έσοδα και οι πιστωτικές ζημιές δανείων που σχετίζονται με την πώληση ΜΕΔ (Helix), παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/ κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' στην υποκείμενη βάση, για διαχωρισμό της επίδρασης από αυτήν τη μη-επαναλαμβανόμενη συναλλαγή. 2. Περιλαμβανόμενης της επίδρασης από τη Διεργασία ΕΔΔΠΧΑ 'Παρουσίαση των μη αναγνωρισμένων τόκων μετά από εξυγίανση προηγούμενως απομειωμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ΔΠΧΑ 9)', με αποτέλεσμα την επανακατηγοριοποίηση μεταξύ καθαρών εσόδων από τόκους και πιστωτικές ζημιές δανείων, χωρίς επίδραση στη συνολική κερδοφορία. 3. Οι 'Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' αναφέρονται στην καθαρή ζημιά από συναλλαγές που ολοκληρώθηκαν κατά το 2019, καθαρές πιστωτικές ζημιές δανείων από συναλλαγές που βρίσκονται υπό αναθεώρηση στις 31 Δεκεμβρίου 2019, καθώς και τα έξοδα αναδιάρθρωσης που αφορούν αυτές τις συναλλαγές. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο Μέρος Β.3.4.</small>								
<small>ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, μ.β. = μονάδες βάσης, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα</small>								

Σχόλια για την Υποκείμενη Βάση

Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση που παρουσιάζεται σε αυτό το Μέρος παρέχει μια ανασκόπηση των οικονομικών αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 στην 'υποκείμενη βάση' η οποία η Διεύθυνση πιστεύει ότι παρουσιάζει καλύτερα την επιμέτρηση της απόδοσης και της θέσης του Συγκροτήματος. Οι συμφιλίωσεις περιλαμβάνονται στο μέρος Β.1 'Μη ελεγμένη συμφιλίωση της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης' πιο κάτω και στο Μέρος 'Όροι και επεξηγήσεις στις Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης' της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 προκειμένου να καταστεί δυνατή η συγκρισιμότητα της υποκείμενης βάσης με την απαιτούμενη από τη νομοθεσία πληροφόρηση.

Επιπρόσθετα, οι ακόλουθες αλλαγές έγιναν στην υποκείμενη βάση, σε σύγκριση με προηγούμενες γνωστοποιήσεις.

Project Helix (από τη Μη Ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων, υποσημείωση 1)

Οι συγκριτικές πληροφορίες έχουν επαναταξινομηθεί ώστε τα στοιχεία που σχετίζονται με την πώληση ΜΕΔ (βάσει EAT) (Project Helix) να γνωστοποιούνται στα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις 'Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' κάτω από την υποκείμενη βάση. Συγκεκριμένα, καθαρά έσοδα από τόκους ύψους €89 εκατ., έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες ύψους €4 εκατ., συνολικά έξοδα ύψους €26 εκατ. (περιλαμβανόμενου του κόστους προσωπικού ύψους €5 εκατ., λειτουργικών εξόδων €2 εκατ. και εξόδων αναδιάρθρωσης €19 εκατ.), καθώς και πιστωτικές ζημιές ύψους €150 εκατ., που αφορούν το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, περιλαμβάνονται κάτω από τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις 'Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' στην υποκείμενη βάση.

Οι επαναταξινομήσεις στις πληροφορίες του τρέχοντος έτους για τα στοιχεία που αφορούν την πώληση ΜΕΔ (βάσει EAT) (Project Helix) περιλαμβάνονται στα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία κάτω από τις 'Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' στην υποκείμενη βάση. Αυτά περιλαμβάνονται στο μέρος Β.1. 'Μη ελεγμένη συμφιλίωση της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης'.

ΕΔΔΠΧΑ (από τη Μη Ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων, υποσημείωση 2)

Έχουν γίνει επίσης επαναταξινομήσεις στις συγκριτικές πληροφορίες αναφορικά με μη αναγνωρισμένους τόκους από προηγούμενως απομειωμένα δάνεια που έχουν εξυγιανθεί κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ύψους €33 εκατ. Οι εν λόγω τόκοι επαναταξινομήθηκαν από τα 'Καθαρά έσοδα από τόκους' στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' σύμφωνα με εισήγηση της ΕΔΔΠΧΑ που διεξήχθη τον Νοέμβριο 2018 (Παρουσίαση των μη αναγνωρισμένων τόκων μετά από εξυγίανση προηγούμενως απομειωμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ΔΠΧΑ 9)).

Β. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

Μη Ελεγμένους Ενοποιημένους Ισολογισμούς

€ εκατ.	31.12.2019	31.12.2018 (επαναπαρου- σίαση ⁵)	±%
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,060	4,610	10%
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	321	473	-32%
Ομόλογα, κρατικά αξιόγραφα και μετοχές	1,906	1,515	26%
Καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	10,722	10,922	-2%
Αποθέματα ακινήτων	1,378	1,427	-3%
Επενδύσεις σε ακίνητα	136	127	6%
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	1,574	1,531	3%
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	26	1,470	-98%
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	21,123	22,075	-4%
Καταθέσεις από τράπεζες	533	432	23%
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	830	-100%
Συμφωνίες επαναγοράς	168	249	-32%
Καταθέσεις πελατών	16,692	16,844	-1%
Δανειακό κεφάλαιο	272	271	0%
Λοιπές υποχρεώσεις	1,169	1,082	8%
Σύνολο υποχρεώσεων	18,834	19,708	-4%
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	2,040	2,121	-4%
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	220	220	-
Σύνολο κεφαλαίων εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας	2,260	2,341	-3%
Δικαιώματα μειοψηφίας	29	26	10%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2,289	2,367	-3%
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων	21,123	22,075	-4%

Κύρια Στοιχεία και Δείκτες Ισολογισμού	31.12.2019	31.12.2018 Αναπροσαρμο- σμένα ³	31.12.2018 ⁴	± 2019 έναντι 2018 Αναπροσαρ- μοσμένα
Δάνεια (€ εκατ.)	12,822	13,148	15,900	-2%
Συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (€ εκατ.)	2,096	2,254	3,852	-7%
Καταθέσεις πελατών (€ εκατ.)	16,692	16,844	16,844	-1%
Δείκτης δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς καταθέσεις	64%	65%	72%	-1 ε.μ.
Ποσοστό ΜΕΔ (βάσει EAT) προς δάνεια	30%	36%	47%	-6 ε.μ.
Δείκτης κάλυψης ΜΕΔ (βάσει EAT)	54%	47%	52%	+7 ε.μ.
Δείκτης μόχλευσης	10.0%	10.0%	10.0%	-
Δείκτες Κεφαλαίου και σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία	31.12.2019	31.12.2018 Αναπροσαρμο- σμένα ³	31.12.2018 ⁴	± 2019 έναντι 2018 Αναπροσαρ- μοσμένα
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (με μεταβατικές διατάξεις ως προς το ΔΠΧΑ 9) ¹	14.8%	15.4%	11.9% ²	-60 μ.β.
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	18.0%	18.3%	14.9%	-30 μ.β.
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία (€ εκατ.)	12,890	14,016	15,373	-8%

1. Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (χωρίς μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με το ΔΠΧΑ 9) στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανήλθε 13.1% (σε σύγκριση με 13.6% και 13.3% αναπροσαρμοσμένος (pro-forma) για την CNP και ΣΕΑ στις 30 Σεπτεμβρίου 2019, 13.3% and 13.5% αναπροσαρμοσμένος (pro-forma) για CNP στις 30 Ιουνίου 2019, 11.9% και 13.3% αναπροσαρμοσμένος (pro-forma) για Helix στις 31 Μαρτίου 2019, και 10.1% και 13.5% αναπροσαρμοσμένος (pro-forma) για ΑΦΠ και Helix στις 31 Δεκεμβρίου 2018). 2. Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (με μεταβατικές διατάξεις) και για ΑΦΑ στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανήλθε σε 12.1%. 3. Αναπροσαρμοσμένα (pro forma) για τις ΑΦΑ και το Helix (βλέπε υποσημείωση 4) στις 31 Δεκεμβρίου 2018. 4. Πριν την κατηγοριοποίηση των ακόλουθων χαρτοφυλακίων ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2018: Helix ύψους €1,148 εκατ. (καθαρή λογιστική αξία) και Velocity1 ύψους €6 εκατ. (καθαρή λογιστική αξία). 5. Οι συγκριτικές πληροφορίες επαναπροσείστηκαν μετά την επαναταξινόμηση αποθεμάτων ακινήτων τα οποία εκμισθώνονται υπό λειτουργικές μισθώσεις ως επενδύσεις σε ακίνητα. Βλέπε Σημείωση 2.38 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 για λεπτομέρειες σχετικά με τις επαναπροσείσεις στις συγκριτικές πληροφορίες. Οι αλλαγές δεν είχαν επίδραση στα αποτελέσματα του έτους ή στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος.

ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, μ.β. = μονάδες βάσης, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.1 Μη ελεγμένη συμφιλώση της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης

€ εκατ.	Υποκείμενη Βάση	Χαρτοφυλάκιο Helix	Πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)	Επενδύσεις σε συγγενή εταιρία	Φορολογικά θέματα	Άλλα	Βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία
Καθαρά έσοδα από τόκους	344	34	-	-	-	(12)	366
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	150	12	-	-	-	-	162
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	38	-	-	-	-	7	45
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	58	-	-	-	-	-	58
Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	32	-	-	-	-	(4)	28
Λοιπά έσοδα	29	-	-	-	-	-	29
Σύνολο εσόδων	651	46	-	-	-	(9)	688
Σύνολο εξόδων	(410)	(36)	(15)	-	(19)	(113)	(593)
Λειτουργικό κέρδος	241	10	(15)	-	(19)	(122)	95
Πιστωτικές ζημιές δανείων	(146)	(16)	(71)	-	-	9	(224)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(22)	-	-	-	(8)	-	(30)
Προβλέψεις για επιδικίες, απαιτήσεις, κανονιστικά και άλλα θέματα	(10)	-	-	-	-	10	-
Επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία από την κατηγοριοποίηση της ως ομάδα που κατέχεται προς πώληση	-	-	-	(26)	-	-	(26)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	-	-	-	5	-	-	5
Κέρδη/(ζημιά) πριν τη φορολογία και τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία	63	(6)	(86)	(21)	(27)	(103)	(180)
Φορολογία	(3)	-	-	-	115	-	112
Κέρδη που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	(2)	-	-	-	-	-	(2)
Κέρδη/(ζημιά) μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	58	(6)	(86)	(21)	88	(103)	(70)
Έσοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά	(22)	-	-	-	-	22	-
Κέρδη/(ζημιά) μετά τη φορολογία - οργανικά* (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	36	(6)	(86)	(21)	88	(81)	(70)
Έξοδα αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ)	(81)	-	-	-	-	81	-
Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)	(92)	6	86	-	-	-	-
Ζημιά από επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία από την κατηγοριοποίηση της ως ομάδα που κατέχεται προς πώληση (CNP) μετά το μερίδιο στα κέρδη από συγγενείς εταιρίες	(21)	-	-	21	-	-	-
Αναστροφή απομείωσης ΑΦΑ και απομείωση άλλων φορολογικών απαιτήσεων	88	-	-	-	(88)	-	-
Ζημιά μετά τη φορολογία - που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	(70)	-	-	-	-	-	(70)

*Κέρδη/(ζημιά) μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας), πριν τα έξοδα αναδιάρθρωσης που σχετίζονται με το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού (ΣΕΑ), τις προβλέψεις/καθαρή ζημιά που σχετίζεται με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) (για περισσότερες πληροφορίες βλέπε την Ενότητα Β.3.4), την καθαρή ζημιά από την επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία από την κατηγοριοποίηση της ως ομάδα που κατέχεται προς πώληση (CNP), και την αναστροφή απομείωσης ΑΦΑ και απομείωση άλλων φορολογικών απαιτήσεων.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.1 Μη ελεγμένη συμφιλίωση της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης και βάσης (συνέχεια)

Οι διαφορές επανακατηγοριοποίησης μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης αφορούν κυρίως την επίδραση από τα 'μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία' και παρατίθενται πιο κάτω:

Χαρτοφυλάκιο Helix

- Καθαρά έσοδα από τόκους ύψους €34 εκατ. και καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ύψους €12 εκατ. που αφορούν την πώληση ΜΕΔ (Helix) παρουσιάζονται στην υποκείμενη βάση ως μέρος των μη επαναλαμβανόμενων στοιχείων στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)'.
- Τα συνολικά έξοδα περιλαμβάνουν κόστος προσωπικού ύψους €6 εκατ., έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους €10 εκατ. και λειτουργικά έξοδα ύψους €20 εκατ. σχετικά με την πώληση ΜΕΔ (Helix) και παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' στην υποκείμενη βάση.
- Καθαρές πιστωτικές ζημιές για δάνεια ύψους €16 εκατ. παρουσιάζονται στα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' στην υποκείμενη βάση'.

Πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)

- Τα συνολικά έξοδα περιλαμβάνουν έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους €15 εκατ. που κυρίως αφορούν πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) και παρουσιάζονται 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' στην υποκείμενη βάση.
- Οι καθαρές πιστωτικές ζημιές δανείων ύψους €71 εκατ. μέσα στα πλαίσια του ΔΠΧΑ 9 καταγράφηκαν ως αποτέλεσμα της αναμενόμενης μείωσης κινδύνου στον ισολογισμό μέσω περαιτέρω μελλοντικών πωλήσεων ΜΕΔ (βάσει EAT) και γνωστοποιούνται ως μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' στην υποκείμενη βάση.

Επένδυση σε συγγενή εταιρεία

- Η ζημιά από επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία κατά την ταξινόμηση ως κατεχόμενα προς πώληση (CNP) περιλαμβανομένου και του μεριδίου στα κέρδη συγγενών εταιριών ύψους €21 εκατ. αποτελείται από το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών ύψους €5 εκατ., το οποίο παρουσιάζεται ως μέρος του 'Μεριδίου στα κέρδη συγγενών εταιριών' στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία και από τη ζημιά επαναμέτρησης ύψους €26 εκατ., το οποίο κατηγοριοποιήθηκε ως 'Επαναμέτρηση επένδυσης σε συγγενή εταιρία που κατέχεται προς πώληση' στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία.

Φορολογικά θέματα

- Αναστροφή της απομείωσης της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης ύψους €115 εκατ. που περιλαμβάνεται στη 'Φορολογία' στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία, κατηγοριοποιείται ως μη-επαναλαμβανόμενο στοιχείο και παρουσιάζεται ως μέρος της 'Αναστροφής απομείωσης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (ΑΦΑ) και απομείωση άλλων εισπρακτέων' στην υποκείμενη βάση. Παρομοίως, τέλος υπό μορφή εγγυήσεως σχετικά με την αναθεωρημένη νομοθεσία φορολογίας εισοδήματος ύψους €19 εκατ., η οποία έχει γνωστοποιηθεί στην 'Αναστροφή απομείωσης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης και απομείωση άλλων εισπρακτέων' σύμφωνα με την υποκείμενη βάση, γνωστοποιείται στον 'Ειδικό φόρο επί των καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο και συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης και άλλες εισφορές' της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης.
- Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ύψους €8 εκατ. που περιλαμβάνεται στις 'Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' στη βάση όπως απαιτείται από την νομοθεσία αφορά την απομείωση εισπρακτέων σε σχέση με φορολογία στην Ελλάδα και κατηγοριοποιείται ως μη-επαναλαμβανόμενο στοιχείο και παρουσιάζεται ως μέρος της 'Αναστροφής απομείωσης των ΑΦΑ και απομείωσης άλλων εισπρακτέων' στην υποκείμενη βάση.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.1 Μη ελεγμένη συμφιλώση της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης και βάσης (συνέχεια)

Άλλες επαναταξινομήσεις

- Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους περίπου €22 εκατ. τα οποία περιλαμβάνονται στα 'Άλλα λειτουργικά έξοδα' στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση αφού αφορούν μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία.
- Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα ζητήματα ύψους €10 εκατ. τα οποία περιλαμβάνονται στα 'Άλλα λειτουργικά έξοδα' στην βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση, αφού αφορούν κυρίως περιπτώσεις που προήλθαν από μη συνήθεις δραστηριότητες του Συγκροτήματος.
- Τα έξοδα αναδιάρθρωσης αφορούν το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης προσωπικού ύψους €81 εκατ. που περιλαμβάνονται στο 'Κόστος προσωπικού' στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση αφού αντιπροσωπεύουν μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία.
- Τα καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ύψους €3 εκατ. περιλαμβάνονται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση, ενώ στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών'. Η ταξινόμησή τους στην υποκείμενη βάση συνάδει με τις καθαρές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων σε αποσβεσμένο κόστος.
- Το κέρδος από την πώληση θυγατρικών ύψους περίπου €4 εκατ. περιλαμβάνεται στα 'Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων' στην υποκείμενη βάση, ενώ στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνεται στα 'Καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών', αφού θεωρείται ως μη επαναλαμβανόμενο στοιχείο.
- Ποσό ύψους περίπου €12 εκατ. το οποίο αφορά μη επαναλαμβανόμενη χρέωση και περιλαμβάνεται στα 'Καθαρά έσοδα από τόκους' στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση, παρουσιάζεται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση και αφορά αλλαγή στη μέθοδο απόσβεσης της αμοιβής διευθέτησης, δεδομένου ότι αποτελούσε μη επαναλαμβανόμενο έξοδο.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού

B.2.1 Κεφαλαιακή Βάση

Το **σύνολο κεφαλαίων** (εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας) ανήλθε σε €2,260 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019, σε σύγκριση με €2,454 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €2,341 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Τα ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών της Εταιρίας διαμορφώθηκαν σε €2,040 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 σε σύγκριση με €2,234 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €2,121 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Ο **δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με το ΔΠΧΑ 9** ανήλθε σε 14.8% στις 31 Δεκεμβρίου 2019 σε σύγκριση με 15.2% στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 (και 14.9% αναπροσαρμοσμένος για την πώληση της επένδυσης στη CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd ('CNP') (που θα αναφέρεται ως 'αναπροσαρμοσμένος για τη CNP') και για το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού (ΣΕΑ), συλλογικά θα αναφέρεται ως 'αναπροσαρμοσμένος για τη CNP και το ΣΕΑ'), με 14.9% στις 30 Ιουνίου 2019 (και 15.2% αναπροσαρμοσμένος για τη CNP) και 11.9% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένος για αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (ΑΦΑ) οι οποίες τέθηκαν πλήρως σε εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2019). Κατά τη διάρκεια του δ' τρίμηνο 2019 ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επηρεάστηκε θετικά κυρίως από τη μείωση των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και την ολοκλήρωση της πώλησης της επένδυσης στη CNP, και επηρεάστηκε αρνητικά κυρίως από το μη επαναλαμβανόμενο κόστος ύψους €81 εκατ. για την ολοκλήρωση του σχεδίου εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού (ΣΕΑ) και των επιπρόσθετων πιστωτικών ζημιών δανείων στο πλαίσιο του ΔΠΧΑ 9 ύψους €75 εκατ., ως αποτέλεσμα της αναμενόμενης μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό μέσω περαιτέρω πωλήσεων ΜΕΔ (βάσει EAT) στο μέλλον.

Το Συγκρότημα επέλεξε να εφαρμόσει τις μεταβατικές ρυθμίσεις της ΕΕ για σκοπούς των εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων (Κανονισμός ΕΕ 2017/2395), όπου η επίδραση των απομειώσεων στους δείκτες κεφαλαίου από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 θα απορροφηθεί σταδιακά. Το ποσό που θα προστίθεται κάθε έτος θα είναι μειωμένο με βάση ένα συντελεστή στάθμισης μέχρι να επέλθει η πλήρης απορρόφηση της επίπτωσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στο τέλος της πενταετίας. Η επίδραση στα κεφάλαια για το 2018 ήταν 5% της επίδρασης της απομείωσης από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, αυξανόμενη σε 15% (συσσωρευτικά) για το 2019 και σε 30% (συσσωρευτικά) για το 2020. Την 1 Ιανουαρίου 2020, ο **Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με το ΔΠΧΑ 9** ανήλθε σε 14.5%, κυρίως λόγω της σταδιακής εφαρμογής των μεταβατικών διατάξεων για το ΔΠΧΑ 9.

Ο **Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς μεταβατικές διατάξεις** ανήλθε σε 13.1% στις 31 Δεκεμβρίου 2019 σε σύγκριση με 13.6% στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 (και 13.3% αναπροσαρμοσμένος για τη CNP και το ΣΕΑ), και 10.1% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (και 13.5% αναπροσαρμοσμένος για το ΑΦΠ και Helix). Με μεταβατικές διατάξεις και με βάση τις διατάξεις μετά την ολοκλήρωση της μεταβατικής πενταετούς περιόδου, η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 αναμένεται να είναι διαχειρίσιμη και εντός των κεφαλαιακών σχεδιασμών του Συγκροτήματος.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ο **Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας** ανήλθε σε 18.0%, σε σύγκριση με 18.2% στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 (και 17.9% αναπροσαρμοσμένος για τη CNP και το ΣΕΑ) και 14.9% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (και 18.3% αναπροσαρμοσμένος για ΑΦΠ και Helix). Την 1 Ιανουαρίου 2020, ο **Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας** ανήλθε σε 17.7%, κυρίως λόγω της σταδιακής εφαρμογής των μεταβατικών διατάξεων για το ΔΠΧΑ 9.

Οι κεφαλαιακοί δείκτες του Συγκροτήματος υπερβαίνουν τις **ελάχιστες απαιτήσεις Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 10.5%** (ο οποίος αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 4.5%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3.0%, Αποθεματικό Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% και του Αποθεματικού Ασφαλείας των Άλλων Συστημικών Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 0.5%) και τον **ελάχιστο απαιτούμενο Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας ύψους 14.0%**, ο οποίος αποτελείται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8.0% (από το οποίο μέχρι 1.5% μπορεί να καλυφθεί με Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 και μέχρι 2.0% με Δευτεροβάθμια Κεφάλαια), τις απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3.0% (υπό μορφή Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)), καθώς και Αποθεματικό Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% και Αποθεματικού Ασφαλείας των Άλλων Συστημικών Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 0.5%. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έχει παράσχει επίσης μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ. Οι συμπληρωματικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πυλώνα ΙΙ απορρέουν από τη Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ), η οποία γίνεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και κατ' επέκταση υπόκειται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου του 2015, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) είναι η αρμόδια αρχή για τον προσδιορισμό των Άλλων Συστημικών Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SIIs) και για τον καθορισμό του επιπρόσθετου κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας (O-SII) γι' αυτές τις συστηματικά σημαντικές τράπεζες. Το Συγκρότημα έχει προσδιοριστεί ως O-SII και η ΚΤΚ έχει καθορίσει το επιπρόσθετο κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας για το Συγκρότημα στο 2%, το οποίο έχει τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά από την 1 Ιανουαρίου 2019 στο 0.5% και θα αυξάνεται σταδιακά κατά 0.5% κάθε χρόνο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του (2.0%) την 1 Ιανουαρίου 2022.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.1 Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Με την ολοκλήρωση της ετήσιας ΔΕΕΑ που πραγματοποιήθηκε από την ΕΚΤ το 2019, και με βάση την **τελική απόφαση ΔΕΕΑ** που λήφθηκε τον Δεκέμβριο 2019, ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος και ο αντίστοιχος Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας παραμένουν αμετάβλητοι, εξαιρουμένης της σταδιακής αύξησης του Αποθεματικού Ασφαλείας των Άλλων Συστημικών Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII). Η απαίτηση για τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος θα ανέλθει σε **11.0%** και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 4.5%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3.0%, το Αποθεματικό Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% (που τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2019) και το Αποθεματικό Ασφαλείας των Άλλων Συστημικών Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 1.0%. Η απαίτηση για τον Συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος θα ανέλθει σε **14.5%** και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8.0%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3.0%, το Αποθεματικό Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% και το Αποθεματικό Ασφαλείας των Άλλων Συστημικών Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 1.0%. Η τελική απόφαση ΔΕΕΑ είναι σε ισχύ από τον Ιανουάριο 2020.

Οι πρόσφατες εξελίξεις στα εποπτικά κεφάλαια ως αποτέλεσμα της εξάπλωσης του ιού COVID-19 παρατίθενται πιο κάτω.

Με βάση τις τελικές κατευθυντήριες γραμμές της EAT για τη ΔΕΕΑ και των εποπτικών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και τη μεθοδολογία 2018 της ΔΕΕΑ του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού ('SSM'), τα ίδια κεφάλαια που κατέχονται για σκοπούς πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων του Πυλώνα ΙΙ, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ικανοποίηση οποιωνδήποτε άλλων κεφαλαιακών απαιτήσεων (απαιτήσεις του Πυλώνα Ι, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ή την απαίτηση του συνδυασμένου αποθέματος ασφαλείας), κι ως εκ τούτου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο φορές. Σε συνέχεια της ετήσιας ΔΕΕΑ που πραγματοποιήθηκε από την ΕΚΤ το 2019 και βάσει της τελικής απόφασης της ΕΚΤ που λήφθηκε τον Δεκέμβριο 2019, οι νέες διατάξεις τέθηκαν σε εφαρμογή από τον Ιανουάριο 2020.

Οι κεφαλαιακοί δείκτες του Συγκροτήματος παραμένουν πάνω από τις απαιτήσεις ΔΕΕΑ.

Βάσει των αποφάσεων της ΔΕΕΑ των προηγούμενων χρόνων, η Εταιρία και η Τράπεζα υπόκεινται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων στους μετόχους, από τις εποπτικές αρχές, και ως εκ τούτου κατά τη διάρκεια των ετών 2019 και 2018 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα. Σε συνέχεια της απόφασης της ΔΕΕΑ για το 2019, η Εταιρία και η Τράπεζα εξακολουθούν να υπόκεινται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων μετοχών στους μετόχους. Αυτή η απαγόρευση δεν ισχύει εάν η διανομή γίνει μέσω της έκδοσης νέων συνήθων μετοχών προς τους μετόχους, οι οποίες είναι αποδεκτές ως Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1. Η απαγόρευση δεν ισχύει για την πληρωμή κουπονιών για τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 που εκδόθηκαν από την Εταιρία και την Τράπεζα.

Μείωση αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Τράπεζα

Η Τράπεζα θα προχωρήσει (υπόκειται σε έγκριση κυρίως από την ΕΚΤ και το Δικαστήριο της Κύπρου) σε διαδικασία μείωσης κεφαλαίου, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την επαναταξινόμηση περίπου €619 εκατ. του αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Τράπεζας ως διανεμητέα αποθεματικά, τα οποία θα είναι διαθέσιμα για διανομή στους μετόχους της Τράπεζας, με τα καθαρά διανεμητέα αποθεματικά της Τράπεζας να ανέρχονται σε περίπου €800 εκατ. σε αναπροσαρμοσμένη βάση (31 Δεκεμβρίου 2019). Η μείωση κεφαλαίου δεν θα έχει καμία επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια ή στα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας ή του Συγκροτήματος.

Τα διανεμητέα αποθεματικά παρέχουν τη βάση για τον υπολογισμό των διανεμητέων στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) που προνοεί ότι τα κουπόνια Χρεογράφων Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 μπορούν να πληρωθούν μόνο από τα διανεμητέα στοιχεία.

Εταιρία

Η Εταιρία (Bank of Cyprus Holdings PLC) θα προχωρήσει (υπόκειται σε έγκριση από τους μετόχους, την ΕΚΤ και το Ανώτατο Δικαστήριο της Ιρλανδίας) σε διαδικασία μείωσης κεφαλαίου, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την επαναταξινόμηση €700 εκατ. του αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Εταιρείας ως διανεμητέα αποθεματικά. Αυτό θα αυξήσει τα διανεμητέα αποθεματικά της Εταιρείας σε περίπου €1 δις σε αναπροσαρμοσμένη βάση (31 Δεκεμβρίου 2019). Η μείωση κεφαλαίου έχει προταθεί ως ειδικό ψήφισμα για έγκριση από τους μετόχους στην Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρείας που έχει προγραμματιστεί στις 26 Μαΐου 2020. Η μείωση κεφαλαίου δεν θα έχει καμία επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια ή στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας, της Τράπεζας ή του Συγκροτήματος.

Τα διανεμητέα αποθεματικά παρέχουν τη βάση για τον υπολογισμό των διανεμητέων στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) που προνοεί ότι τα κουπόνια Χρεογράφων Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 μπορούν να πληρωθούν μόνο από τα διανεμητέα στοιχεία.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.1 Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1

Τον Δεκέμβριο 2018, η Εταιρία προχώρησε με την έκδοση €220 εκατ. Χρεογράφων Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1. Τα Χρεόγραφα Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 δεν είναι εξασφαλισμένα και αποτελούν υποχρέωση μειωμένης εξασφάλισης της Εταιρίας. Το επιτόκιο ανέρχεται σε 12.50% και είναι πληρωτέο σε εξαμηνιαία βάση κατά τη διακριτική ευχέρεια της Εταιρίας. Οι πληρωμές κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 πραγματοποιήθηκαν τον Ιούνιο και τον Δεκέμβριο 2019 και έχουν αναγνωριστεί στα αδιανέμητα κέρδη.

Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για τη μετατροπή των ΑΦΑ σε ΑΦΠ

Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που επιτρέπουν τη μετατροπή ορισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (ΑΦΑ) σε αναβαλλόμενες φορολογικές πιστώσεις (ΑΦΠ) υιοθετήθηκαν από τη Βουλή την 1 Μαρτίου 2019 και δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15 Μαρτίου 2019. Οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις αφορούν τη χρήση φορολογικών ζημιών που μεταφέρθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα στην Τράπεζα τον Μάρτιο 2013. Η εισαγωγή του CRD IV τον Ιανουάριο 2014 και η σταδιακή εφαρμογή του οδήγησαν σε πιο υψηλές απαιτήσεις κεφαλαίου από την Τράπεζα για αυτές τις ΑΦΑ. Οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις είχαν ως αποτέλεσμα βελτιωμένο χειρισμό των ΑΦΑ ως προς τα εποπτικά κεφάλαια, σύμφωνα με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (EE) (575/2013) (CRR), ύψους περίπου €285 εκατ. ή αύξηση του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) κατά περίπου 190 μ.β.

Το Συγκρότημα κατανοεί ότι, η Κυπριακή Κυβέρνηση, ως απάντηση στις ανησυχίες που ηγέρθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με παροχή κρατικής ενίσχυσης η οποία προέκυψε από τον τρόπο χειρισμού αυτών των φορολογικών ζημιών, εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης τροποποιήσεων στον Νόμο, ενδεχομένως περιλαμβανομένων απαιτήσεων για πρόσθετο ετήσιο τέλος πέραν του 1.5% ετήσιου τέλους εγγύησης που έχει ήδη αναγνωριστεί, για να διατηρηθεί η μετατροπή αυτών των ΑΦΑ σε φορολογικές πιστώσεις. Εν αναμονή αυτών των τροποποιήσεων, το Συγκρότημα κατέγραψε επιπλέον ποσό ύψους €13 εκ. ως εκτιμώμενο πρόσθετο τέλος (για τα έτη 2018 και 2019), αυξάνοντας το συνολικό ποσό εγγύησης που αναγνωρίστηκε για το έτος 2019 σε €19 εκατ.

Project Helix

Τον Ιούνιο 2019, ολοκληρώθηκε το Project Helix, με καθαρή θετική επίδραση ύψους περίπου 140 μ.β. στον Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) και στον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, κυρίως λόγω της αποδέσμευσης σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Το Project Helix είχε συνολικά καθαρή θετική επίδραση ύψους περίπου 60 μ.β. στους κεφαλαιακούς δείκτες του Συγκροτήματος.

Συμφωνία για την πώληση της επένδυσης στη CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd

Τον Οκτώβριο 2019, ολοκληρώθηκε η πώληση της επένδυσης του Συγκροτήματος στη συγγενή εταιρία CNP Cyprus Insurance Holdings Limited («CNP») με θετική επίδραση περίπου 30 μ.β. στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) και στον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος, κυρίως ως αποτέλεσμα αποδέσμευσης σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Το ποσοστό συμμετοχής στη CNP είχε αποκτηθεί ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το 2013 και πωλήθηκε στη CNP Assurances S.A. με τίμημα πώλησης ύψους €97.5 εκατ. πληρωτέο σε μετρητά.

Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού

Τον Οκτώβριο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού, με συνολικό κόστος €81 εκατ., και αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το δ' τρίμηνο 2019, με αρνητική επίδραση ύψους περίπου 60 μ.β. στον Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) και στον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος.

Περαιτέρω πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) στο μέλλον

Παρά τη μεταβλητότητα στις αγορές ως αποτέλεσμα της πανδημίας του ιού COVID-19, το Συγκρότημα συνεχίζει να εργάζεται με τους συμβούλους του για πώληση χαρτοφυλακίου ΜΕΔ (βάσει EAT) στο μέλλον. Λόγω των συνθηκών αγοράς και λειτουργίας που επικρατούν, η διαδικασία είναι πιθανόν να διαρκέσει περισσότερο από ότι αρχικά αναμενόταν. Στο πλαίσιο του ΔΠΧΑ 9, η Τράπεζα αναγνώρισε επιπρόσθετες πιστωτικές ζημιές δανείων ύψους €75 εκατ. κατά το δ' τρίμηνο 2019, με αρνητική επίδραση στους δείκτες κεφαλαίου ύψους 46 μ.β., ως αποτέλεσμα της αναμενόμενης μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό, μέσω περαιτέρω πωλήσεων ΜΕΔ (βάσει EAT) στο μέλλον. Με την ολοκλήρωση πώλησης ΜΕΔ (βάσει EAT), οι κεφαλαιακοί δείκτες του Συγκροτήματος θα επωφεληθούν από τη μείωση σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων, μετά από έγκριση από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.1 Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Επιπτώσεις στα κεφάλαια από την εξάπλωση του ιού COVID-19

Το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τις επιπτώσεις στην παγκόσμια και Κυπριακή οικονομία από την επίδραση του ιού COVID-19. Η ΕΚΤ έχει ανακοινώσει πακέτο θετικών μέτρων τα οποία αναμένεται να στηρίξουν την κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος για διασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών χρηματοδότησης της οικονομίας, για μετριασμό των επιπτώσεων της κρίσης. Συγκεκριμένα, τα μέτρα αυξάνουν τα αποθέματα κεφαλαίων της Τράπεζας τα οποία είναι διαθέσιμα για απορρόφηση πιθανών μελλοντικών ζημιών που ενδέχεται να προκύψουν από την κρίση. Επιπρόσθετα, η πρόωρη υιοθέτηση της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V) για τη σύνθεση των απαιτήσεων του Πυλώνα II παρέχουν ευελιξία σχετικά με τη συμμόρφωση του Συγκροτήματος με τις ελάχιστες απαιτήσεις του Πυλώνα II.

Τα μέτρα χαλάρωσης της ΕΚΤ για την εξάπλωση του ιού COVID-19, αναφορικά με τα κεφάλαια, αυξάνουν το απόθεμα ασφαλείας του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος κατά 131 μ.β., ως αποτέλεσμα της πρόωρης εφαρμογής των νέων κανονισμών της σύνθεσης των απαιτήσεων του Πυλώνα II (οι οποίοι είχαν αρχικά προγραμματιστεί να τεθούν σε ισχύ τον Ιανουάριο 2021), που επιτρέπουν στις τράπεζες να χρησιμοποιούν Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και Δευτεροβάθμια Κεφάλαια (Tier 2) για κάλυψη των απαιτήσεων του Πυλώνα II και όχι αποκλειστικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1. Η συνολική κεφαλαιακή απαίτηση ΔΕΕΑ παραμένει αμετάβλητη. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ επιτρέπει στις τράπεζες να λειτουργούν προσωρινά κάτω από το επίπεδο της δημόσιας καθοδήγησης για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II (Pillar II Guidance), του Αποθεματικού Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) και του Αντικυκλικού Αποθεματικού Ασφαλείας. Σημειώνεται ότι το Αντικυκλικό Αποθεματικό Ασφαλείας για τις Κυπριακές τράπεζες ανέρχεται σε 0%.

Επιπλέον, τον Απρίλιο 2020, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου αποφάσισε την καθυστέρηση της σταδιακή εισαγωγή του Αποθεματικού Ασφαλείας (O-SII) την 1 Ιανουαρίου 2021 (0.5% για την Τράπεζα) κατά 12 μήνες. Ως εκ τούτου, η εισαγωγή του Αποθεματικού Ασφαλείας O-SII χωρίς μεταβατικές διατάξεις μετατίθεται την 1 Ιανουαρίου 2023, αντί την 1 Ιανουαρίου 2022, όπως είχε αρχικά οριστεί.

Μετά την εξάπλωση του COVID-19 και την επακόλουθη αστάθεια της αγοράς και του οικονομικού περιβάλλοντος, το αποθεματικό εύλογης αξίας του χαρτοφυλακίου που κατέχεται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων του Συγκροτήματος, μειώθηκε κατά €39 εκατ. από τις 31 Δεκεμβρίου 2019 στις 24 Απριλίου 2020. Αυτή η μεταβολή αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια (συγκεκριμένα στην κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων). Επιπλέον, στις 24 Απριλίου 2020, το Συγκρότημα κατείχε κυπριακά κρατικά ομόλογα ονομαστικής αξίας €772 εκατ. (σε σύγκριση με €477 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019), εκ των οποίων €350 εκατ. κατέχονται στο χαρτοφυλάκιο στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και €422 εκατ. στο χαρτοφυλάκιο που κατέχεται σε αποσβεσμένο κόστος. Η αύξηση από το προηγούμενο έτος οφείλεται κυρίως στη συμμετοχή του Συγκροτήματος σε έκδοση κυπριακών κρατικών αξιογράφων 52 εβδομάδων, τον Απρίλιο 2020.

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη Σημείωση 56 'Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς' των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.2 Κανονισμοί και Οδηγίες

B.2.2.1 Αναθεωρημένοι κανόνες για κεφαλαιακή επάρκεια και ρευστότητα (CRR II and CRD V)

Στις 27 Ιουνίου 2019, τέθηκαν σε εφαρμογή οι αναθεωρημένοι κανόνες για τα κεφάλαια και τη ρευστότητα (ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) και η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V)). Βάσει τροποποιητικού κανονισμού, ισχύουν οι υφιστάμενες διατάξεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εκτός εάν έχουν τροποποιηθεί από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II). Τα κράτη μέλη καλούνται να ενσωματώσουν την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V) στη νομοθεσία τους. Συγκεκριμένες διατάξεις τέθηκαν αμέσως σε εφαρμογή (κυρίως σε σχέση με την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL)), αλλά οι περισσότερες αλλαγές θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από τα μέσα του 2021. Ορισμένες πτυχές του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) εξαρτώνται από τα τελικά τεχνικά πρότυπα που θα εκδοθούν από την EAT και θα εγκριθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι βασικές αλλαγές που εισήχθηκαν, περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αλλαγές στα κριτήρια καταλληλότητας για τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1), τα Δευτεροβάθμια Κεφάλαια (Tier 2), εισαγωγή απαιτήσεων για την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) και τη δεσμευτική απαίτηση για τον Δείκτη Μόχλευσης και τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

B.2.2.2 Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD)

Ελάχιστη Απαίτηση για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμες Υποχρεώσεις (MREL)

Από τον Ιανουάριο 2016, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τις διατάξεις της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD), η οποία απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα της ΕΕ και ορισμένες επιχειρήσεις επενδύσεων να τηρούν την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1450. Στις 27 Ιουνίου 2019, ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης για την ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας και εξυγίανσης των Ευρωπαϊκών τραπεζών, τίθεται σε εφαρμογή η Οδηγία Ανάκαμψης και Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II (BRRD II), η οποία πρέπει να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία. Επιπρόσθετα, ορισμένες από τις πρόνοιες της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) έχουν εισαχθεί στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II), ο οποίος τέθηκε επίσης σε εφαρμογή στις 27 Ιουνίου 2019 ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης και τέθηκε άμεσα σε ισχύ.

Η Τράπεζα έχει λάβει επίσημη κοινοποίηση από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ), για προσχέδιο απόφασής του για την υποβολή δεσμευτικής υποχρέωσης για τήρηση ελάχιστης απαίτησης για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) για την Τράπεζα, η οποία καθορίστηκε ως το προτιμητέο σημείο εφαρμογής της εξυγίανσης. Η ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) έχει οριστεί στο 28.36% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων που κατέχονταν στις 30 Ιουνίου 2019 και η συμμόρφωση πρέπει να επιτευχθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Η ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) αντιστοιχεί με το 18.54% των συνολικών υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων που υπήρχαν στις 30 Ιουνίου 2019. Η ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) συνάδει με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας, και σε μεγάλο βαθμό με τα σχέδια χρηματοδότησής της.

Η ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) τελεί υπό την αίρεση λήψης τελικής επιβεβαίωσης από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ). Η απόφαση βασίζεται στην υφιστάμενη νομοθεσία, αναμένεται να επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και δύναται να υπόκειται σε μεταγενέστερες αλλαγές από τις αρχές εξυγίανσης, ειδικότερα λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις αναφορικά με την Οδηγία για Ανάκαμψη και την Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) και την ενσωμάτωσή της στην εθνική νομοθεσία.

Ο δείκτης ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2019, υπολογιζόμενος σύμφωνα με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας του ΕΣΕ, και βασισμένος σε εσωτερικές εκτιμήσεις της Τράπεζας, ανερχόταν στο 18.54% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.3 Χρηματοδότηση και Ρευστότητα

Χρηματοδότηση

Χρηματοδότηση από Κεντρικές Τράπεζες

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η Τράπεζα δεν είχε χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η χρηματοδότηση της Τράπεζας από κεντρικές τράπεζες ανήλθε σε €830 εκατ., η οποία αποτελείτο από χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και αφορούσε αποκλειστικά χρηματοδότηση από Στοχευμένες Πράξεις Πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ II). Το γ' τρίμηνο 2019, η Τράπεζα αποφάσισε να προβεί σε πρόωρη αποπληρωμή της χρηματοδότησής της από την ΕΚΤ ύψους €830 εκατ., δεδομένης της πλεονάζουσας ρευστότητας.

Καταθέσεις

Οι συνολικές καταθέσεις πελατών του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €16,692 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 σε σύγκριση με €16,473 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €16,844 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018, παραμένοντας γενικά αμετάβλητες σε ετήσια βάση.

Το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας στις καταθέσεις στην Κύπρο ανήλθε σε 35.1% στις 31 Δεκεμβρίου 2019 σε σύγκριση με 34.6% στις 30 Σεπτεμβρίου 2019. Οι καταθέσεις πελατών αποτελούσαν το 79% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων και 89% του συνόλου των υποχρεώσεων, στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Ο δείκτης Δανείων προς Καταθέσεις (μετά τις προβλέψεις) (Δ/Κ) ανήλθε σε 64% στις 31 Δεκεμβρίου 2019, σε σύγκριση με 66% στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και 65% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 αναπροσαρμοσμένος για το Helix. Ο δείκτης Δ/Κ έφτασε στο μέγιστο του 151% στις 31 Μαρτίου 2014.

Ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης της Τράπεζας (περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων) ανήλθε σε €272 εκατ. (σε σύγκριση με €268 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €271 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018) και αφορά δευτεροβάθμιο κεφαλαίο μειωμένης εξασφάλισης ονομαστικής αξίας €250 εκατ. το οποίο έκδωσε η Τράπεζα τον Ιανουάριο 2017.

Ρευστότητα

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας του Συγκροτήματος (ΔΚΡ) ανήλθε σε 208% (σε σύγκριση με 218% στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και 231% στις 31 Δεκεμβρίου 2018) και πληρούσε τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις ύψους 100%.

Το πλεόνασμα ρευστότητας στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανήλθε σε €3.2 δις σε σύγκριση με €3.0 δις στις 30 Σεπτεμβρίου 2019, €3.8 δις στις 30 Ιουνίου 2019, €2.7 δις στις 31 Μαρτίου 2019 και €3.1 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Η αύξηση το β' τρίμηνο 2019 αντικατοπτρίζει αύξηση €1.2 δις στην ρευστότητα από την ολοκλήρωση του Helix. Η μείωση το γ' τρίμηνο του 2019 αντικατοπτρίζει την αποπληρωμή χρηματοδότησης από την ΕΚΤ (ΣΠΠΜΑ II) ύψους €830 εκατ.

Ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) δεν εφαρμόστηκε ακόμη. Θα τεθεί σε ισχύ ως εποπτικός δείκτης μαζί με το CRR II και θα έχει ελάχιστη απαίτηση ύψους 100%. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ο ΔΚΣΧ του Συγκροτήματος, με βάση τα πρότυπα της Επιτροπής Βασιλείας III, ανήλθε σε 127% (σε σύγκριση με 122% στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και 119% στις 31 Δεκεμβρίου 2018).

Επιπτώσεις στη ρευστότητα από την εξάπλωση του ιού COVID-19

Ως αποτέλεσμα της εξάπλωσης του ιού COVID-19, η ΕΚΤ ανακοίνωσε θετικό πακέτο μέτρων, σύμφωνα με το οποίο η ΕΚΤ επιτρέπει στις τράπεζες να λειτουργούν προσωρινά κάτω από τον ελάχιστο Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας. Επιπλέον, η ΕΚΤ αποφάσισε τη διεξαγωγή πρόσθετων Πράξεων Πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (LTROs), μέσω δημοπρασίας σταθερού επιτοκίου με πλήρη κατανομή και επιτόκιο ίσο με το μέσο επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων. Η ΕΚΤ αποφάσισε επίσης, αναφορικά με τις πράξεις στοχευμένης πιο μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης (TLTRO III) του Ιουνίου 2020, την εφαρμογή ευνοϊκότερων όρων κατά την περίοδο Ιουνίου 2020-Ιουνίου 2021 σε όλες τις πράξεις στοχευμένης πιο μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης (TLTRO III) που εκκρεμούν στη διάρκεια της ίδιας περιόδου.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.3 Χρηματοδότηση και Ρευστότητα (συνέχεια)

Ρευστότητα (συνέχεια)

Επιπτώσεις στη ρευστότητα από την εξάπλωση του ιού COVID-19 (συνέχεια)

Στις 18 Μαρτίου 2020, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να διαθέσει €750 δις στο πλαίσιο έκτακτου προγράμματος αγοράς τίτλων που συνδέεται με την πανδημία (Pandemic Emergency Purchase Programme) και οι αγορές θα διεξαχθούν μέχρι το τέλος του 2020. Επιπλέον, αποφασίστηκε να επεκταθεί το φάσμα των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Εταιρικού Τομέα (CSPP) να περιλαμβάνει και μη χρηματοπιστωτικούς εμπορικούς τίτλους και να διευκολυνθούν τα πρότυπα εξασφάλισης προσαρμόζοντας τις κύριες παραμέτρους κινδύνου του πλαισίου εξασφάλισης.

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη Σημείωση 56 'Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς' των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

B.2.4 Δάνεια

Τα δάνεια του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €12,822 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019, σε σύγκριση με €13,035 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €15,900 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (πριν την κατηγοριοποίηση του δανειακού χαρτοφυλακίου Helix ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση). Αναπροσαρμοσμένα για το Helix, τα δάνεια ανήλθαν σε €13,148 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Τα δάνεια στην Κύπρο ανήλθαν σε €12,736 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019, και αντιπροσωπεύουν το 99% του συνόλου των δανείων του Συγκροτήματος, σε σύγκριση με €15,702 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (πριν την κατηγοριοποίηση του χαρτοφυλακίου δανείων Helix ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση) και αντιπροσώπευαν το 99% του συνόλου των δανείων του Συγκροτήματος.

Η μείωση στα δάνεια κατά 19% από τις 31 Δεκεμβρίου 2018 οφείλεται κυρίως στην ολοκλήρωση του Project Helix (πώληση €2.8 δις δανείων, εκ των οποίων €2.7 δις αφορούν μη εξυπηρετούμενα δάνεια) και σε μικρότερο βαθμό στην ολοκλήρωση του Project Velocity (πώληση δανείων ύψους €30 εκατ. κατά την ημερομηνία πώλησης, που αφορούν εξολοκλήρου μη εξυπηρετούμενα δάνεια) το β' τρίμηνο 2019.

Ο νέος δανεισμός που δόθηκε στην Κύπρο κατά το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθε σε €443 εκατ., σε σύγκριση με €491 εκατ. το γ' τρίμηνο 2019 (μειωμένος κατά 10% σε τριμηνιαία βάση). Ο νέος δανεισμός που δόθηκε στην Κύπρο για το έτος 2019 ανήλθε σε €2,045 εκατ. σε σύγκριση με €1,870 εκατ. για το έτος 2018 (αυξημένος κατά 9% σε ετήσια βάση), και έφτασε στα υψηλότερα επίπεδα νέου δανεισμού από το 2015.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, τα καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €10,722 εκατ. (σε σύγκριση με €10,971 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €10,922 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ύψους €1,154 εκατ. που είχαν κατηγοριοποιηθεί ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση στα πλαίσια του ΔΠΧΑ 5, σχετίζονται με το Helix (€1,148 εκατ.) και Velocity 1 (€6 εκατ.)

Η Τράπεζα είναι ο μεγαλύτερος παροχέας δανείων στην Κύπρο με το μερίδιο αγοράς της επί των δανείων να ανέρχεται σε 41.1% στις 31 Δεκεμβρίου 2019, σε σύγκριση με 40.8% στις 30 Σεπτεμβρίου 2019, 41.3% στις 30 Ιουνίου 2019, 46.7% στις 31 Μαρτίου 2019, και 45.4% στις 31 Δεκεμβρίου 2018, με τη μείωση κατά το β' τρίμηνο 2019 να οφείλεται στην αποαναγνώριση του δανειακού χαρτοφυλακίου που σχετίζεται με το Project Helix, κατά την ολοκλήρωση του.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.5 Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου

Η βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος, παραμένει κύρια προτεραιότητα της Διεύθυνσης. Το Συγκρότημα συνέχισε να σημειώνει σταθερή πρόοδο σε όλες τις παραμέτρους επιμέτρησης της ποιότητας του δανειακού του χαρτοφυλακίου και οι αναδιρθρώσεις δανείων συνεχίστηκαν. Το Συγκρότημα προχώρησε με επιτυχία, σε λύσεις αναδιάρθρωσης δανείων στο ευρύτερο φάσμα του προβληματικού του χαρτοφυλακίου.

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια με βάση την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΜΕΔ βάσει EAT) μειώθηκαν κατά €205 εκατ. ή κατά 5% κατά τη διάρκεια του δ' τριμήνου 2019, ανεβάζοντας τη συνολική ετήσια οργανική μείωση για το 2019 στα €889 εκατ., ξεπερνώντας τον στόχο για οργανική μείωση ΜΕΔ (βάσει EAT) ύψους περίπου €800 εκατ. για το 2019. Το Συγκρότημα κατέγραψε οργανική μείωση ΜΕΔ (βάσει EAT) για δεκαεννέα συνεχόμενα τρίμηνα.

Τα ΜΕΔ (βάσει EAT) ανήλθαν σε €3,880 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 σε σύγκριση με €4,085 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €7,419 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018, **αντικατοπτρίζοντας μείωση ύψους 48% σε ετήσια βάση, κυρίως λόγω της ολοκλήρωσης του Project Helix.**

Τα ΜΕΔ (βάσει EAT) αντιπροσωπεύουν το 30% του συνόλου των δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2019, σε σύγκριση με 47% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (πριν την κατηγοριοποίηση των χαρτοφυλακίων Helix και Velocity 1, ως ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση), βελτιωμένο κατά 17 ε.μ. σε ετήσια βάση. Αναπροσαρμοσμένα για το Helix (και Velocity 1) τα ΜΕΔ (βάσει EAT) ανήλθαν σε 36% του συνόλου των δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ (βάσει EAT) αυξήθηκε σε 54% στις 31 Δεκεμβρίου 2019, σε σύγκριση με 52% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (πριν την κατηγοριοποίηση των χαρτοφυλακίων Helix και Velocity 1, ως ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση), βελτιωμένος κατά 2 ε.μ. σε ετήσια βάση. Αναπροσαρμοσμένο για το Helix (και Velocity 1), το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ (βάσει EAT) ανήλθε σε 47% στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Λαμβάνοντας υπόψη τις εμπράγματα εξασφαλίσεις σε εύλογη αξία, τα ΜΕΔ (βάσει EAT) καλύπτονται πλήρως.

	31.12.2019		30.09.2019	
	€ εκατ.	% του συνόλου των δανείων	€ εκατ.	% του συνόλου των δανείων
ΜΕΔ (βάσει EAT)	3,880	30.3%	4,085	31.3%
Εκ των οποίων, στη διαδικασία εξόδου από ΜΕΔ (βάσει EAT):	428	3.3%	530	4.1%
- ΜΕΔ (βάσει EAT) ρυθμισμένα, χωρίς καθυστέρηση ¹				

1. Η ανάλυση γίνεται ανά πελάτη

Project Helix

Τον Ιούνιο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση δανειακού χαρτοφυλακίου (Project Helix) με μεικτή λογιστική αξία ύψους €2.8 δις (εκ των οποίων €2.7 δις αφορούν μη εξυπηρετούμενα δάνεια), με ενυπόθηκες εξασφαλίσεις ακίνητα περιουσιακά στοιχεία σε συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία συνδεδεμένα με την Apollo Global Management LLC, η οποία είχε ανακοινωθεί στις 28 Αυγούστου 2018.

Με την ολοκλήρωση του Project Helix, τα ΜΕΔ (βάσει EAT) του Συγκροτήματος ανήλθαν σε περίπου 70% πιο κάτω από το υψηλότερο τους σημείο το 2014. Το Project Helix μείωσε τον δείκτη δανείων ΜΕΔ (βάσει EAT) κατά περίπου 11 ε.μ. στο 33% στις 30 Ιουνίου 2019.

Κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής εισπράχθηκε τίμημα πώλησης ύψους περίπου €1.2 δις, αντικατοπτρίζοντας αναπροσαρμογές που προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από τις αποπληρωμές δανείων που εισπράχθηκαν επί του χαρτοφυλακίου από την ημερομηνία αναφοράς την 31 Μαρτίου 2018.

Η συμμετοχή της Τράπεζας στο ομολογιακό δάνειο (senior debt) σε σχέση με αυτή τη συναλλαγή είχε μειωθεί από το αρχικό ποσό ύψους €450 εκατ. σε περίπου €45 εκατ., αντιπροσωπεύοντας περίπου το 4% της συνολικής χρηματοδότησης.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.5 Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου (συνέχεια)

ΕΣΤΙΑ

Τον Ιούλιο 2018, η **Κυβέρνηση ανακοίνωσε το σχέδιο, γνωστό ως ΕΣΤΙΑ (το «Σχέδιο»)**, το οποίο στοχεύει στην αντιμετώπιση των ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ) τα οποία έχουν ως εξασφάλιση την πρώτη κατοικία. Το επιλέξιμο χαρτοφυλάκιο για το ΕΣΤΙΑ ύψους περίπου €0.8 δις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ) στις 31 Δεκεμβρίου 2019, αναφερόταν στο πιθανόν επιλέξιμο χαρτοφυλάκιο με βάση τα κριτήρια επιλεξιμότητας, σύμφωνα με τη συνεχιζόμενη λεπτομερή αξιολόγηση με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα της Τράπεζας αναφορικά με την αγοραία αξία και την κατηγοριοποίηση τους ως ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ). Τα κριτήρια επιλεξιμότητας αφορούσαν κυρίως την αγοραία αξία της κατοικίας, το συνολικό εισόδημα και τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία του νοικοκυριού. Αυτά λειτουργούν ως ένας σαφής διαχωρισμός των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων δανειοληπτών, ενεργώντας αποτρεπτικά κατά των δανειοληπτών που στρατηγικά επιλέγουν να μην εξυπηρετούν τις υποχρεώσεις τους. Σύμφωνα με το Σχέδιο, τα επιλέξιμα δάνεια θα αναδιαρθρωθούν στη χαμηλότερη από τη συμβατική και αγοραία αξία. Το ένα τρίτο της δόσης του αναδιαρθρωμένου δανείου επιδοτείται από την Κυβέρνηση, με την προϋπόθεση ότι οι δανειολήπτες θα εξυπηρετούν τα αναδιαρθρωμένα δάνειά τους.

Τον Ιούλιο 2019 υπογράφηκε Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ των οργανισμών και της Κυβέρνησης για συμμετοχή στο Σχέδιο, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή επίσημα τον Σεπτέμβριο 2019. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα, το οποίο δόθηκε από την Κυβέρνηση τον Νοέμβριο 2019, η υποβολή των αιτήσεων συνεχίστηκε μέχρι το τέλος του έτους. Οι οργανισμοί που συμμετέχουν στο Σχέδιο αξιολογούν τις αιτήσεις και προσφέρουν λύσεις αναδιάρθρωσης, ενώ ταυτόχρονα οι αιτήσεις επιθεωρούνται και εγκρίνονται από την Κυβέρνηση.

Το Σχέδιο αναμένεται να επιλύσει μέρος του επιλέξιμου χαρτοφυλακίου για το ΕΣΤΙΑ (€41 εκατ. στις 10 Απριλίου 2020), να βοηθήσει να εντοπιστούν οι μη-βιώσιμοι πελάτες για τους οποίους εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις και από το κράτος (€30 εκατ. στις 10 Απριλίου 2020), και να διευκολύνει την εξυγίανση του υπόλοιπου χαρτοφυλακίου (€745 εκατ. στις 3 Απριλίου 2020), κυρίως μέσω εκποιήσεων, συναινετικών και μη.

Πάνω από το 80% των αιτήσεων που υποβλήθηκαν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2019 παραμένουν επί του παρόντος ελλιπείς. Λόγω της εξάπλωσης του ιού COVID-19, η προθεσμία για την ολοκλήρωση των αιτήσεων έχει παραταθεί κατά τρεις μήνες έως τον Ιούνιο του 2020.

Project Velocity 1

Τον Ιούνιο 2019, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση ενός χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων και μη εξασφαλισμένων δανείων κυρίως λιανικής τραπεζικής, συμβατικής αξίας €245 εκατ. και μεικτής λογιστικής αξίας €34 εκατ. κατά την ημερομηνία αναφοράς 30 Σεπτεμβρίου 2018 (γνωστό ως **Project Velocity 1**) στην APS Delta s.r.o. Το χαρτοφυλάκιο αυτό αποτελείται από 9,700 δανειολήπτες που τα δάνεια τους βρίσκονται σε μεγάλη καθυστέρηση, συμπεριλαμβανομένων 8,800 ιδιωτών και 900 μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η μεικτή λογιστική αξία του χαρτοφυλακίου κατά την ημερομηνία πώλησης ανέρχεται στα €30 εκατ. Η πώληση δεν είχε επιπτώσεις στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και στην κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας.

Project Velocity 2

Τον Ιανουάριο 2020, η Τράπεζα σύναψε συμφωνία με την B2Kapital Cyprus Ltd, για την πώληση ενός χαρτοφυλακίου μη εξασφαλισμένων ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ) κυρίως λιανικής τραπεζικής, συμβατικής αξίας €398 εκατ. και μεικτής λογιστικής αξίας €144 εκατ. κατά την ημερομηνία αναφοράς 31 Αυγούστου 2019, γνωστό ως **Project Velocity 2**. Το χαρτοφυλάκιο αυτό αποτελείται από περίπου 10.000 δανειολήπτες, περιλαμβανομένων και περίπου 8.400 ιδιωτών και περίπου 1.600 μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το χαρτοφυλάκιο κατηγοριοποιείται ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2019, με μεικτή λογιστική αξία ύψους €139 εκατ. Η συναλλαγή οδήγησε σε αναστροφή απομείωσης ύψους €6 εκατ. το δ' τρίμηνο 2019, και καταγράφεται στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ)' στην κατάσταση αποτελεσμάτων στην υποκείμενη βάση και αναμένεται να μην έχει καμία επίδραση στους κεφαλαιακούς δείκτες κατά την ολοκλήρωσή της. Η πώληση υπόκειται στις απαραίτητες εγκρίσεις και αναμένεται να ολοκληρωθεί κατά το β' τρίμηνο 2020.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.5 Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου (συνέχεια)

Επιπρόσθετες στρατηγικές για επιτάχυνση μείωσης κινδύνου στον ισολογισμό

Το Συγκρότημα συνεχίζει να αξιολογεί την πιθανότητα να επιταχύνει τη μείωση των ΜΕΔ (βάσει EAT) στον ισολογισμό με επιπλέον πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) στο μέλλον. Στο πλαίσιο αυτό, το Συγκρότημα συνεχίζει να εξετάζει τη βιωσιμότητα διαφόρων μεθόδων μείωσης ΜΕΔ (βάσει EAT) με στόχο τον εντοπισμό της επιλογής που ανταποκρίνεται καλύτερα στους στρατηγικούς του στόχους. Το στάδιο προετοιμασίας περιλαμβάνει τον ορισμό του χαρτοφυλακίου ΜΕΔ (βάσει EAT), την αξιολόγηση των εξασφαλίσεων με ακίνητα, την αποκατάσταση των δεδομένων και την ενίσχυση των δεδομένων (data tapes), τις μερίδες πληροφοριών των δανειοληπτών, τη νομική δέουσα επιμέλεια και τις επιλογές διαμόρφωσης συναλλαγών. Για την ολοκλήρωση των εργασιών που περιγράφονται πιο πάνω και προκειμένου να καταλήξει στην καλύτερη δυνατή δομή, το Συγκρότημα έχει διορίσει διεθνείς συμβούλους και συνεχίζει τις συζητήσεις με διάφορα τρίτα μέρη, που περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς επενδυτές και επενδυτικές τράπεζες, που ενδέχεται να ενδιαφέρονται για πιθανή συνεργασία με το Συγκρότημα. Η διαδικασία μπορεί να οδηγήσει σε μια σειρά πιθανών αποτελεσμάτων, περιλαμβανομένων πωλήσεων (με ενδεχόμενη μερική χρηματοδότηση από την Τράπεζα). Το Συγκρότημα δεν δεσμεύεται για οποιοδήποτε αποτέλεσμα που θα προκύψει από τις συζητήσεις με τα τρίτα μέρη.

Παρά τη μεταβλητότητα στις αγορές ως αποτέλεσμα της πανδημίας του ιού COVID-19, το Συγκρότημα συνεχίζει να εργάζεται με τους συμβούλους του για πώληση χαρτοφυλακίου ΜΕΔ (βάσει EAT) στο μέλλον. Λόγω των συνθηκών αγοράς και λειτουργίας που επικρατούν, η διαδικασία είναι πιθανόν να διαρκέσει περισσότερο από ό,τι αρχικά αναμενόταν. Στο πλαίσιο του ΔΠΧΑ 9, η Τράπεζα αναγνώρισε επιπρόσθετες πιστωτικές ζημιές δανείων ύψους €75 εκατ. κατά το δ' τρίμηνο 2019, με αρνητική επίδραση στους δείκτες κεφαλαίου ύψους 46 μ.β., ως αποτέλεσμα της αναμενόμενης μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό, μέσω περαιτέρω πωλήσεων ΜΕΔ (βάσει EAT) στο μέλλον. Με την ολοκλήρωση πώλησης ΜΕΔ (βάσει EAT), οι κεφαλαιακοί δείκτες του Συγκροτήματος θα επωφεληθούν από τη μείωση σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων, μετά από έγκριση από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, χαρτοφυλάκιο πιστωτικών διευκολύνσεων που σχετίζονταν με το Helix (γνωστό σαν 'Project Helix tail'), μεικτής λογιστικής αξίας €46 εκατ., αποτελούμενο κυρίως από εξασφαλισμένα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, κατηγοριοποιήθηκε ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση.

Με την εξάπλωση του ιού COVID-19, το Συγκρότημα επικεντρώνεται τώρα στον περιορισμό οποιασδήποτε πιθανής επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου. Με την ομαλοποίηση των οικονομικών συνθηκών αναμένεται ότι το Συγκρότημα θα συνεχίσει τις προσπάθειες για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου αναζητώντας λύσεις, οργανικές και μη, ώστε η Τράπεζα να καταστεί ένας πιο ισχυρός και ασφαλής οργανισμός, ικανός να συνεχίσει να στηρίζει την Κυπριακή οικονομία.

Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τις κανονιστικές ρυθμίσεις ως επιτρέπεται από τις Οδηγίες που εκδόθηκαν τον Απρίλιο 2020 από την EAT είναι διαθέσιμες στη Σημείωση 56 'Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς' των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.6 Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων (Real Estate Management Unit, REMU)

Η **Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ)** ανέλαβε ακίνητα ύψους €196 εκατ. το 2019 (μείωση κατά 54% σε ετήσια βάση), μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα και ανακτηθέντων ακινήτων. Η ΔΔΑ επικεντρώνει την προσοχή της στην πώληση των ακινήτων που προκύπτουν από τις συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με ακίνητα. Το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την οργανική πώληση ακινήτων ύψους €207 εκατ. το 2019 (σε σύγκριση με €196 εκατ. το 2018) με αποτέλεσμα να σημειώσει κέρδη από την πώληση ακινήτων ύψους €32 εκατ. για το 2019.

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το Συγκρότημα προχώρησε σε εκτέλεση αγοραπωλητήριων συμφωνιών με συνολική τιμή συμβολαίου ύψους €345 εκατ. (558 ακίνητα), μη λαμβάνοντας υπόψη την πώληση του Cyreit (βλέπε πιο κάτω). Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το Συγκρότημα υπέγραψε αγοραπωλητήριες συμφωνίες για πωλήσεις ακινήτων με τιμή συμβολαίου ύψους €36 εκατ., σε σύγκριση με €106 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Ολοκλήρωση πώλησης Cyreit

Τον Νοέμβριο 2018, η Τράπεζα υπέγραψε συμφωνία για τη διάθεση ολόκληρου του ποσοστού συμμετοχής της στις επενδυτικές μετοχές του Cyreit Variable Capital Investment Company PLC (Cyreit). Κατά το β' τρίμηνο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση του Cyreit, το οποίο αποτελείτο από 21 ακίνητα, αναγνωρίζοντας ζημιά από την πώληση ύψους περίπου €1 εκατ. Οι συνολικές εισπράξεις από την πώληση του Cyreit ανήλθαν σε €160 εκατ.

Ολοκλήρωση του Project Helix

Με την ολοκλήρωση του Project Helix το β' τρίμηνο 2019, ακίνητα με λογιστική αξία ύψους €109 εκατ., τα οποία περιλαμβάνονταν στο χαρτοφυλάκιο πώλησης μη εξυπηρετούμενων δανείων (Helix), αποαναγνωρίστηκαν στις 30 Ιουνίου 2019. Στις 31 Μαρτίου 2019, ακίνητα με λογιστική αξία ύψους €98 εκατ. περιλαμβάνονταν στο χαρτοφυλάκιο πώλησης μη εξυπηρετούμενων δανείων (Helix), σε σύγκριση με €74 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018 λόγω προσαρμογών στο χαρτοφυλάκιο δανείων.

Αλλαγή στην κατηγοριοποίηση ακινήτων που είναι μισθωμένες μέσω λειτουργικής μίσθωσης

Το β' τρίμηνο 2019, το Συγκρότημα αποφάσισε να κατηγοριοποιήσει συγκεκριμένα μισθωμένα ακίνητα, τα οποία αποκτήθηκαν μέσω ανταλλαγής χρέους και ήταν μισθωμένα, σε 'Επενδύσεις σε Ακίνητα' σε αντικατάσταση των 'Αποθεμάτων Ακινήτων'. Η αλλαγή αυτή εφαρμόστηκε αναδρομικά, και είχε ως αποτέλεσμα την αναπροσαρμογή των συγκριτικών αποτελεσμάτων.

Αυτή η αλλαγή στην κατηγοριοποίηση είχε ως αποτέλεσμα, ακίνητα με λογιστική αξία ύψους €103 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018 να επανακατηγοριοποιηθούν από αποθέματα ακινήτων (τα οποία επιμετρούνται στο χαμηλότερο της τιμής κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 2) σε επενδύσεις σε ακίνητα (τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 40). Τα ακίνητα αυτά παραμένουν υπό τη διαχείριση της ΔΔΑ. Η λογιστική αξία των ακινήτων αυτών στις 30 Ιουνίου 2019 ανήλθε σε €118 εκατ.

Η αλλαγή στην κατηγοριοποίηση δεν είχε ουσιαστική επίδραση στα συγκριτικά αδιανέμητα κέρδη του Συγκροτήματος και συνολικό κέρδος ύψους €1 εκατ. αναγνωρίστηκε στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος στα 'Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων' το β' τρίμηνο 2019.

Ακίνητα που διαχειρίζεται η ΔΔΑ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η ΔΔΑ διαχειριζόταν ακίνητα λογιστικής αξίας ύψους €1,490 εκατ. (αποτελούμενα από ακίνητα αξίας €1,378 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Αποθέματα Ακινήτων' και €112 εκατ. ως 'Επενδύσεις σε Ακίνητα'), σε σύγκριση με €1,530 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (αποτελούμενα από ακίνητα αξίας €1,427 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Αποθέματα Ακινήτων' και €103 εκατ. ως 'Επενδύσεις σε Ακίνητα').

Επιπρόσθετα από τα ακίνητα τα οποία διαχειρίζεται η ΔΔΑ, ακίνητα τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Επενδύσεις σε Ακίνητα' με λογιστική αξία ύψους €24 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και στις 31 Δεκεμβρίου 2018 αφορούν ακίνητα που κατείχε το Συγκρότημα πριν τη σύσταση της ΔΔΑ τον Ιανουάριο του 2016.

Β. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

Β.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Β.2.6 Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων (Real Estate Management Unit, REMU) (συνέχεια)

Ακίνητα που διαχειρίζεται η ΔΔΑ (Συγκρότημα) € εκατ.	2019	2018	Δ' τρίμηνο 2019	Γ' τρίμηνο 2019	Τριμηνιαία ±%	Ετήσια ±%
Αρχικό Υπόλοιπο	1,530	1,641	1,513	1,548	-2%	-7%
Προσθήκες (περιλαμβάνουν κόστος κατασκευής)	196	428	37	33	12%	-54%
Πωλήσεις	(207)	(196)	(48)	(67)	-28%	5%
Μεταφορά σε επενδύσεις σε ακίνητα (CyReit)	-	(166)	-	-	-	-
Απομειώσεις	(24)	(17)	(12)	(2)	-	41%
Μεταφορά σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	(5)	(162)	-	1	-	-97%
Συναλλαγματικές και άλλες κινήσεις	-	2	-	-	-	-
Τελικό Υπόλοιπο	1,490	1,530	1,490	1,513	-2%	-3%

Ανάλυση ανά είδος και χώρα 31 Δεκεμβρίου 2019 (€ εκατ.)	Κύπρος	Ελλάδα	Ρουμανία	Σύνολο
Οικιστικά	182	26	0	208
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	200	29	6	235
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	73	32	0	105
Ξενοδοχεία	24	0	-	24
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	628	7	3	638
Γήπεδα και ακίνητα που σχετίζονται με γκόλφ	280	-	-	280
Σύνολο	1,387	94	9	1,490

31 Δεκεμβρίου 2018 (€ εκατ.)	Κύπρος	Ελλάδα	Ρουμανία	Σύνολο
Οικιστικά	164	25	0	189
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	228	44	7	279
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	80	38	0	118
Ξενοδοχεία	35	0	-	35
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	616	8	4	628
Γήπεδα και ακίνητα που σχετίζονται με γκόλφ	280	-	-	280
Ακίνητα υπό κατασκευή	1	-	-	1
Σύνολο	1,404	115	11	1,530

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.2. Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

B.2.7 Έκθεση σε μη κύριες δραστηριότητες στο εξωτερικό

Η εναπομείνουσα έκθεση σε μη κύριες δραστηριότητες στο εξωτερικό (περιλαμβάνει καθαρά στοιχεία που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό και στοιχεία εκτός ισολογισμού) στις 31 Δεκεμβρίου 2019 έχει ως ακολούθως:

€ εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Ελλάδα	139	164
Ρουμανία	25	35
Σερβία	0	7
Ρωσία	19	23
HB	0	11
Σύνολο	183	240

Το Συγκρότημα συνεχίζει τις προσπάθειες του για περαιτέρω απομόχλευση και διάθεση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων και δραστηριοτήτων στην Ελλάδα, τη Ρουμανία και τη Ρωσία.

Σύμφωνα με τη στρατηγική του Συγκροτήματος για έξοδο από τις μη κύριες δραστηριότητες στο εξωτερικό, οι δραστηριότητες του υποκαταστήματος στη Ρουμανία τερματίστηκαν τον Ιανουάριο 2019, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της διαδικασίας διαγραφής με τις αντίστοιχες αρχές.

Κατά το γ' τρίμηνο 2019, ολοκληρώθηκε η πώληση της έκθεσης στη Σερβία, αποτελούμενη από δάνεια και ακίνητα, με λογιστική αξία ύψους €8 εκατ.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω, στις 31 Δεκεμβρίου 2019, υπήρχε έκθεση στην Ελλάδα, ύψους €265 εκατ., που αφορά δάνεια και ακίνητα (σε σύγκριση με €279 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €144 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018), η οποία δεν αναγνωρίστηκε ως μη κύρια δραστηριότητα, καθώς θεωρείται από τη Διεύθυνση ότι αποτελεί έκθεση στα πλαίσια των συνήθων εργασιών του Συγκροτήματος.

Β. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

Β.3. Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού αποτελεσμάτων

Β.3.1 Συνολικά Έσοδα

€ εκατ.	2019 ¹	2018 ^{1, 2}	Δ' τρίμηνο 2019 ¹	Γ' τρίμηνο 2019 ¹	Β' τρίμηνο 2019 ¹	Α' τρίμηνο 2019 ¹	Τριμηνιαία (Δ' με Γ') ±%	Ετήσια ±%
Καθαρά έσοδα από τόκους	344	331	84	90	85	85	-7%	4%
Καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες	150	162	39	36	38	37	5%	-8%
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	38	67	4	8	16	10	-50%	-43%
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	58	53	16	12	18	12	36%	9%
Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	32	18	6	10	12	4	-30%	73%
Λοιπά έσοδα	29	26	7	6	8	8	22%	13%
Μη επιτοκιακά έσοδα	307	326	72	72	92	71	1%	-6%
Σύνολο εσόδων	651	657	156	162	177	156	-4%	-1%
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (ετησιοποιημένη βάση) ^{1,2}	1.90%	1.82%	1.87%	1.99%	1.89%	1.88%	-12 μ.β.	+8 μ.β.
Μέσος τριμηνιαίος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων (€ εκατ.) ^{1,2}	18,051	18,190	17,721	17,962	18,149	18,243	-1%	-1%
<small>1. Τα έσοδα από τόκους, τα μη-επιτοκιακά έσοδα, το κόστος προσωπικού, τα άλλα λειτουργικά έσοδα και οι πιστωτικές ζημιές δανείων που σχετίζονται με την πώληση ΜΕΔ (Helix), παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρά (ζημιές)/ κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' στην υποκείμενη βάση, για διαχωρισμό της επίδρασης από αυτήν τη μη-επαναλαμβανόμενη συναλλαγή. 2. Περιλαμβανόμενης της επίδρασης από τη Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 'Παρουσίαση των μη αναγνωρισμένων τόκων μετά από εξυγίανση προηγούμενως απομειωμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ΔΠΧΑ 9)', με αποτέλεσμα την επανακατηγοριοποίηση μεταξύ καθαρών εσόδων από τόκους και πιστωτικές ζημιές δανείων, χωρίς επίδραση στη συνολική κερδοφορία.</small>								
<small>ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, μ.β.= μονάδες βάσης, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα</small>								

Τα καθαρά έσοδα από τόκους και το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το έτος 2019 ανήλθαν σε €344 εκατ. (αυξημένα κατά 4% σε ετήσια βάση) και 1.90% αντίστοιχα (αυξημένα κατά 8 μ.β. σε ετήσια βάση). Τα καθαρά έσοδα από τόκους για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €84 εκατ. (σε σχέση με €90 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019), μειωμένα κατά 7% σε τριμηνιαία βάση, λόγω κυρίως των αυξημένων εισπράξεων που δεν αναγνωρίστηκαν προηγουμένως, κατά το γ' τρίμηνο 2019. Επιπρόσθετα, το δ' τρίμηνο 2019, τα καθαρά έσοδα από τόκους συνέχισαν να επηρεάζονται αρνητικά από τη συνεχιζόμενη πίεση στα δανειστικά επιτόκια και θετικά από τη μείωση του κόστους των καταθέσεων. Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθε σε 1.87% μειωμένο κατά 12 μ.β. σε τριμηνιαία βάση, ως αποτέλεσμα κυρίως της μείωσης των καθαρών εσόδων από τόκους.

Ποσό ύψους περίπου €12 εκατ. το οποίο αφορά μη επαναλαμβανόμενη χρέωση και περιλαμβάνεται στα 'Καθαρά έσοδα από τόκους' στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση, παρουσιάζεται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση και αφορά αλλαγή στη μέθοδο απόσβεσης της αμοιβής διευθέτησης, δεδομένου ότι αποτελούσε μη επαναλαμβανόμενο έξοδο.

Έγιναν επανακατηγοριοποιήσεις στις συγκριτικές πληροφορίες για μη αναγνωρισμένους τόκους σε προηγούμενα απομειωμένα δάνεια, τα οποία έχουν εξυγιανθεί κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, και ανέρχονται σε €33 εκατ. Η επανακατηγοριοποίηση έγινε από 'Καθαρά έσοδα από τόκους' σε 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες', σύμφωνα με τη Διερμηνεία (Νοέμβριο 2018) (Παρουσίαση των μη αναγνωρισμένων τόκων όταν παύουν να θεωρούνται απομειωμένα (ΔΠΧΑ 9)).

Ο μέσος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων για το έτος 2019 ανήλθε σε €18,051 εκατ., σε σύγκριση με €18,190 εκατ. για το έτος 2018, μειωμένος κατά 1% σε ετήσια βάση. Ο τριμηνιαίος μέσος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθε σε €17,721 εκατ. σε σύγκριση με €17,962 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019, μειωμένος κατά 1% σε τριμηνιαία βάση, κυρίως λόγω της μείωσης των ρευστών διαθεσίμων μετά την αποπληρωμή της χρηματοδότησης από την ΕΚΤ τον Σεπτέμβριο 2019, καθώς και λόγω της μείωσης των δανείων (μετά τις προβλέψεις).

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.3. Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού αποτελεσμάτων (συνέχεια)

B.3.1 Συνολικά Έσοδα (συνέχεια)

Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το έτος 2019 ανήλθαν σε €307 εκατ., μειωμένα κατά 6% σε ετήσια βάση, αποτελούμενα από καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες ύψους €150 εκατ., καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών ύψους €38 εκατ., καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €58 εκατ., καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και πώληση αποθεμάτων ακινήτων ύψους €32 εκατ. και λοιπά έσοδα ύψους €29 εκατ. Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €72 εκατ., στα ίδια επίπεδα σε ετήσια βάση.

Τα καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες για το έτος 2019 ανήλθαν σε €150 εκατ., μειωμένα κατά 8% σε ετήσια βάση (€162 εκατ. για το έτος 2018), κυρίως λόγω της μείωσης του όγκου εργασιών στα Διεθνή Κέντρα Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (IBUs) το 2019. Τα καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €39 εκατ., αυξημένα κατά 5% σε τριμηνιαία βάση.

Τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών ύψους €38 εκατ. για το έτος 2019, αποτελούμενα από καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος ύψους €27 εκατ. και καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων ύψους €11 εκατ., μειωμένα κατά 43% σε ετήσια βάση, κυρίως λόγω μη επαναλαμβανομένων κερδών από διάθεση ομολόγων κατά το α' τρίμηνο του 2018 ύψους €19 εκατ. Τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και τα καθαρά κέρδη από συναλλαγές σε χρηματοοικονομικά μέσα και την πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών ανήλθαν σε €4 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2019, σε σύγκριση με €8 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019, μειωμένα κατά 50% σε τριμηνιαία βάση. Η μείωση σε τριμηνιαία βάση οφείλεται κυρίως στα μειωμένα καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και στη χαμηλότερη επανεκτίμηση κερδών σε χρηματοοικονομικά μέσα.

Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €58 εκατ. για το έτος 2019, σε σύγκριση με €53 εκατ. για το έτος 2018, αυξημένα κατά 9% σε ετήσια βάση, αντικατοπτρίζοντας την αύξηση εσόδων και την θετική απόδοση επενδύσεων το έτος 2019. Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €16 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2019, σε σύγκριση με €12 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019, αυξημένα κατά 36% σε τριμηνιαία βάση, κυρίως λόγω μείωσης του ποσοστού αποτίμησης (valuation rate) και των χαμηλότερων απαιτήσεων (περίπου €5 εκατ.).

Τα καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων για το έτος 2019 ανήλθαν σε €32 εκατ. (σε σύγκριση με καθαρά κέρδη ύψους €18 εκατ. για το έτος 2018) και αποτελούνται από καθαρά κέρδη από την πώληση αποθεμάτων ακινήτων (κέρδη ΔΔΑ) ύψους €30 εκατ. και κέρδη από πώληση επενδύσεων σε ακίνητα ύψους €2 εκατ. Τα καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €6 εκατ. σε σύγκριση με €10 εκατ. το προηγούμενο τρίμηνο. Τα κέρδη ΔΔΑ δύναται να παρουσιάζουν διακυμάνσεις ανά τριμηνιαία βάση.

Τα **συνολικά έσοδα** για το έτος 2019 ανήλθαν σε €651 εκατ., στα ίδια επίπεδα με το προηγούμενο έτος. Τα συνολικά έσοδα για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €156 εκατ., σε σύγκριση με €162 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019, μειωμένα κατά 4% σε τριμηνιαία βάση.

Β. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

Β.3. Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού αποτελεσμάτων (συνέχεια)

Β.3.2 Συνολικά Έξοδα

€ εκατ.	2019 ¹	2018 ^{1,2}	Δ' τρίμηνο 2019 ¹	Γ' τρίμηνο 2019 ¹	Β' τρίμηνο 2019 ¹	Α' τρίμηνο 2019 ¹	Τριμηνιαία (Δ' με Γ') ±%	Ετήσια ±%
Κόστος προσωπικού	(220)	(212)	(53)	(55)	(56)	(56)	0%	4%
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(165)	(156)	(43)	(38)	(43)	(41)	15%	6%
Σύνολο λειτουργικών εξόδων	(385)	(368)	(96)	(93)	(99)	(97)	6%	5%
Ειδικός φόρος και συνεισφορά στο ΕΤΕ	(25)	(25)	(7)	(6)	(6)	(6)	-2%	-1%
Σύνολο εξόδων	(410)	(393)	(103)	(99)	(105)	(103)	5%	4%
Δείκτης κόστος προς έσοδα ¹	63%	60%	67%	61%	59%	66%	+6 ε.μ.	+3 ε.μ.
Δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο και συνεισφορά στο ΕΤΕ ¹	59%	56%	63%	57%	56%	62%	+6 ε.μ.	+3 ε.μ.
<small>1. Τα έσοδα από τόκους, τα μη-επιτοκιακά έσοδα, το κόστος προσωπικού, τα άλλα λειτουργικά έσοδα και οι πιστωτικές ζημιές δανείων που σχετίζονται με την πώληση ΜΕΔ (Helix), παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/ κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ)' στην υποκείμενη βάση, για διαχωρισμό της επίδρασης από αυτήν τη μη-επαναλαμβανόμενη συναλλαγή. 2. Περιλαμβανομένης της επίδρασης από τη Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 'Παρουσίαση των μη αναγνωρισμένων τόκων μετά από εξυγίανση προηγούμενως απομειωμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ΔΠΧΑ 9)', με αποτέλεσμα την επανακατηγοριοποίηση μεταξύ καθαρών εσόδων από τόκους και πιστωτικές ζημιές δανείων, χωρίς επίδραση στη συνολική κερδοφορία.</small>								
<small>ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, μ.β.= μονάδες βάσης, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα</small>								

Τα συνολικά έξοδα για το έτος 2019 ανήλθαν σε €410 εκατ. (σε σύγκριση με €393 εκατ. για το έτος 2018), εκ των οποίων 54% αφορούν κόστος προσωπικού (€220 εκατ.), 40% αφορούν άλλα λειτουργικά έξοδα (€165 εκατ.) και 6% (€25 εκατ.) αφορούν ειδικό φόρο και συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ). Τα συνολικά έξοδα για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €103 εκατ. σε σύγκριση με €99 εκατ. το γ' τρίμηνο 2019 (αυξημένα κατά 5% σε τριμηνιαία βάση).

Τα συνολικά λειτουργικά έξοδα για το έτος 2019 ανήλθαν σε €385 εκατ., αυξημένα κατά 5% σε ετήσια βάση, σε σύγκριση με €368 εκατ. για το έτος 2018. Τα συνολικά λειτουργικά έξοδα για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €96 εκατ., αυξημένα κατά 6% σε τριμηνιαία βάση, σε σύγκριση με €93 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019.

Το κόστος προσωπικού ανήλθε σε €220 εκατ. για έτος 2019, αυξημένο κατά 4% σε ετήσια βάση (σε σύγκριση με €212 εκατ. για το έτος 2018) κυρίως λόγω της αύξησης της συνεισφοράς του εργοδότη προς το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων από την αρχή του έτους και της έναρξης καταβολής εισφορών από τον εργοδότη στο Γενικό Σύστημα Υγείας από τον Μάρτιο 2019, καθώς και της επίδρασης από την ανανέωση της ετήσιας συλλογικής σύμβασης για το 2019 με τη συντεχνία των υπαλλήλων. Το κόστος προσωπικού για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθε σε €53 εκατ., σε αντίστοιχα επίπεδα με το προηγούμενο τρίμηνο.

Τον Οκτώβριο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού («ΣΕΑ» ή «το Σχέδιο»), μέσω του οποίου ποσοστό περίπου 11% των υπαλλήλων πλήρους απασχόλησης του Συγκροτήματος είχαν εγκριθεί για αποχώρηση, με συνολικό κόστος ύψους €81 εκατ. να αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το δ' τρίμηνο 2019. Με την ολοκλήρωση του σχεδίου εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού, η μεικτή ετήσια εξοικονόμηση υπολογίζεται σε περίπου €28 εκατ. ή περίπου 13% του ετήσιου κόστους προσωπικού (εξαιρουμένων των 100 περίπου ατόμων που αφορούν τη συναλλαγή Helix). Η μεικτή ετήσια εξοικονόμηση λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση από την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για το 2019 και 2020, υπολογίζεται ότι θα ανέλθει σε €23 εκατ. ή 11% του κόστους προσωπικού.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 το Συγκρότημα εργοδοτούσε 3,672 άτομα (σε σύγκριση με 4,134 άτομα στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και 4,146 άτομα στις 31 Δεκεμβρίου 2018), περιλαμβανομένων και 100 περίπου ατόμων που σχετίζονται με τη συναλλαγή Helix, οι οποίοι μεταφέρθηκαν στον αγοραστή με την ολοκλήρωση της συναλλαγής τον Ιανουάριο 2020. Το κόστος προσωπικού που σχετίζεται με τα άτομα αυτά περιλαμβάνεται στις 'Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ)' στην υποκείμενη βάση.

Τα άλλα λειτουργικά έξοδα για το έτος 2019 ανήλθαν σε €165 εκατ., αυξημένα κατά 6% σε ετήσια βάση, και οφείλονται κυρίως σε αυξημένα έξοδα ακινήτων και αυξημένες αποσβέσεις/ απομειώσεις λόγω υψηλότερων εξόδων για κεφαλαιουχικές δαπάνες, ως αποτέλεσμα του Προγράμματος Ψηφιακής Μεταμόρφωσης. Τα άλλα λειτουργικά έξοδα για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €43 εκατ., σε σύγκριση με €38 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019 (αυξημένα κατά 15% σε τριμηνιαία βάση), κυρίως λόγω εποχικότητας και μειωμένων εξόδων προώθησης για το γ' τρίμηνο 2019, και στα ίδια επίπεδα με τα προηγούμενα τρίμηνα.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.3. Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού αποτελεσμάτων (συνέχεια)

B.3.2 Συνολικά Έξοδα (συνέχεια)

Ο ειδικός φόρος και η συνεισφορά στο ΕΤΕ για το 2019 ανήλθε σε €25 εκατ. (στα ίδια επίπεδα με το προηγούμενο έτος) και αποτελείται από ειδικό φόρο στις καταθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο και συνεισφορά στο ΕΤΕ. Ο ειδικός φόρος και η συνεισφορά στο ΕΤΕ για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθε σε €7 εκατ., σε σύγκριση με €6 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019.

Από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μέχρι τις 3 Ιουλίου 2024, η Τράπεζα υπόκειται σε εισφορά στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων σε εξαμηνιαία βάση. Οι εισφορές υπολογίζονται με βάση τη Μεθοδολογία, η οποία λαμβάνει υπόψη τον σταθμισμένο αναλαμβανόμενο κίνδυνο κάθε πιστωτικού ιδρύματος, όπως εγκρίθηκε από τη διαχειριστική επιτροπή του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΕΚ) και είναι δημόσια διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της ΚΤΚ. Σύμφωνα με τη Μεθοδολογία, οι εισφορές σε γενικές γραμμές υπολογίζονται στις εγγυημένες καταθέσεις όλων των εγκεκριμένων ιδρυμάτων και στόχος είναι να φθάσουν στο επίπεδο 0.8% αυτών των καταθέσεων έως τις 3 Ιουλίου 2024. Η εισφορά της Τράπεζας έχει οριστεί σε €2.9 εκατ. για το πρώτο εξάμηνο του 2020 και σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, θα αναγνωρισθεί το πρώτο τρίμηνο του 2020.

Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο και συνεισφορά στο ΕΤΕ για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθε σε 63%, σε σύγκριση με 57% για το γ' τρίμηνο 2019, αντικατοπτρίζοντας κυρίως τη μείωση στα επιτοκιακά έσοδα και την αύξηση στα λειτουργικά έξοδα για το δ' τρίμηνο 2019. Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο και συνεισφορά στο ΕΤΕ ανήλθε σε 59% το 2019, σε σύγκριση με 56% το 2018, κυρίως λόγω της αύξησης των λειτουργικών εξόδων, τα οποία αυξήθηκαν κατά 5% σε ετήσια βάση. Η Διεύθυνση παραμένει επικεντρωμένη στη μείωση των εξόδων στο μέλλον.

Β. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

Β.3. Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού αποτελεσμάτων (συνέχεια)

Β.3.3 Κέρδη πριν τη φορολογία και μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία

€ εκατ.	2019 ¹	2018 ^{1,2}	Δ' τρίμηνο 2019 ¹	Γ' τρίμηνο 2019 ¹	Β' τρίμηνο 2019 ¹	Α' τρίμηνο 2019 ¹	Τριμηνιαία (Δ' με Γ') ±%	Ετήσια ±%
Λειτουργικά κέρδη	241	264	53	63	72	53	-17%	-9%
Πιστωτικές ζημιές δανείων	(146)	(135)	(29)	(30)	(40)	(47)	-3%	8%
(Απομειώσεις)/αναστροφή απομείωσης άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(22)	(20)	(13)	1	(9)	(1)	-	12%
(Προβλέψεις)/αναστροφή προβλέψεων για επιδικίες, απαιτήσεις, κανονιστικά και άλλα ζητήματα	(10)	(23)	(7)	(6)	3	(0)	19%	-54%
Σύνολο πιστωτικών ζημιών δανείων, απομειώσεων και προβλέψεων	(178)	(178)	(49)	(35)	(46)	(48)	41%	0%
Κέρδη πριν τη φορολογία και μη- επαναλαμβανόμενα στοιχεία	63	86	4	28	26	5	-88%	-28%
Χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) ^{1,2}	1.12%	0.99%	0.89%	0.90%	1.23%	1.44%	-1 μ.β.	+13 μ.β.
<small>1. Τα έσοδα από τόκους, τα μη-επιτοκιακά έσοδα, το κόστος προσωπικού, τα άλλα λειτουργικά έσοδα και οι πιστωτικές ζημιές δανείων που σχετίζονται με την πώληση ΜΕΔ (Helix), παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/ κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' στην υποκείμενη βάση, για διαχωρισμό της επίδρασης από αυτήν τη μη-επαναλαμβανόμενη συναλλαγή. 2. Περιλαμβανομένης της επίδρασης από τη Διερμηνεία ΕΑΔΠΧΑ 'Παρουσίαση των μη αναγνωρισμένων τόκων μετά από εξυγίανση προηγούμενως απομειωμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ΔΠΧΑ 9)', με αποτέλεσμα την επανακατηγοριοποίηση μεταξύ καθαρών εσόδων από τόκους και πιστωτικές ζημιές δανείων, χωρίς επίδραση στη συνολική κερδοφορία.</small>								
<small>ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, μ.β.= μονάδες βάσης, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα</small>								

Τα λειτουργικά κέρδη για το έτος 2019 ανήλθαν σε €241 εκατ., σε σύγκριση με €264 εκατ. για το έτος 2018, μειωμένα κατά 9% σε ετήσια βάση, κυρίως λόγω της αύξησης στα συνολικά λειτουργικά έξοδα.

Οι πιστωτικές ζημιές δανείων για το έτος 2019 ανήλθαν σε €146 εκατ. (σε σύγκριση με €135 εκατ. για το έτος 2018, αυξημένες κατά 8% σε ετήσια βάση), αντικατοπτρίζοντας περαιτέρω μείωση του κινδύνου στον ισολογισμό. Οι πιστωτικές ζημιές δανείων για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €29 εκατ., παραμένοντας στα ίδια επίπεδα σε τριμηνιαία βάση. Ποσό ύψους περίπου €12 εκατ. το οποίο αφορά μη επαναλαμβανόμενη χρέωση και περιλαμβάνεται στα 'Καθαρά έσοδα από τόκους' στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση, παρουσιάζεται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση, το οποίο αφορά αλλαγή στη μέθοδο απόσβεσης δικαιωμάτων διακανονισμού, δεδομένου ότι αποτελούσε, μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία.

Η χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) για το έτος 2019 αναλογεί σε 1.12% επί του συνόλου των δανείων, σε σύγκριση με χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων ύψους 0.99% για το έτος 2018, στην ίδια βάση, αντικατοπτρίζοντας περαιτέρω μείωση κινδύνου στον ισολογισμό και διακυμάνσεις του μοντέλου αναφορικά με το ΔΠΧΑ 9. Η ετησιοποιημένη χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθε σε 0.89% επί του συνόλου των δανείων, σε σύγκριση με ετησιοποιημένη χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων ύψους 0.90% για το γ' τρίμηνο 2019, στην ίδια βάση.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, οι συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων, περιλαμβανομένης της αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και των πιστωτικών ζημιών για εκθέσεις εκτός ισολογισμού, ανήλθαν σε €2,096 εκατ. (σε σύγκριση με €2,086 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €2,254 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018 αναπροσαρμοσμένα για το Helix) και αναλογούν σε 16.3% επί του συνόλου των δανείων (σε σύγκριση με 16.0% στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και 17.1% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 αναπροσαρμοσμένα για το Helix).

Οι απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για το έτος 2019 ανήλθαν σε €22 εκατ., σε σύγκριση με €20 εκατ. με το έτος 2018 (αυξημένα κατά 12%). Οι απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €13 εκατ. και αφορούν απομειώσεις ακινήτων που κατείχε το Συγκρότημα στην Κύπρο, Ελλάδα και Ρουμανία, σε σύγκριση με αναστροφή απομειώσεων άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ύψους €1 εκατ. το γ' τρίμηνο 2019 και αφορούσαν κυρίως αναστροφή απομείωσης για χρηματοοικονομικά μέσα, λόγω μείωσης έκθεσης σε συγκεκριμένα ανοίγματα.

Οι προβλέψεις για επιδικίες, απαιτήσεις, κανονιστικά και άλλα ζητήματα για το έτος 2019 ανήλθε σε €10 εκατ., σε σύγκριση με €23 εκατ. για το έτος 2018. Οι προβλέψεις για επιδικίες, απαιτήσεις, κανονιστικά και άλλα ζητήματα για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €7 εκατ., σε σύγκριση με €6 εκατ. το γ' τρίμηνο 2019.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.3. Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού αποτελεσμάτων (συνέχεια)

B.3.4 (Ζημιά)/κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)

€ εκατ.	2019 ¹	2018 ^{1,2}	Δ' τρίμηνο 2019 ¹	Γ' τρίμηνο 2019 ¹	Β' τρίμηνο 2019 ¹	Α' τρίμηνο 2019 ¹	Τριμηνιαία (Δ' με Γ') ±%	Ετήσια ±%
Κέρδη πριν τη φορολογία και μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία	63	86	4	28	26	5	-88%	-28%
Φορολογία	(3)	3	(2)	(1)	2	(2)	167%	-
(Κέρδη)/ζημιά που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	(2)	(1)	0	0	(2)	(0)	5%	71%
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	58	88	2	27	26	3	-95%	-35%
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης – οργανικά	(22)	(42)	(8)	(4)	(4)	(6)	63%	-49%
Κέρδη/(ζημιά) μετά τη φορολογία – οργανικά (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	36	46	(6)	23	22	(3)	-	-22%
Έξοδα αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ)	(81)	-	(81)	-	-	-	-	-
Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) ³	(92)	(83)	(86)	(4)	3	(5)	-	12%
(Ζημιά)/κέρδη από επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία από την κατηγοριοποίηση της ως ομάδα που κατέχεται προς πώληση (CNP) μετά το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	(21)	9	0	0	(23)	2	-	-
Αναστροφή απομείωσης ΑΦΑ και απομείωση άλλων φορολογικών απαιτήσεων	88	(79)	(13)	-	-	101	-	-
Κέρδη από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (HB)	-	3	-	-	-	-	-	-
(Ζημιά)/κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	(70)	(104)	(186)	19	2	95	-	-32%

1. Τα έσοδα από τόκους, τα μη-επιτοκιακά έσοδα, το κόστος προσωπικού, τα άλλα λειτουργικά έσοδα και οι πιστωτικές ζημιές δανείων που σχετίζονται με την πώληση ΜΕΔ (Helix), παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/ κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' στην υποκείμενη βάση, για διαχωρισμό της επίδρασης από αυτήν τη μη-επαναλαμβανόμενη συναλλαγή. 2. Περιλαμβανομένης της επίδρασης από τη Διεργασία ΕΔΔΠΧΑ 'Παρουσίαση των μη αναγνωρισμένων τόκων μετά από εξυγίανση προηγούμενης απομειωμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ΔΠΧΑ 9)', με αποτέλεσμα την επανακατηγοριοποίηση μεταξύ καθαρών εσόδων από τόκους και πιστωτικές ζημιές δανείων, χωρίς επίδραση στη συνολική κερδοφορία. 3. Οι 'Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)' αναφέρονται στην καθαρή ζημιά από συναλλαγές που ολοκληρώθηκαν κατά το 2019, καθαρές πιστωτικές ζημιές δανείων από συναλλαγές που βρίσκονται υπό αναθεώρηση στις 31 Δεκεμβρίου 2019, καθώς και τα έξοδα αναδιάρθρωσης που αφορούν αυτές τις συναλλαγές. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες πιο κάτω.

Η **χρέωση φορολογίας** για το έτος 2019 ανήλθε €3 εκατ., σε σύγκριση με πίστωση φορολογίας ύψους €3 εκατ. κατά το προηγούμενο έτος (αποτελούμενη κυρίως από αναστροφή προβλέψεων που αφορούσαν προηγούμενα έτη). Η χρέωση φορολογίας για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθε σε €2 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2019 σε σύγκριση με €1 εκατ. το γ' τρίμηνο 2019.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το έτος 2019 ανήλθαν σε €58 εκατ., σε σύγκριση με κέρδη ύψους €88 εκατ. για το έτος 2018, μειωμένα κατά 35% σε ετήσια βάση. Τα κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €2 εκατ., σε σύγκριση με €27 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019.

Τα έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά για το έτος 2019 ανήλθαν σε €22 εκατ., σε σύγκριση με €42 εκατ., για το έτος 2018, μειωμένα κατά 49% σε ετήσια βάση, λόγω αυξημένου κόστους κατά το 2018 κυρίως λόγω ποσού ύψους €11 εκατ. το οποίο αφορούσε έξοδα και προμήθειες σε σχέση με τα ποσά που κατατέθηκαν αναφορικά με την έκδοση ΑΤ1 και επίσης λόγω της μείωσης των εξόδων συμβούλων κατά το έτος 2019. Τα έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €8 εκατ., σε σύγκριση με €4 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019, αυξημένα κατά 63% σε τριμηνιαία βάση.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία από οργανικές δραστηριότητες (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το έτος 2019 ανήλθαν σε €36 εκατ., σε σύγκριση με €46 εκατ. για το έτος 2018, μειωμένα κατά 22% σε ετήσια βάση. Οι ζημιές μετά τη φορολογία από τις οργανικές δραστηριότητες (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθαν σε €6 εκατ., σε σύγκριση με κέρδος €23 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019.

B. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος – Υποκείμενη Βάση (συνέχεια)

B.3. Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού αποτελεσμάτων (συνέχεια)

B.3.4 (Ζημιά)/κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)

Τα έξοδα αναδιάρθρωσης αναφορικά με το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ) ανήλθαν σε €81 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2019 και το έτος 2019. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο Μέρος Β.3.2 'Συνολικά Έξοδα'.

Οι προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ) για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθε σε €86 εκατ. (σε σύγκριση με €4 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019) και περιλαμβάνει το καθαρό αποτέλεσμα από την πώληση του χαρτοφυλακίου Helix (το οποίο αποτελείται από καθαρά έσοδα από τόκους, μη επιτοκιακά έσοδα, κόστος προσωπικού, άλλα λειτουργικά έξοδα και πιστωτικές ζημιές δανείων) το οποίο ήταν ζημιά ύψους €6 εκατ., καθώς και αναστροφή απομείωσης ύψους €6 εκατ. από την πώληση του χαρτοφυλακίου Velocity 2. Επίσης, περιλαμβάνει πιστωτικές ζημιές δανείων ύψους €75 εκατ. στα πλαίσια εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, οι οποίες καταγράφηκαν κατά το δ' τρίμηνο 2019, ως αποτέλεσμα της αναμενόμενης μείωσης κινδύνου στον ισολογισμό μέσω περαιτέρω πωλήσεων ΜΕΔ στο μέλλον. Επίσης, περιλαμβάνονται έξοδα αναδιάρθρωσης τα οποία αφορούν αυτά τα έργα ύψους €10 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2019 (σε σύγκριση με €6 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019).

Οι προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ) για το έτος 2019 ανήλθαν σε €92 εκατ., (σε σύγκριση με ζημιά ύψους €83 εκατ. για το έτος 2018) και περιλαμβάνει το καθαρό αποτέλεσμα από την πώληση του χαρτοφυλακίου Helix (το οποίο αποτελείται από καθαρά έσοδα από τόκους, μη επιτοκιακά έσοδα, κόστος προσωπικού, άλλα λειτουργικά έξοδα και πιστωτικές ζημιές δανείων) το οποίο ήταν κέρδη ύψους €4 εκατ., καθώς και αναστροφή απομείωσης ύψους €6 εκατ. από την πώληση του δανειακού χαρτοφυλακίου Velocity 2. Επίσης, περιλαμβάνει πιστωτικές ζημιές δανείων ύψους €75 εκατ. ως αποτέλεσμα της αναμενόμενης μείωσης κινδύνου στον ισολογισμό μέσω περαιτέρω πωλήσεων ΜΕΔ στο μέλλον, καθώς και έξοδα αναδιάρθρωσης τα οποία αφορούν αυτά τα projects και ανήλθαν σε €25 εκατ. για το έτος 2019 (σε σύγκριση με €18 εκατ. για το έτος 2018).

Η ζημιά από την επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία που κατέχεται προς πώληση (CNP) μετά το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών ανήλθε σε €21 εκατ. για το έτος 2019, αποτελούμενη από ζημιά από επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία κατά την επαναταξινόμηση ως περιουσιακό στοιχείο που κατέχεται προς πώληση ύψους €26 εκατ. και από μερίδιο στα κέρδη συγγενούς εταιρίας ύψους €5 εκατ. (σε σύγκριση με μερίδιο στα κέρδη συγγενούς εταιρίας ύψους €9 εκατ. για το έτος 2018). Τον Οκτώβριο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση ολόκληρου του ποσοστού συμμετοχής του ύψους 49.9% στη συγγενή της εταιρία CNP Cyprus Insurance Holdings Limited (CNP) η οποία είχε αποκτηθεί ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, με αντίτιμο χρηματικό αντάλλαγμα ύψους €97.5 εκατ.

Η αναστροφή της απομείωσης των ΑΦΑ και απομείωση άλλων φορολογικών εισπρακτέων ανήλθε σε €88 εκατ. για το έτος 2019, αποτελούμενη από την καθαρή θετική επίδραση ύψους €96 εκατ. σε συνέχεια τροποποιήσεων στη νομοθεσία Φόρου Εισοδήματος στην Κύπρο που υιοθετήθηκαν τον Μάρτιο 2019, και απομείωση ύψους €8 εκατ. που αφορούσε φορολογικές απαιτήσεις στην Ελλάδα που επηρεάστηκαν αρνητικά από νομοθετικές αλλαγές. Η λογιστική αξία των υπόλοιπων απαιτήσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανερχόταν σε περίπου €5 εκατ. Η απομείωση ΑΦΑ για το έτος 2018 ανήλθε σε €79 εκατ., ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης αναθεώρησης της ανάκτησης των ΑΦΑ. Αυτό το ποσό, μαζί με σχετικές απομειώσεις, οι οποίες καταγράφηκαν σε προηγούμενες περιόδους ανήλθαν σε €115 εκατ. και στη συνέχεια αναστράφηκαν κατά το α' τρίμηνο 2019. Επιπρόσθετα, τέλος φορολογίας υπό μορφή εγγύησης ύψους €19 εκατ. καταγράφηκε κατά το 2019 και αφορά το δικαίωμα μετατροπής των φορολογικών χρεώσεων σε φορολογικές πιστώσεις. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο Μέρος Β.2.1 Κεφαλαιακή Βάση, 'Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για τη μετατροπή των ΑΦΑ σε ΑΦΠ.

Το κέρδος από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το έτος 2019 ανήλθε σε €3 εκατ. και αφορά την πώληση των δραστηριοτήτων Η.Β. κατά το 2018.

Η ζημιά μετά τη φορολογία που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας για το έτος 2019 ανήλθε σε €70 εκατ., σε σύγκριση με ζημιά €104 εκατ. για το έτος 2018. Η ζημιά μετά τη φορολογία που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας για το δ' τρίμηνο 2019 ανήλθε σε €186 εκατ., σε σύγκριση με κέρδος €19 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2019.

Γ. Λειτουργικό Περιβάλλον

Επιπτώσεις από τον ιό COVID-19

Ενώ η Κύπρος είχε μια πενταετή πορεία ισχυρής οικονομικής ανάκαμψης το 2015-2019, η πανδημία COVID-19 αναμένεται να οδηγήσει σε βαθιά ύφεση το 2020 προτού δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις ανάκαμψης το 2021. Η πανδημία επίσης άλλαξε τις προοπτικές ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας, και οι προηγούμενες θετικές προβλέψεις αντικαθίστανται τώρα από την προοπτική μιας παγκόσμιας ύφεσης που μπορεί να είναι σχετικά μεγάλη για ορισμένες χώρες. Η ανάκαμψη θα εξαρτηθεί από την ταχύτητα και την αποτελεσματικότητα των πολιτικών που θα εφαρμόσουν οι δημοσιονομικές και νομισματικές αρχές, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, καθώς και από την επιτυχία των προσπαθειών περιορισμού και ελέγχου της εξάπλωσης του ιού.

Ότι ξεκίνησε ως ένα τεράστιο σοκ από την μεριά της προσφοράς στην Κίνα, μεταμορφώθηκε ταυτόχρονα και σε παγκόσμιο σοκ ζήτησης μετά που αλυσιδωτά οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο έχουν επιβάλει περιοριστικά μέτρα και κοινωνική αποστασιοποίηση στις χώρες τους για να περιορίσουν την εξάπλωση του ιού. Οι κυβερνήσεις και οι κεντρικές τράπεζες ενεργούν προληπτικά και αποφασιστικά, για να στηρίξουν τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις τους, και να περιορίσουν τις διακοπές στην οικονομική δραστηριότητα. Η πανδημία επιδρά, και θα συνεχίσει να επιδρά, αρνητικά στις καταναλωτικές δαπάνες, που αποτελούν τον κύριο παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης στις περισσότερες χώρες του κόσμου. Η πανδημία αναμένεται επίσης να επηρεάσει αρνητικά την εταιρική κερδοφορία, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να μειώσουν περαιτέρω τις επενδυτικές δαπάνες γεγονός που εν τέλει θα επιδρά αρνητικά στην ικανότητά τους να εξοφλήσουν τα χρέη τους. Οι πρωτογενείς αγορές ομολόγων έχουν ουσιαστικά παγώσει, πράγμα που σημαίνει ότι ορισμένες εταιρείες δεν θα είναι σε θέση να αναχρηματοδοτήσουν υφιστάμενες υποχρεώσεις χωρίς αύξηση του κόστους.

Η Κυπριακή οικονομία αναμένεται να επηρεαστεί σημαντικά από ένα παρατεταμένο πάγωμα της οικονομικής δραστηριότητας λόγω των μέτρων κοινωνικής απομόνωσης. Η οικονομία είναι έντονα προσανατολισμένη στις εξαγωγές και επομένως είναι εκτεθειμένη στις εξελίξεις στις ευρωπαϊκές και παγκόσμιες οικονομίες. Ο τουρισμός, το εμπόριο, οι μεταφορές και οι κατασκευές που πλήττονται περισσότερο από τα μέτρα, καλύπτουν περίπου το ένα τρίτο του ΑΕΠ. Ταυτόχρονα ο μεγάλος αριθμός των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων καθιστά την οικονομία της Κύπρου ακόμη πιο ευάλωτη στις διαταραχές του εφοδιασμού και της ζήτησης.

Οι κεντρικές τράπεζες σε όλο τον κόσμο, περιλαμβανομένης της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), εστιάζουν τις προσπάθειές τους στην παροχή ρευστότητας και στη μείωση των πιέσεων στους εταιρικούς ισολογισμούς εν μέσω μείωσης της κερδοφορίας των εταιρειών. Επίσης, οι αλλαγές στις εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές είναι περισσότερο κρίσιμες τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, προκειμένου να αντισταθμιστεί η πτώση της ζήτησης και οι απώλειες εισοδήματος. Ανάμεσα στα μέτρα που υιοθετούνται από διάφορες χώρες, είναι δανειοδοτικές και πιστωτικές εγγυήσεις για τις επιχειρήσεις μαζί με προσωρινές φορολογικές ελαφρύνσεις, καθώς και πληρωμές προς τους καταναλωτές για την πρόληψη ή τον μετριασμό των απολύσεων.

Στις ΗΠΑ, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα ήδη μείωσε το παρεμβατικό της επιτόκιο στο μηδέν και ανακοίνωσε επιπλέον \$700 δις για αγορές περιουσιακών στοιχείων, διευρύνοντας τις πράξεις επαναγοράς και επεκτείνοντας τις γραμμές ανταλλαγής σε δολάρια ΗΠΑ με ξένες τράπεζες. Η Γερουσία επίσης συμφώνησε σε ένα έκτακτο δημοσιονομικό πακέτο \$2 τρισεκατομμυρίων ή λίγο κάτω από το 10% του ΑΕΠ της χώρας, για την υποστήριξη των επιχειρήσεων, των καταναλωτών και των τοπικών αρχών και τοπικών κυβερνήσεων.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε αναστολή των δημοσιονομικών κανόνων και των κανονισμών για τις κρατικές ενισχύσεις, ανοίγοντας τον δρόμο για τα κράτη μέλη να αυξήσουν τις κρατικές δαπάνες και τα ελλείμματα τους χωρίς επιπτώσεις. Η ΕΚΤ ξεκίνησε ένα νέο κύμα ποσοτικής επέκτασης με αρχικά κεφάλαια ύψους €120 δις και ακολούθως ανακοίνωσε την εισαγωγή του Πανδαιμικού Έκτακτου Προγράμματος Αγορών ύψους €750 δις. Η ΕΚΤ παρέχει επίσης ευνοϊκότερους όρους στο πλαίσιο των πράξεων αναχρηματοδότησης και εξασφαλίσεων για πρόσβαση σε ρευστότητα από τις τράπεζες. Ταυτόχρονα, η Ενιαία Εποπτική Αρχή μείωσε τις κεφαλαιακές απαιτήσεις παρέχοντας ανακούφιση στις τράπεζες και χαλάρωσε τους κανόνες για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Το Πανδαιμικό Έκτακτο Πρόγραμμα Αγορών είναι επιπρόσθετο του προγράμματος αγορών των €20 δις ανά μήνα που ξεκίνησε τον Νοέμβριο 2019, καθώς και του πακέτου των €120 δις, με αποτέλεσμα το συνολικό ποσό των αγορών για το υπόλοιπο του 2020 να υπερβαίνει το €1 τρισεκατομμύριο. Αυτό σημαίνει ότι οι μηνιαίες αγορές θα υπερβαίνουν τα €80 δις του προγράμματος κατά την προηγούμενη κρίση χρέους της ευρωζώνης. Το Πανδαιμικό Έκτακτο Πρόγραμμα Αγορών, είναι ευέλικτο και ανοίγει το δρόμο για μαζική αγορά ομολόγων φέτος, εξασφαλίζοντας ότι οι συνθήκες χρηματοδότησης θα παραμείνουν πολύ ευνοϊκές για τις χώρες που αντιμετωπίζουν επιδείνωση των δημόσιων οικονομικών τους.

Στη συνάντησή του Eurogroup της 9ης Απριλίου 2020, επιτεύχθηκε συμφωνία για ένα πακέτο διάσωσης ύψους €540 δις. Το πακέτο περιλαμβάνει τη χρήση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) μέχρι €240 δις ή περίπου 2% του ΑΕΠ της Ευρωζώνης, με μόνη προϋπόθεση τη χρηματοδότηση του άμεσου και έμμεσου κόστους υγειονομικής περίθαλψης, θεραπείας και πρόληψης της κρίσης από τον ιό COVID-19. Υιοθέτησε επίσης την πρωτοβουλία SURE ύψους €100 δις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη στήριξη των εθνικών βραχυπρόθεσμων προγραμμάτων απασχόλησης. Υποστήριξη θα παρέχεται επίσης μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για εγγυήσεις δανείων ύψους €200 δις με έμφαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αυτό το πακέτο δημοσιονομικής στήριξης, προσθέτει σημαντικά στα ήδη μεγάλα δημοσιονομικά προγράμματα των εθνικών κυβερνήσεων για την καταπολέμηση της πανδημίας του ιού COVID-19 και των συνεπειών της.

Γ. Λειτουργικό Περιβάλλον (συνέχεια)

Επιπτώσεις από τον ιό COVID-19 (συνέχεια)

Η Κυπριακή Κυβέρνηση εφάρμοσε ταχύτητα περιορισμούς στη διακίνηση και την εργασία, παγώνοντας εν μέρει ή πλήρως τις δραστηριότητες ολόκληρων επιχειρηματικών τομέων για τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού. Προκειμένου να μετριαστούν οι διαταραχές και το συνακόλουθο κόστος, η Κυβέρνηση εισήγαγε διάφορα μέτρα και πολιτικές. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στην παροχή ρευστότητας σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά και στην αποτροπή μιας απότομης αύξησης της ανεργίας. Η Κυβέρνηση προωθεί επίσης ένα πρόγραμμα εγγυήσεων προς τράπεζες ύψους €2 δις για την παροχή χαμηλότοκων δανείων σε εταιρείες και σε αυτό-εργαζόμενους. Το Κοινοβούλιο ψήφισε την αναστολή των αποπληρωμών δανείων για τόκους και κεφάλαιο για τους εννέα μήνες που απομένουν μέχρι το τέλος του έτους για όλους τους επιλέξιμους δανειολήπτες που δεν παρυσιάζουν καθυστερήσεις για περισσότερο από 30 ημέρες στο τέλος Φεβρουαρίου 2020. Με βάση την απόφαση του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, ο τόκος θα συνεχίζει να υπολογίζεται κατά τη διάρκεια του εννιαμήνου, αλλά δεν θα ανατοκίζεται. Οι τράπεζες ανέστειλαν τις διαδικασίες εκποιήσεων για περίοδο τριών μηνών έως τις 18 Ιουνίου 2020. Η Κυβέρνηση εισήγαγε επίσης προγράμματα στήριξης των εισοδημάτων των εργαζομένων προκειμένου να αποφευχθούν απολύσεις. Η Κυβέρνηση εισήγαγε επιπλέον μέτρα στήριξης της ρευστότητας, όπως την προσωρινή αναστολή του ΦΠΑ και των πρόσθετων αυξήσεων των εισφορών για το εθνικό σύστημα υγείας.

Σε μια προσπάθεια να ενισχύσει τη ρευστότητα των δημοσίων οικονομικών της σε μια περίοδο αβεβαιότητας γύρω από την κρίση λόγω της πανδημίας, και για να συμβάλει στη χρηματοδότηση ενός μεγάλου αναμενόμενου δημοσιονομικού ελλείμματος το 2020, η Κυβέρνηση προχώρησε και ολοκλήρωσε με επιτυχία τον Απρίλιο 2020, μια διπλή έκδοση ενός 7ετούς ομολόγου για €1.25 δις και ενός 30ετούς ομολόγου για €0.5 δις. Η έκδοση υπερκαλύφθηκε και οι τελικές αποδόσεις ήταν 1.55% και 2.34% αντίστοιχα. Επιπλέον, η Κυβέρνηση προχώρησε και ολοκλήρωσε με επιτυχία τον Απρίλιο 2020 την έκδοση γραμματίων δημοσίου 52 εβδομάδων για €1.25 δις, ανεβάζοντας το συνολικό ποσό χρηματοδότησης που συγκεντρώθηκε από τις διεθνείς και τοπικές αγορές σε €3.0 δις.

Μακροοικονομικές επιδόσεις 2019

Το 2019 το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 3.2%, μετά από αύξηση 4.1% το 2018. Από την πλευρά της προσφοράς, όλοι οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας, συνέβαλαν θετικά στη συνολική μεγέθυνση του ΑΕΠ, εκτός από τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Οι κατασκευές, η μεταποίηση, ο τομέας του εμπορίου και του τουρισμού, που αποτελούν την παραδοσιακή οικονομία, συνέβαλαν σημαντικά στο ποσοστό μεγέθυνσης. Οι τομείς της πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, καθώς και των επαγγελματικών υπηρεσιών, από τους κλάδους με υψηλότερη προστιθέμενη αξία, επίσης συνέβαλαν σημαντικά στο ρυθμό μεγέθυνσης. Θετικές ήταν και οι συνεισφορές των δημοσίων υπηρεσιών, της εκπαίδευσης, της υγείας και του τομέα ακίνητης περιουσίας.

Η συνολική απασχόληση αυξήθηκε κατά 3.9% κατά μέσο όρο το 2019 σε σύγκριση με αύξηση 5.9% το 2018. Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 7.1% από ετήσιο μέσο όρο 8.4% το προηγούμενο έτος. Ο πληθωρισμός τιμών καταναλωτή μετριάστηκε το 2019 σε 0.3% μετά από αύξηση κατά 1.4% το 2018 (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία). Αυτό οφείλεται κυρίως στη μείωση των τιμών πετρελαίου και ενέργειας στις διεθνείς αγορές, στο σχετικά χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης στην εγχώρια οικονομία λόγω της συνεχιζόμενης προσαρμογής, και στην εφάπαξ προσαρμογή στις τιμές λιανικής πώλησης των καυσίμων μετά από μείωση φόρων. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών επιδεινώθηκε σημαντικά το 2019, φθάνοντας στο 6.6% του ΑΕΠ από 3.4% του ΑΕΠ το 2018, εξαιρουμένων των εταιρειών ειδικού σκοπού (Κεντρική Τράπεζα Κύπρου). Αυτό οφειλόταν στην έντονη εγχώρια ζήτηση που οδήγησε σε υψηλότερες εισαγωγές και στην χαμηλότερη αύξηση των εξαγωγών.

Στον τραπεζικό τομέα, οι συνθήκες χρηματοδότησης παρέμειναν ευνοϊκές και το σύνολο των ΜΕΔ (βάσει EAT) συνέχισε να μειώνεται το 2019, αν και οριακά, μετά τις σημαντικές μειώσεις του 2018 που συνδέονται με την εξυγίανση και πώληση της Κυπριακής Συνεργατικής Τράπεζας, και την πώληση πακέτου δανείων από την Τράπεζα (Project Helix). Τα συνολικά δάνεια στο τέλος του 2019 ανήλθαν σε €33.7 δις ή 153% του ΑΕΠ σε σύγκριση με €39.2 δις στο τέλος του 2018. Τα δάνεια προς κατοίκους εκτός της κυβέρνησης ανήλθαν σε €26.3 δις στο τέλος του 2019. Το σύνολο των ΜΕΔ (βάσει EAT) μειώθηκε από €20.9 δις στα τέλη Δεκεμβρίου 2017, σε €10.4 δις στο τέλος Δεκεμβρίου 2018 και σε €9.5 δις στα τέλη Νοεμβρίου 2019. Το ποσοστό των ΜΕΔ (βάσει EAT) έναντι των μεικτών δανείων ήταν 28.6% και ο δείκτης κάλυψης ήταν 54.6% στο τέλος Νοεμβρίου 2019.

Στον δημόσιο τομέα, η διαδικασία δημοσιονομικής εξυγίανσης που ξεκίνησε στο πλαίσιο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής μετέτρεψε τα μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα της περιόδου 2009-2013 σε σημαντικά πλεονάσματα. Το πλεόνασμα του προϋπολογισμού ήταν 1.7% του ΑΕΠ το 2017 και 3.0% του ΑΕΠ το 2018, εξαιρουμένου του δημοσιονομικού κόστους από την εξυγίανση της Κυπριακής Συνεργατικής Τράπεζας. Το συνολικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε από 93.9% του ΑΕΠ στο τέλος του 2017 στο 100.6% του ΑΕΠ στα τέλη του 2018. Η αύξηση αυτή οφείλεται στο δημοσιονομικό κόστος από την εξυγίανση της Κυπριακής Συνεργατικής Τράπεζας. Το 2019 το δημοσιονομικό πλεόνασμα ήταν 2.7% του ΑΕΠ και το δημόσιο χρέος 95.5% του ΑΕΠ (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου).

Γ. Λειτουργικό Περιβάλλον (συνέχεια)

Προοπτικές και αξιολογήσεις για την Κύπρο

Οι προοπτικές για το 2020 επηρεάζονται σοβαρά από την εξάπλωση του ιού COVID-19. Σύμφωνα με τις παγκόσμιες οικονομικές προβλέψεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) που δημοσιεύθηκαν τον Απρίλιο 2020, η Κυπριακή οικονομία αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 6.5% το 2020 και να ανακάμψει κατά 5.6% το 2021. Συγκριτικά, το ΔΝΤ προβλέπει συρρίκνωση 7.5% στη ζώνη του ευρώ το 2020, με ανάκαμψη 4.7% το 2021. Τα μέτρα δημοσιονομικής στήριξης αναμένεται να περιορίσουν την ύφεση, αλλά να οδηγήσουν σε επιδείνωση της δημοσιονομικής θέσης της κυβέρνησης. Το δημοσιονομικό ισοζύγιο από πλεονασματικό αναμένεται να καταγράψει σημαντικό έλλειμμα το 2020 και το δημόσιο χρέος να αυξηθεί αντίστοιχα.

Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας βελτιώθηκαν σημαντικά τα τελευταία χρόνια, αντανakλώντας τις εκτιμήσεις και προσδοκίες για τη σταδιακή μείωση του δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ, την προοπτική περαιτέρω μείωσης των ΜΕΔ (βάσει EAT) και ένα περισσότερο σταθερό περιβάλλον σε σχέση με τον πληθωρισμό μετά από μια παρατεταμένη περίοδο αποπληθωρισμού και χαμηλού πληθωρισμού. Τον Νοέμβριο 2018, ο οίκος Fitch Ratings αναβάθμισε τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην επενδυτική βαθμίδα (BBB-) με σταθερή προοπτική. Τον Οκτώβριο 2019 ο οίκος Fitch επιβεβαίωσε την αξιολόγηση του αναβαθμίζοντας την προοπτική σε θετική. Τον Ιούλιο 2018 ο οίκος Moody's Investors Service αναβάθμισε την Κυπριακή Δημοκρατία στο Ba2 από Ba3 με σταθερή προοπτική. Τον Σεπτέμβριο 2019 ο οίκος Moody's επιβεβαίωσε την αξιολόγηση του και αναβάθμισε την προοπτική σε θετική. Ο οίκος S&P Global Ratings διατηρεί την Κύπρο στην επενδυτική βαθμίδα (BBB-) με σταθερή προοπτική από τον Σεπτέμβριο 2018 και επιβεβαίωσε την εν λόγω αξιολόγηση τον Μάρτιο 2020.

Τον Απρίλιο 2020, ο οίκος Fitch επιβεβαίωσε την προηγούμενη αξιολόγησή του αναθεωρώντας την προοπτική σε σταθερή, λόγω των πιθανών σημαντικών επιπτώσεων από την πανδημία COVID-19 στην Κυπριακή οικονομία και τα δημόσια οικονομικά. Επίσης, τον ίδιο μήνα, ο οίκος αξιολόγησης Moody's εξέδωσε ενημέρωση σχετικά με την πιστοληπτική του αξιολόγηση για την Κυπριακή Δημοκρατία και αναθεώρησε τις προβλέψεις του για την κυπριακή οικονομία. Σύμφωνα με την ενημέρωση, η πανδημία COVID-19 θα επηρεάσει τις βραχυπρόθεσμες αναπτυξιακές και δημοσιονομικές προοπτικές, αλλά οι επιπτώσεις στην πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Κυβέρνησης αναμένεται να είναι προσωρινός.

Δ. Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας

Με τις δραστηριότητες στην Κύπρο να αντιπροσωπεύουν το 99% των δανείων και το 100% των καταθέσεων, η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος είναι άμεσα συνδεδεμένη με το οικονομικό και λειτουργικό περιβάλλον της Κύπρου. Τον Ιούνιο 2019, ο οίκος Moody's Investors Service επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Τράπεζας B3 (θετική προοπτική) και τον Ιούλιο 2019, ο οίκος Standard and Poor's επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της Τράπεζας στο B+ (σταθερή προοπτική). Τον Νοέμβριο 2019, ο οίκος Fitch Ratings, επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη αξιολόγησή της Τράπεζας στο B- (θετική προοπτική). Τον Απρίλιο 2020, ο οίκος Fitch Ratings αναθεώρησε την προοπτική σε αρνητική, αντικατοπτρίζοντας τη σημαντική επίπτωση που η εξάπλωση του ιού COVID-19 δύναται να έχει στην Κυπριακή οικονομία και κατά συνέπεια στην Τράπεζα.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τις επιπτώσεις του ιού COVID-19 στην παγκόσμια και την Κυπριακή οικονομία. Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, το Συγκρότημα δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει με ακρίβεια το μέγεθος της μελλοντικής επίδρασης του COVID-19 στις δραστηριότητες και στα οικονομικά του αποτελέσματα, καθώς αυτή θα εξαρτηθεί κυρίως από τον ρυθμό και την έκταση της εξάπλωσης του ιού, τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στους πελάτες και την αποτελεσματικότητα των κανονιστικών και δημοσιονομικών μέτρων που λαμβάνονται για τη στήριξη της οικονομίας και μετριασμό των επιπτώσεων.

Όπως και για άλλες Ευρωπαϊκές τράπεζες, η διατήρηση των χαμηλών επιτοκίων εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για την κερδοφορία του Συγκροτήματος. Συνέπεια των υφιστάμενων δύσκολων οικονομικών συνθηκών λόγω της εξάπλωσης του ιού COVID-19, το Συγκρότημα θα αναθεωρήσει τις μακροοικονομικές παραδοχές στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός των πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 για το α' τρίμηνο 2020 με βάση τη σχετική κανονιστική καθοδήγηση, και αναμένει ότι δύναται να προκύψουν αυξημένες οργανικές προβλέψεις για το α' τρίμηνο 2020, αν και στο παρόν στάδιο το μέγεθος δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Παρόλο που στο παρόν στάδιο παρατηρούνται χαμηλότερα έσοδα από συναλλαγές και χαμηλότερη ζήτηση για δάνεια, το Συγκρότημα, λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής αβεβαιότητας, δεν έχει καλή εκτίμηση του πιθανού μελλοντικού αντίκτυπου του ιού COVID-19 στα λειτουργικά και οικονομικά του αποτελέσματα και επομένως δεν είναι σε θέση να παρέχει καθοδήγηση για το τρέχον έτος. Ωστόσο, η καλή κεφαλαιακή θέση και η ισχυρή ρευστότητα του Συγκροτήματος, του επιτρέπουν να στηρίξει τους πελάτες του αυτή την περίοδο μεγάλης αβεβαιότητας.

Οι μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες του Συγκροτήματος παραμένουν ξεκάθαρες, με την προσοχή να συνεχίζει να εστιάζει στην ενίσχυση του ισολογισμού και στη βελτίωση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου και της αποδοτικότητας, για να συνεχίσει να διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στη στήριξη της Κυπριακής οικονομίας.

Με της πρόσφατη εξάπλωση του ιού COVID-19, το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις του Υπουργείου Υγείας, για την προστασία της υγείας του προσωπικού και των πελατών του, διασφαλίζοντας παράλληλα την επιχειρησιακή λειτουργία της Τράπεζας.

Το Συγκρότημα εφάρμοσε το Σχέδιο Διαχείρισης Περιστατικών Πανδημίας (PIMP) και προχώρησε στη σύσταση μιας εξειδικευμένης ομάδας για την παρακολούθηση των εξελίξεων σε εγχώριο και παγκόσμιο επίπεδο και την παροχή καθοδήγησης για μέτρα υγείας και ασφάλειας, ταξιδιωτικές συμβουλές και επιχειρηματική συνέχεια του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τις οδηγίες και τα μέτρα που ανακοινώθηκαν από την κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Επίσης, αξιολογούνται οι πιθανές οικονομικές επιπτώσεις στους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται το Συγκρότημα, προκειμένου να προσδιοριστούν πιθανές ενέργειες μετριασμού των επιπτώσεων.

Σύμφωνα με το Σχέδιο Αντιμετώπισης Πανδημίας, το Συγκρότημα έχει υιοθετήσει ένα σύνολο μέτρων για να ελαχιστοποιήσει την πιθανότητα διακοπής των λειτουργιών του. Τα μέτρα περιλαμβάνουν κανόνες για τον περιορισμό εργαζομένων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες και για εκείνους που έχουν επιστρέψει από τα επίκεντρα της εξάπλωσης του ιού. Το Συγκρότημα έχει προχωρήσει με την αντικατάσταση προσωπικών συναντήσεων, περιλαμβανομένων και των συναντήσεων με πελάτες, με τηλεπικοινωνίες, αναπροσαρμόζοντας τη συνήθη πρακτική για προσωπική επαφή. Το Συγκρότημα έχει προχωρήσει στον διαχωρισμό των μονάδων με κύριες δραστηριότητες σε ξεχωριστές εγκαταστάσεις. Επιπλέον, για να διασφαλιστεί η επιχειρησιακή συνέχεια, σημαντικό μέρος του προσωπικού εργάζεται εξ αποστάσεως και η δυνατότητα πρόσβασης εξ αποστάσεως έχει ενισχυθεί σημαντικά. Επιπλέον, το Συγκρότημα ακολουθεί αυστηρούς κανόνες υγιεινής, έχει αυξήσει τη συχνότητα καθαρισμού και απολύμανσης χώρων, και εφαρμόζει και άλλα μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας του προσωπικού και των πελατών.

Ως ο μεγαλύτερος χρηματοοικονομικός οργανισμός στην Κύπρο, το Συγκρότημα έχει καλή κεφαλαιακή θέση και σημαντικό πλεονέκτημα ρευστότητας μεγαλύτερο από €3 δις, καθώς εισέρχεται σε συνθήκες αβεβαιότητας, για να στηρίξει τους πελάτες και την οικονομία να ανακάμψει από αυτή την κρίση. Η Τράπεζα διαθέτει σημαντική εμπειρία στη διαχείριση δύσκολων καταστάσεων. Η Διεύθυνση παραμένει απόλυτα επικεντρωμένη στη διασφάλιση της ποιότητας του ισολογισμού, τη χρηματοδότηση, την κεφαλαιακή θέση και την αποδοτικότητα, ώστε να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα θα διατηρήσει την οικονομική της ισχύ. Ταυτόχρονα παραμένει εξίσου ευέλικτη ώστε να αναπροσαρμόσει τις βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες αναλόγως των μεταβαλλόμενων συνθηκών κάτω από αυτές τις πρωτοφανείς συνθήκες. Η επένδυση της Διεύθυνσης στο πρόγραμμα ψηφιακής μεταμόρφωσης έχει ενισχύσει την επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του Συγκροτήματος, και επιτρέπει την παροχή ενισχυμένης κάλυψης υπηρεσιών στους πελάτες μέσω ψηφιακών καναλιών. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ενότητα «Ψηφιακή Μεταμόρφωση» πιο κάτω.

Δ. Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (συνέχεια)

Επιπλέον, το πακέτο μέτρων το οποίο ανακοίνωσε η ΕΚΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και τα πρωτοφανή δημοσιονομικά και άλλα μέτρα της Κυπριακής Κυβέρνησης, αναμένεται ότι θα βοηθήσουν στη μείωση της αρνητικής επίδρασης και θα στηρίξουν την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη Σημείωση 56 'Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς' των Ένοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Η βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου παραμένει κύρια προτεραιότητα του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα προχώρησε με επιτυχία σε λύσεις αναδιάρθρωσης δανείων στο ευρύτερο φάσμα του προβληματικού του χαρτοφυλακίου. Με την εξάπλωση του ιού COVID-19, το Συγκρότημα επικεντρώνεται τώρα στον **περιορισμό οποιασδήποτε πιθανής επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου**. Με την ομαλοποίηση των οικονομικών συνθηκών αναμένεται ότι το Συγκρότημα θα συνεχίσει τις προσπάθειες για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου αναζητώντας λύσεις, οργανικές και μη, ώστε η Τράπεζα να καταστεί ένας πιο ισχυρός και ασφαλής οργανισμός, ικανός να συνεχίσει να στηρίζει την Κυπριακή οικονομία.

Οι αλλαγές στο νόμο των εκποιήσεων που ψηφίστηκαν τον Ιούλιο 2018 έχουν επιταχύνει τη διαδικασία και έχουν περιορίσει τις επιλογές για πρόκληση καθυστερήσεων. Τον Ιούλιο 2019, η Κυπριακή Βουλή ψήφισε συγκεκριμένες αλλαγές στη νομοθεσία των εκποιήσεων του 2018, που ως επί το πλείστον προβλέπουν στο (α) να παρέχουν επιπρόσθετους ελέγχους στις περιπτώσεις που οι τράπεζες προτίθενται να εκποιήσουν μικρά δάνεια (<€350 χιλιάδων) με εξασφάλιση την πρώτη κατοικία, και (β) να επιμηκύνουν το χρονοδιάγραμμα των εκποιήσεων, με την επιμήκυνση των διαφόρων περιόδων προειδοποίησης. Αυτές **οι αλλαγές δεν έχουν ακόμη τεθεί σε εφαρμογή**, καθώς ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τις έχει αναπέμψει στο Ανώτατο Δικαστήριο, με βάση νομική συμβουλή από τον Γενικό Εισαγγελέα ότι τίθεται θέμα αντισυνταγματικότητας αναφορικά με συγκεκριμένα σημεία. Οι συζητήσεις συνεχίζονται μεταξύ άλλων με τον Υπουργό Οικονομικών, την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο, με στόχο να υιοθετηθούν αλλαγές στον νόμο των εκποιήσεων και στο πλαίσιο των αναδιαρθρώσεων που να είναι αποδεκτές από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Με την εξάπλωση του ιού COVID-19, η διαδικασία εκποιήσεων **αναστέλλεται** μέχρι τις 18 Ιουνίου 2020, σύμφωνα με την απόφαση του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου.

Η στρατηγική του Συγκροτήματος επικεντρώνεται στη διασφάλιση της ποιότητας του ισολογισμού, τη χρηματοδότηση, την κεφαλαιακή θέση και την αποδοτικότητα με στόχο να διασφαλίσει ότι το Συγκρότημα θα διατηρήσει την οικονομική του ισχύ. Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ο νέος δανεισμός ξεπέρασε τα €2.0 δις, ο ψηλότερος από το 2015. Μέχρι σήμερα, η ανάπτυξη νέου δανεισμού στην Κύπρο είχε επικεντρωθεί σε επιλεγμένους κλάδους της οικονομίας, οι οποίοι είναι συμβατοί με το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας, όπως ο τουρισμός, το εμπόριο, τα ακίνητα, οι επαγγελματικές υπηρεσίες, ο τομέας της τεχνολογίας, της πληροφορικής/επικοινωνίας, της ενέργειας, της εκπαίδευσης και των οικολογικών έργων. Το Συγκρότημα διερευνά επίσης τρόπους για ανάπτυξη του νέου δανεισμού περιλαμβανομένου προσεκτικού δανεισμού στο τομέα της ναυτιλίας και των κοινοπρακτικών δανείων, όπως και άλλους τομείς.

Με την εξάπλωση του ιού COVID-19, οι τομείς του τουρισμού, εμπορίου, μεταφορών και ο κατασκευαστικός τομέας είναι αυτοί που αναμένεται να επηρεαστούν αρχικά περισσότερο αρνητικά. Το Συγκρότημα έχει καλά διαφοροποιημένο δανειακό χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων δανείων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η έκθεση των εξυπηρετούμενων δανείων του Συγκροτήματος στον τουρισμό περιορίζεται στο €1.0 δις, από σύνολο εξυπηρετούμενων δανείων ύψους €9.2 δις. Η αντίστοιχη έκθεση του Συγκροτήματος στον εμπορικό τομέα ήταν επίσης €1.0 δις, ενώ η έκθεση στον κατασκευαστικό τομέα περιορίστηκε σε €0.5 δις. Συγχρόνως, το χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων δανείων του Συγκροτήματος έχει έκθεση στον τομέα πετρελαίου και φυσικού αερίου μικρότερη των €45 εκατ.

Με στόχο να υποστηρίξει τις επενδύσεις από μικρομεσαίες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης και να υποβοηθήσει την Κυπριακή οικονομία δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας για νέους, η Τράπεζα συνεχίζει να παρέχει κοινά χρηματοδοτούμενα προγράμματα. Για το σκοπό αυτό, η Τράπεζα συνεχίζει τη συνεργασία της με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank (EIB)), το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο (European Investment Fund (EIF)), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)) και την Κυπριακή Κυβέρνηση.

Η Διεύθυνση επικεντρώνεται επίσης στη διαφοροποίηση των εσόδων μέσω της αύξησης των προμηθειών και δικαιωμάτων από την υπηρεσία διεθνών συναλλαγών, την διαχείριση περιουσιακών στοιχείων μέσω υπηρεσιών wealth management και τις ασφαλιστικές εργασίες. Οι ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος, EuroLife Ltd και Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον κλάδο ζωής και γενικό κλάδο αντίστοιχα, κατέχουν ηγετική θέση στον ασφαλιστικό κλάδο, καθώς οι δραστηριότητες αυτές παρέχουν σταθερά επαναλαμβανόμενα έσοδα από προμήθειες διαφοροποιώντας περαιτέρω τις ροές εισοδημάτων του Συγκροτήματος. Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες για το έτος 2019 ανήλθαν σε €58 εκατ., αυξημένα κατά 9% σε ετήσια βάση, και αποτελούν το 19% των μη επιτοκιακών εσόδων.

Προκειμένου να βελτιώσει περαιτέρω τη χρηματοδοτική της δομή, η Τράπεζα εντείνει τις προσπάθειές της για διαχείριση των καταθέσεων και του αντίστοιχου κόστους, αξιοποιώντας την αυξανόμενη εμπιστοσύνη των πελατών προς την Τράπεζα. Το κόστος των καταθέσεων μειώθηκε κατά 60 μ.β. σε 16 μ.β. κατά τους τελευταίους 24 μήνες. Επιπρόσθετα, η χρέωση προμηθειών ρευστότητας, για συγκεκριμένες κατηγορίες πελατών, τέθηκαν σε εφαρμογή τον Μάρτιο 2020.

Δ. Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)

Κύρια προτεραιότητα του Συγκροτήματος παραμένει η ενεργή διαχείριση του κόστους χρηματοδότησης και των εξόδων λειτουργίας. Το Πρόγραμμα Ψηφιακής Μεταμόρφωσης που ξεκίνησε το 2017 έχει αρχίσει να προσφέρει μια εμφανώς βελτιωμένη εμπειρία στους πελάτες (βλέπε πιο κάτω), ενώ η μείωση του αριθμού των καταστημάτων συνεχίστηκε κατά το 3^ο τρίμηνο, βελτιώνοντας έτσι ακόμη περισσότερο το λειτουργικό μοντέλο της Τράπεζας. Ο αριθμός των καταστημάτων μειώθηκε κατά 18% το 2019 και το δίκτυο καταστημάτων είναι τώρα στο μισό από ότι ήταν το 2013. Η Διεύθυνση παραμένει επικεντρωμένη στην περαιτέρω βελτίωση της αποδοτικότητας.

Ψηφιακή Μεταμόρφωση

Στο πλαίσιο του οράματος της να είναι ο κορυφαίος χρηματοοικονομικός οργανισμός στην Κύπρο, η Τράπεζα συνεχίζει το Πρόγραμμα Ψηφιακής Μεταμόρφωσης που επικεντρώνεται σε τρεις στρατηγικούς άξονες: την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών και προϊόντων που βελτιώνουν την εμπειρία του πελάτη, τη βελτίωση εσωτερικών διαδικασιών και την εισαγωγή νέων τρόπων εργασίας για τη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος.

Τους τελευταίους μήνες αναβαθμίστηκε η τραπεζική εφαρμογή για κινητά με την προσθήκη νέων λειτουργιών, όπως η διαχείριση πάγιων εντολών πληρωμής, η σύνδεση με τη χρήση βιομετρικών στοιχείων, και η δυνατότητα παρακολούθησης συναλλαγών και υπόλοιπων λογαριασμών σε τράπεζες στο Ηνωμένο Βασίλειο και σε Κυπριακές τράπεζες. Έχει επίσης ξεκινήσει η εισαγωγή χρηματοοικονομικών εργαλείων που θα επιτρέψουν στους πελάτες να χρησιμοποιούν την υπηρεσία 1Bank για καλύτερη διαχείριση των οικονομικών τους. Επιπρόσθετα, οι κάτοχοι καρτών Mastercard μπορούν τώρα να πραγματοποιούν ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές μέσω Apple Pay (iOS) και σύντομα θα μπορούν να τις πραγματοποιούν και μέσω BoC Wallet (Android).

Επίσης, έχει ολοκληρωθεί η υλοποίηση νέων συστημάτων Καρτών και Πληρωμών που θα επιτρέψουν στο Συγκρότημα να προσφέρει εξατομικευμένες λύσεις και να βελτιώσει την τραπεζική εμπειρία του πελάτη. Για παράδειγμα, το 2020 αναμένεται ότι η Τράπεζα θα είναι σε θέση να προσφέρουμε νέες λειτουργίες μέσω της τραπεζικής εφαρμογής για κινητά, όπως τη δυνατότητα ο πελάτης να «παγώσει» τη χρεωστική ή πιστωτική του κάρτα σε περίπτωση απώλειας (freeze and unfreeze), και τη δυνατότητα να καθορίσει ανώτατο όριο διενέργειας συγκεκριμένων συναλλαγών.

Η υιοθέτηση των ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από τους πελάτες μας συνέχισε να αυξάνεται και να αποκτά δυναμική το 2019. Κατά το τέλος του 2019, το 77% του αριθμού των συναλλαγών που αφορούν καταθέσεις, αναλήψεις μετρητών και μεταφορές εντός και εκτός Τράπεζας, εκτελούνταν μέσω ψηφιακών καναλιών (με το αντίστοιχο ποσοστό δύο χρόνια πριν να ανέρχεται στο 67%). Όσον αφορά τη χρήση της τραπεζικής εφαρμογής για κινητά, ο αριθμός των ενεργών χρηστών αυξήθηκε κατά 20% το 2019. Το 2020, λόγω των μέτρων κοινωνικής απομόνωσης για τον ιό COVID-19, έχει παρατηρηθεί μείωση στις αναλήψεις μετρητών και καταθέσεων μέσω του δικτύου καταστημάτων. Έχει επίσης παρατηρηθεί αύξηση στην υιοθέτηση ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών και στην ψηφιακή διείσδυση συνδρομητών, καθώς όλο και περισσότεροι πελάτες έχουν αποκτήσει πρόσβαση στα ψηφιακά κανάλια της Τράπεζας και περισσότερες κάρτες έχουν εκδοθεί. Στα τέλη Μαρτίου 2020, το 70% των πελατών χρησιμοποιούν ψηφιακά κανάλια για διενέργεια τραπεζικών συναλλαγών (αυξημένο κατά 10 ε.μ. από 60% τον Σεπτέμβριο 2017, όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα ψηφιακής μεταμόρφωσης). Αναμένεται περαιτέρω αύξηση το 3^ο τρίμηνο 2020, λόγω της αύξησης στον αριθμό των συνδρομητών, καθώς και στον αριθμό των καρτών που εκδόθηκαν. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα έχει ξεκινήσει διάφορες πρωτοβουλίες με στόχο την παροχή καλύτερων, ταχύτερων και ασφαλέστερων υπηρεσιών. Τέτοιες πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη δωρεάν έκδοση χρεωστικών καρτών έως τα τέλη Μαΐου 2020, καθώς και την παροχή συσκευών SMS Digipass δωρεάν. Επιπρόσθετα, νέοι πελάτες μπορούν να ανοίξουν λογαριασμό μέσω της ιστοσελίδας της Τράπεζας και να λάβουν δωρεάν χρεωστική κάρτα. Νέοι πελάτες μπορούν επίσης να λάβουν δωρεάν συνδρομή για διεκπεραίωση των συναλλαγών τους διαδικτυακά (internet banking).

Το 2020 αναμένεται να υπάρξουν αλλαγές και στο εργασιακό περιβάλλον με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και εργαλείων που θα αλλάξουν δραστικά την εμπειρία των εργαζομένων, βελτιώνοντας τη συνεργασία και ανταλλαγή γνώσεων σε ολόκληρο τον οργανισμό.

Το βραβείο «Best Consumer Digital Bank in Cyprus» για το 2019 έχει απονεμηθεί στην Τράπεζα από την Global Finance.

Ε. Στρατηγική και Προοπτικές

Οι στρατηγικοί στόχοι του Συγκροτήματος είναι να καταστεί **ένα πιο δυνατό πιστωτικό ίδρυμα, ικανό να στηρίξει την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας** και να δημιουργήσει αξία για τους μετόχους του στο μεσοπρόθεσμο διάστημα.

Οι βασικοί πυλώνες της στρατηγικής του Συγκροτήματος είναι:

- Περιορισμός οποιασδήποτε πιθανής επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου ως αποτέλεσμα του ιού COVID-19 και περαιτέρω μείωση του προβληματικού δανειακού χαρτοφυλακίου με την ομαλοποίηση των συνθηκών αγοράς και λειτουργίας
- Επίτευξη ενός ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας
- Διατήρηση κατάλληλης κεφαλαιακής επάρκειας με την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων
- Περαιτέρω βελτίωση της χρηματοδοτικής δομής
- Επικέντρωση σε κύριες δραστηριότητες στην Κύπρο
- Δημιουργία αξίας για τους μετόχους και για άλλα ενδιαφερόμενα μέρη

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΥΛΩΝΕΣ	ΔΡΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟ 2019	ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ
1. Περιορισμός οποιασδήποτε πιθανής επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου ως αποτέλεσμα του ιού COVID-19 και περαιτέρω μείωση του προβληματικού δανειακού χαρτοφυλακίου με την ομαλοποίηση των συνθηκών αγοράς και λειτουργίας	<ul style="list-style-type: none"> • Βλέπε Μέρος Β.2.5 'Ποιότητα Δανειακού Χαρτοφυλακίου' και Β.2.6 'Μονάδα Διαχείρισης και Διάθεσης Ακινήτων' 	<ul style="list-style-type: none"> • Επικέντρωση στην πραγματοποίηση των εξασφαλίσεων μέσω συναινετικών και μη εκποιήσεων • Διαχείριση ακινήτων μέσω ΔΔΑ (REMU) • Συνεχής διερεύνηση εναλλακτικών μέτρων επιτάχυνσης μείωσης των ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ), περιλαμβανομένων πωλήσεων ΜΕΔ, τιτλοποιήσεων κλπ
2. Επίτευξη ενός ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας	<ul style="list-style-type: none"> • Βλέπε Μέρος Β.3.4 '(Ζημιά)/κέρδη μετά τη φορολογία' και Μέρος Β.3.2 'Συνολικά Έξοδα' για περαιτέρω πληροφορίες αναφορικά με το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού το δ' τρίμηνο 2019 και το Μέρος Δ 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας' 	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή Προγράμματος Ψηφιακής Μεταμόρφωσης που βρίσκεται σε εξέλιξη, με στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας, μέσω εναλλακτικών καναλιών διανομής και τη μείωση λειτουργικών εξόδων με την πάροδο του χρόνου • Η Διεύθυνση παραμένει επικεντρωμένη στην περαιτέρω βελτίωση της αποδοτικότητας
3. Διατήρηση κατάλληλης κεφαλαιακής επάρκειας	<ul style="list-style-type: none"> • Βλέπε Μέρος Β.2.1 'Κεφαλαιακή Βάση' 	<ul style="list-style-type: none"> • Εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων
4. Περαιτέρω βελτίωση της χρηματοδοτικής δομής	<ul style="list-style-type: none"> • Βλέπε Μέρος Β.2.3 'Χρηματοδότηση και ρευστότητα' 	<ul style="list-style-type: none"> • Επικέντρωση στη μορφή και στο κόστος των καταθέσεων • Εισαγωγή χρεώσεων ρευστότητας

Ε. Στρατηγική και Προοπτικές (συνέχεια)

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΥΛΩΝΕΣ	ΔΡΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟ 2019	ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ
5. Επικέντρωση σε κύριες δραστηριότητες στην Κύπρο	<ul style="list-style-type: none"> • Βλέπε Μέρος Β.2.4 'Δάνεια', Β.3.1 'Συνολικά Έσοδα' και Δ 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας' 	<ul style="list-style-type: none"> • Στοχευμένος δανεισμός σε επιλεγμένους τομείς στην Κύπρο για χρηματοδότηση της ανάκαμψης της οικονομίας • Δημιουργία νέου δανεισμού, διατηρώντας παράλληλα τις υφιστάμενες αποδόσεις δανεισμού • Διαφοροποίηση εσόδων μέσω προμηθειών και δικαιωμάτων από την υπηρεσία διεθνών συναλλαγών, της διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων μέσω υπηρεσιών wealth management και ασφαλιστικές εργασίες, οι οποίες παρέχουν σταθερά έσοδα
6. Δημιουργία αξίας	<ul style="list-style-type: none"> • Βλέπε σελ. 11 για τα Κύρια Στοιχεία και Δείκτες Ισολογισμού, καθώς και για τους Δείκτες Κεφαλαίου και σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία 	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία κατάλληλης μεσοπρόθεσμης απόδοσης σε αναλογία κινδύνου

Το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τις επιπτώσεις του ιού COVID-19 στην παγκόσμια και την Κυπριακή οικονομία. Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, το Συγκρότημα δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει με ακρίβεια το μέγεθος της μελλοντικής επίδρασης του COVID-19 στις δραστηριότητες και στα οικονομικά του αποτελέσματα, καθώς αυτή θα εξαρτηθεί κυρίως από τον ρυθμό και την έκταση της εξάπλωσης του ιού, τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στους πελάτες και την αποτελεσματικότητα των κανονιστικών και δημοσιονομικών μέτρων που λαμβάνονται για τη στήριξη της οικονομίας και μετριασμό των επιπτώσεων.

Όπως και για άλλες Ευρωπαϊκές τράπεζες, η διατήρηση των χαμηλών επιτοκίων εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για την κερδοφορία του Συγκροτήματος. Συνέπεια των υφιστάμενων δύσκολων οικονομικών συνθηκών λόγω της εξάπλωσης του ιού COVID-19, το Συγκρότημα θα αναθεωρήσει τις μακροοικονομικές παραδοχές στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός των πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 για το α' τρίμηνο 2020 με βάση τη σχετική κανονιστική καθοδήγηση, και αναμένει ότι δύναται να προκύψουν αυξημένες οργανικές προβλέψεις για το α' τρίμηνο 2020, αν και στο παρόν στάδιο το μέγεθος δεν μπορεί να προσδιορισθεί. Παρόλο που στο παρόν στάδιο παρατηρούνται χαμηλότερα έσοδα από συναλλαγές και χαμηλότερη ζήτηση για δάνεια, το Συγκρότημα, λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής αβεβαιότητας, δεν έχει καλή εκτίμηση του πιθανού μελλοντικού αντίκτυπου του ιού COVID-19 στα λειτουργικά και οικονομικά του αποτελέσματα και επομένως δεν είναι σε θέση να παρέχει καθοδήγηση για το τρέχον έτος. Ωστόσο, η καλή κεφαλαιακή θέση και η ισχυρή ρευστότητα του Συγκροτήματος, του επιτρέπουν να στηρίζει τους πελάτες του αυτή την περίοδο μεγάλης αβεβαιότητας.

Οι μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες του Συγκροτήματος παραμένουν ξεκάθαρες, με την προσοχή να συνεχίζει να εστιάζει στην ενίσχυση του ισολογισμού και στη βελτίωση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου και της αποδοτικότητας, για να συνεχίσει να διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στη στήριξη της Κυπριακής οικονομίας.

Στ. Όροι και Επεξηγήσεις

Αναπροσαρμοσμένα για την CNP	Περιλαμβάνει την επίδραση από την ολοκλήρωση της πώλησης της επένδυσης στη CNP.
Αναπροσαρμοσμένα για την CNP και ΣΕΑ	Περιλαμβάνει την επίδραση από την ολοκλήρωση της πώλησης της επένδυσης στη CNP και του Σχεδίου Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ).
Αναπροσαρμοσμένα για το Helix	Περιλαμβάνει την επίδραση από την ολοκλήρωση του Project Helix, καθώς επίσης την επίδραση από τη συμφωνία πώλησης χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων και μη εξασφαλισμένων δανείων λιανικής τραπεζικής, με μεικτή λογιστική αξία ύψους €33 εκατ. στις 31 Μάρτιου 2019, γνωστό ως προς Project Velocity 1.
Δάνεια	<p>Τα δάνεια παρουσιάζονται πριν την αναπροσαρμογή στην υπολειμματική εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με τα δάνεια που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του ανεξόφλητου συμβατικού ποσού και της εύλογης αξίας των δανείων κατά την ημερομηνία της εξαγοράς), συνολικού ύψους €271 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (σε σύγκριση με €278 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €462 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018).</p> <p>Επιπρόσθετα, τα δάνεια (i) περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες κατηγοριοποιούνται και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων αναπροσαρμοσμένα για τη συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία ύψους €427 στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (σε σύγκριση με €430 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και €456 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018) και (ii) παρουσιάζονται μετά την επανακατηγοριοποίηση μεταξύ δανείων και συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατηγοριοποιούνται ως ομάδες κατέχονται προς πώληση και ήταν μηδανικά στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (στα ίδια επίπεδα με τις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και σε σύγκριση με €99 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018).</p>
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ)	Ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) υπολογίζεται ως τα 'Διαθέσιμα Ποσά Σταθερής Χρηματοδότησης' σε σχέση με τα 'Απαιτούμενα Ποσά Σταθερής Χρηματοδότησης', με βάση τα πρότυπα της Επιτροπής Βασιλείας III. Ο υπολογισμός του αποτελεί απαίτηση της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ). Η ΕΑΤ εργάζεται ως προς την τελική διαμόρφωση του ΔΚΣΧ και την επιβολή του ως κανονιστική απαίτηση σύμφωνα με τον CRR II.
Δείκτης καθαρών δανείων προς καταθέσεις	Ο δείκτης καθαρών δανείων προς καταθέσεις υπολογίζεται ως τα δάνεια (όπως ορίζονται) μείον τις συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) ως προς το σύνολο των καταθέσεων.
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (με μεταβατικές διατάξεις)	Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (με μεταβατικές διατάξεις) έχει καθοριστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) (ΕΕ) 575/2013, όπως τροποποιήθηκε από τον CRR II, όπως εφαρμόζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς.
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (χωρίς μεταβατικές διατάξεις)	Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (χωρίς μεταβατικές διατάξεις) έχει καθοριστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (ΕΕ) Αρ.575/2013, όπως τροποποιήθηκε από τον CRR II, όπως εφαρμόζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς.
Δείκτης κόστος προς έσοδα	Ο δείκτης κόστος προς έσοδα υπολογίζεται ως το Σύνολο Εξόδων (όπως ορίζεται) διαιρεμένο με το Σύνολο Εσόδων (όπως ορίζεται).
Δείκτης μόχλευσης	Ο δείκτης μόχλευσης είναι το ποσοστό του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων (περιλαμβανομένου και των Λοιπών Συμμετοχικών Τίτλων), μείον τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, διαιρούμενο του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων όπως αυτά παρουσιάζονται στον ισολογισμό.
Δείκτης ψηφιακών συναλλαγών	Ο αριθμός των συναλλαγών που εκτελέστηκαν μέσω ψηφιακών καναλιών ως προς τον συνολικό αριθμό των συναλλαγών που διεκπεραιώθηκαν. Οι συναλλαγές αφορούν καταθέσεις, αναλήψεις μετρητών και μεταφορές εντός και εκτός Τράπεζας. Τα ψηφιακά κανάλια περιλαμβάνουν την τραπεζική εφαρμογή για κινητά, τη διαδικτυακή τραπεζική και τις Αυτόματες Ταμειακές Μηχανές (ΑΤΜs).

Στ. Όροι και Επεξηγήσεις (συνέχεια)

Διαγραφές	Δάνεια μαζί με τις σχετικές πιστωτικές ζημιές δανείων τους διαγράφονται όταν δεν υπάρχει ρεαλιστική προοπτική για μελλοντική ανάκτησή τους. Μερικές διαγραφές, περιλαμβανομένων μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί επίσης να προκύψουν όταν εκτιμάται ότι δεν υπάρχει εφικτή προοπτική για ανάκτηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Επιπλέον οι διαγραφές μπορεί να αντικατοπτρίζουν ενέργειες αναδιάρθρωσης με πελάτες και υπόκεινται στους όρους συμφωνίας και στην ικανοποιητική επίδοση.
Ειδικός φόρος	Αφορά ειδικό φόρο επί των καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο.
EKT	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	Αποτελούνται κυρίως από το κόστος εξωτερικών συμβούλων που αφορά: i) την πώληση δραστηριοτήτων και μη κύριων περιουσιακών στοιχείων και (ii) τέλη για τις δραστηριότητες αναδιάρθρωσης δανείων πελατών
Καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	Αποτελούνται από τα Δάνεια (όπως ορίζονται) μείον τις συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (όπως ορίζονται, αλλά μη περιλαμβανομένων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για στοιχεία εκτός ισολογισμού).
Καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες ως προς τα συνολικά έσοδα	Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες μείον έξοδα από αμοιβές και προμήθειες ως ποσοστό στο σύνολο των εσόδων (όπως ορίζεται).
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο υπολογίζεται ως τα καθαρά έσοδα από τόκους (ετησιοποιημένα) ως προς τον τριμηνιαίο μέσο όρο των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων. Στο μέσο όρο των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνονται τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων στο τέλος κάθε τριμήνου, όπου ισχύει. Τα τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν: μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, συν δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες, συν καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατηγοριοποιήθηκαν ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση), συν επενδύσεις (με εξαίρεση τις μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια).
Κέρδη/(ζημιά) μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	Εξαιρουμένων των μη επαναλαμβανομένων στοιχείων (ως ορίζονται).
Κέρδη/(ζημιά) μετά τη φορολογία –οργανικά (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	Κέρδη/(ζημιά) μετά τη φορολογία και πριν τα μη ‘επαναλαμβανόμενα στοιχεία’ (όπως ορίζονται) (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας), εξαιρουμένων των εξόδων συμβούλων και άλλων εξόδων αναδιάρθρωσης – οργανικά.
Λειτουργικά κέρδη	Τα λειτουργικά κέρδη περιλαμβάνουν κέρδη πριν το ‘Σύνολο συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δανείων, απομειώσεων και προβλέψεων’ (όπως ορίζονται), τη φορολογία, τα (κέρδη)/ζημιές που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας και τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (όπως ορίζονται).
Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων	Τα λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων υπολογίζονται ως τα ετησιοποιημένα λειτουργικά κέρδη (ως ορίζονται) ως προς τον τριμηνιαίο μέσο όρο των περιουσιακών στοιχείων για τη σχετική περίοδο. Στο μέσο όρο των περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνονται τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων στο τέλος κάθε τρίμηνου, όπου ισχύει.

Στ. Όροι και Επεξηγήσεις (συνέχεια)

Μερίδια αγοράς	<p>Τα μερίδια αγοράς των καταθέσεων και των δανείων βασίζονται σε στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.</p> <p>Η Τράπεζα είναι ο μεγαλύτερος δανειστής στην Κύπρο με το μερίδιο αγοράς της επί των δανείων να ανέρχεται σε 41.1% στις 31 Δεκεμβρίου 2019 σε σύγκριση με 40.8% στις 30 Σεπτεμβρίου 2019, 41.3% στις 30 Ιουνίου 2019, 46.7% στις 31 Μαρτίου 2019, 45.4% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και στις 30 Σεπτεμβρίου 2018, 38.6% στις 30 Ιουνίου 2018 και 37.4% στις 31 Μαρτίου 2018.</p> <p>Το μερίδιο αγοράς επηρεάστηκε στις 30 Ιουνίου 2019, μετά από την απόανανγώριση του δανειακού χαρτοφυλακίου που σχετίζεται με το Project Helix, κατά την ολοκλήρωση του, που ανακοινώθηκε στις 28 Ιουνίου 2019.</p> <p>Το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας επί των δανείων στις 31 Μαρτίου 2019 έχει επηρεαστεί από μείωση στο σύνολο των δανείων του τραπεζικού τομέα στην Κύπρο ύψους €1 δις λόγω επανακατηγοριοποίησης δανείων, επανεκτιμήσεων, συναλλαγματικών ισοτιμιών και άλλων προσαρμογών (ΚΤΚ).</p> <p>Το μερίδιο αγοράς στα δάνεια στις 30 Σεπτεμβρίου 2018, επηρεάστηκε από τη μείωση του συνόλου των δανείων στον τραπεζικό τομέα, κυρίως λόγω €6 δις μη εξυπηρετούμενων δανείων της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Λτδ ('ΣΚΤ'), τα οποία παρέμειναν στη ΣΕΔΙΠΕΣ, ως αποτέλεσμα της συμφωνίας της ΣΚΤ με την Ελληνική Τράπεζα.</p> <p>Το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας επί των δανείων στις 30 Ιουνίου 2018 είχε επηρεαστεί από μείωση στο σύνολο των δανείων του τραπεζικού τομέα στην Κύπρο ύψους €2.1 δις λόγω επανακατηγοριοποίησης δανείων, επανεκτιμήσεων, συναλλαγματικών ισοτιμιών και άλλων προσαρμογών (ΚΤΚ).</p>
Μέσος τριμηνιαίος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων	<p>Ο μέσος τριμηνιαίος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων από την αρχή και το τέλος του σχετικού τριμήνου. Τα τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία είναι το σύνολο των: μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες, δανείων και απαιτήσεων σε τράπεζες, καθαρών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (περιλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατηγοριοποιήθηκαν ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση), και επενδύσεων (με εξαίρεση τις μετοχές και τα αμοιβαία κεφάλαια).</p>
Μεταβατικές διατάξεις για το αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου (CCB)	<p>Σύμφωνα με την Κυπριακή νομοθεσία η οποία έχει ορισθεί για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα, το αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου ανέρχεται σε 1.25% για το 2017, 1.875% για το 2018 και σε 2.5% για το 2019 (σε πλήρη ισχύ).</p>

Στ. Όροι και Επεξηγήσεις (συνέχεια)

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) (βάσει EAT)	<p>Με βάση τα πρότυπα αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προς τις τράπεζες για τα ΜΕΔ, (που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο 2017), ΜΕΔ θεωρούνται αυτά τα ανοίγματα τα οποία ικανοποιούν ένα από τους πιο κάτω όρους:</p> <ul style="list-style-type: none">(i) Ο δανειολήπτης έχει αξιολογηθεί ότι δεν είναι πιθανό να εκπληρώσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισής του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση.(ii) Δάνεια σε αθέτηση ή απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με την προσέγγιση που προβλέπεται από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα οποία θα προκαλούσαν επίσης αθέτηση υποχρέωσης βάσει συγκεκριμένης πιστωτικής προσαρμογής, αναδιάρθρωσης κινδύνου και πτώχευσης του οφειλέτη.(iii) Σημαντικά ανοίγματα όπως καθορίζονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), τα οποία είναι ληξιπρόθεσμα πάνω από 90 μέρες.(iv) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις.(v) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες εντός της περιόδου επίβλεψης. <p>Όταν ένα συγκεκριμένο μέρος των δανείων του οφειλέτη, το οποίο πληροί τα πιο πάνω κριτήρια ΜΕΔ, υπερβαίνει το 20% της μεικτής λογιστικής αξίας όλων των εντός ισολογισμού δανείων του, τότε όλα τα δάνεια του οφειλέτη κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο το συγκεκριμένο μέρος των δανείων κατηγοριοποιείται ως μη εξυπηρετούμενο.</p> <p>Τα ΜΕΔ παρουσιάζονται πριν την αφαίρεση των συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δανείων (όπως ορίζονται).</p>
Μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία	<p>Τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία όπως παρουσιάζονται στη 'Μη Ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων – Υποκείμενη βάση' τα οποία αφορούν: (i) έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά, (ii) έξοδα αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης (ΣΕΑ) (iii) Προβλέψεις/καθαρή (ζημιά)/κέρδη σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) (iv) (Ζημιά)/κέρδη από επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία κατά την ταξινόμηση της ως διακρατούμενη προς πώληση (CNP) μετά το μερίδιο στα κέρδη από συγγενείς εταιρίες, (v) Αναστροφή απομείωσης ΑΦΑ και απομείωση εισπρακτέας φορολογίας και (vi) κέρδη από μη συνεχιζόμενες το Ηνωμένο Βασίλειο).</p>
Μη επιτοκιακά έσοδα	<p>Τα μη επιτοκιακά έσοδα αποτελούνται από Καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες, Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών (με εξαίρεση τα καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων), Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων, και Λοιπά έσοδα.</p>
Νέος δανεισμός	<p>Ο νέος δανεισμός περιλαμβάνει τη μέση μεταβολή από την αρχή του χρόνου μέχρι σήμερα (αν είναι θετική) σε λογαριασμούς ορίων.</p>
Περίοδος επιταχυνόμενων μεταβατικών διατάξεων	<p>Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 2016/445 της ΕΚΤ της 14ης Μαρτίου 2016 σχετικά με την άσκηση δικαιωμάτων και διακριτικών ευχερειών, το ποσοστό των μεταβατικών διατάξεων για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ανέρχεται σε 60% για το 2017, 80% για το 2018 και 100% για το 2019 (σε πλήρη ισχύ).</p>
Ποσοστό/Δείκτης ΜΕΔ (βάσει EAT) προς δάνεια	<p>Υπολογίζεται ως τα ΜΕΔ βάσει EAT (ως ορίζονται) ως προς τα δάνεια (ως ορίζονται).</p>
Ποσοστό/Δείκτης κάλυψης ΜΕΔ (βάσει EAT)	<p>Υπολογίζεται ως οι συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζεται) ως προς το σύνολο των ΜΕΔ (βάσει EAT) (όπως ορίζεται).</p>

Στ. Όροι και Επεξηγήσεις (συνέχεια)

Πιστωτικές ζημιές δανείων (PL)	Οι πιστωτικές ζημιές δανείων αποτελούνται από: (i) πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, (ii) καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και (iii) τα καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.
Πρόσθετο Κεφάλαιο Κατηγορίας 1 (AT1)	Το Πρόσθετο Κεφάλαιο Κατηγορίας 1 (AT1) ορίζεται σύμφωνα με τα Άρθρα 51 και 52 του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (ΕΕ) αριθ. 575/2013, όπως τροποποιήθηκε από τον CRR II, όπως αυτός εφαρμόζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς.
Ρυθμός ψηφιακής υιοθέτησης	Ο αριθμός των ιδιωτών πελατών που έχουν υιοθετήσει τα ψηφιακά κανάλια και προϊόντα της τράπεζας ως προς τον συνολικό αριθμό των ιδιωτών πελατών. Τα ψηφιακά κανάλια περιλαμβάνουν την τραπεζική εφαρμογή για κινητά, τη διαδικτυακή τραπεζική και τις Αυτόματες Ταμειακές Μηχανές (ATMs). Επίσης, περιλαμβάνει συναλλαγές με κάρτες, καθώς και διαδικτυακές συναλλαγές με κάρτα.
Στοιχεία από τη Στατιστική Υπηρεσία	Τα τελευταία στοιχεία δημοσιεύτηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας (Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία) στις 31 Μαρτίου 2020.
Πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)	Οι πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) σχετίζονται με τις πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) που ολοκληρώθηκαν μέσα στην χρονιά, καθώς και πωλήσεις που αξιολογούνταν κατά το τέλος του έτους, ανεξαρτήτως από το αν πληρούσαν τα κριτήρια κατηγοριοποίησης ως ομάδες που κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2019.
Συγκρότημα	Το Συγκρότημα αποτελείται από την Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company, 'BOC Holdings' ή η 'Εταιρία', τη θυγατρική της Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λίμιτεδ, την 'Τράπεζα' και τις θυγατρικές της Τράπεζας.
Συνεισφορά στο ΕΤΕ	Αφορά συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης.
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	Ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας έχει καθορισθεί σύμφωνα τους Κανονισμούς Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (ΕΕ) Αρ.575/2013, όπως τροποποιήθηκε από τον CRR II, όπως εφαρμόζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς.
Σύνολο εξόδων	Το σύνολο εξόδων αποτελείται από το κόστος προσωπικού, άλλα λειτουργικά έξοδα και από τον ειδικό φόρο και συνεισφορά στο ΕΤΕ. Δεν περιλαμβάνει 'έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης- οργανικά', έξοδα αναδιάρθρωσης που αφορούν το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού, ούτε και έξοδα αναδιάρθρωσης σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT). Τα Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης-οργανικά ανήλθαν σε €22 εκατ. για το 2019 (σε σύγκριση με €42 εκατ. το 2018) και €8 εκατ. το δ' τρίμηνο 2019 (σε σύγκριση με €4 εκατ. το γ' τρίμηνο 2019). Τα έξοδα αναδιάρθρωσης που αφορούν το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού ανήλθαν σε €81 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2019 καθώς επίσης και για το 2019. Τα έξοδα αναδιάρθρωσης σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) ανήλθαν σε €25 εκατ. το 2019 (σε σύγκριση με €18 εκατ. το 2018) και σε €10 εκατ. το δ' τρίμηνο 2019 (σε σύγκριση με €6 εκατ. το γ' τρίμηνο 2019).
Σύνολο εσόδων	Το σύνολο εσόδων αποτελείται από τα καθαρά έσοδα από τόκους και τα μη επιτοκιακά έσοδα (ως ορίζεται).
Συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (B/S)	Οι συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες περιλαμβάνουν: (i) αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (περιλαμβανομένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση), (ii) αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση των δανείων, (iii) αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για στοιχεία εκτός ισολογισμού (χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις) που παρουσιάζονται στον ισολογισμό στις λοιπές υποχρεώσεις και (iv) συσσωρευμένες αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατηγοριοποιούνται και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Στ. Όροι και Επεξηγήσεις (συνέχεια)

Σύνολο πιστωτικών ζημιών δανείων, απομειώσεων και προβλέψεων	Το σύνολο πιστωτικών ζημιών δανείων, απομειώσεων και προβλέψεων αποτελείται από πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται), και (προβλέψεις) / αναστροφή προβλέψεων για επιδικίες, απαιτήσεις, κανονιστικά και άλλα ζητήματα και (προβλέψεις)/αναστροφή απομειώσεων για άλλα χρηματοοικονομικά και μη περιουσιακά στοιχεία.
Υποκείμενη βάση	Αυτό αναφέρεται στα οικονομικά αποτελέσματα στην βάση ως απαιτείται από τη νομοθεσία μετά που προσαρμόζονται για ορισμένα στοιχεία όπως επεξηγείται στη Βάση Παρουσίασης.
Χρέωση για πιστωτικές ζημιές δανείων (cost of risk)	Η χρέωση για πιστωτικές ζημιές δανείων (cost of risk) (από την αρχή του έτους μέχρι σήμερα) υπολογίζεται ως οι ετησιοποιημένες 'πιστωτικές ζημιές δανείων' (όπως ορίζονται) ως προς τον μέσο όρο των δανείων (ο μέσος όρος υπολογίζεται ως ο μέσος όρος του αρχικού υπόλοιπου και του τελικού υπόλοιπου).

Βάση Παρουσίασης

Τα οικονομικά αποτελέσματα που αναφέρονται σε αυτή την ανακοίνωση αφορούν την Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company, "BOC Holdings" ή η «Εταιρία», τη θυγατρική της Bank of Cyprus Public Company Limited, η «Τράπεζα» ή «BOC PLC», και μαζί με τις θυγατρικές της, το «Συγκρότημα», για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, η Τράπεζα ήταν εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) και στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Στις 18 Ιανουαρίου 2017, η BOC Holdings, η οποία ιδρύθηκε στην Ιρλανδία, εντάχθηκε στη δομή του Συγκροτήματος ως η νέα μητρική εταιρία της Τράπεζας. Στις 19 Ιανουαρίου 2017, το συνολικό εκδομένο μετοχικό κεφάλαιο της BOC Holdings εισήχθη για διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου και στο ΧΑΚ.

Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση που παρέχεται σε αυτή την ανακοίνωση δημοσιεύεται με σκοπό την παροχή των οικονομικών αποτελεσμάτων για το Συγκρότημα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση σε αυτή την ανακοίνωση δεν αποτελεί τις απαιτούμενες από τη νομοθεσία οικονομικές καταστάσεις της BOC Holdings σύμφωνα με το άρθρο 340 της νομοθεσίας για εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας. Οι απαιτούμενες από τη νομοθεσία οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, κατά τις οποίες οι ελεγκτές έχουν εκδώσει έκθεση ελεγκτών χωρίς επιφύλαξη, αναμένεται να δημοσιευθούν σήμερα και να κατατεθούν στον Έφορο Εταιριών της Ιρλανδίας εντός 28 ημερών από τις 30 Σεπτεμβρίου 2020. Το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τις απαιτούμενες από τη νομοθεσία οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 στις 28 Απριλίου 2020. Οι απαιτούμενες από τη νομοθεσία οικονομικές καταστάσεις της BOC Holdings για σκοπούς του Κεφαλαίου 4 του Μέρους 6 της νομοθεσίας για εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, κατά την οποία οι ελεγκτές έχουν εκδώσει έκθεση χωρίς επιφύλαξη, εκδόθηκαν στις 28 Μαρτίου 2019 και έχουν προσαρτηθεί στην ετήσια έκθεση και παραδοθεί στον Έφορο Εταιριών της Ιρλανδίας.

Βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία: Η πληροφόρηση με βάση 'όπως απαιτείται από τη νομοθεσία' παρατίθεται στις σελίδες 7-8. Ωστόσο, διάφοροι παράγοντες έχουν επηρεάσει σημαντικά τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος. Κατά συνέπεια, τα αποτελέσματα παρουσιάζονται επίσης σε υποκείμενη βάση.

Υποκείμενη βάση: Τα αποτελέσματα με βάση 'όπως απαιτείται από τη νομοθεσία' αναπροσαρμόζονται για ορισμένα στοιχεία (βλέπε σελίδες 12-14), ώστε να επιτρέπουν τη σύγκριση της υποκείμενης απόδοσης του Συγκροτήματος, όπως περιγράφεται στις σελίδες 9-11.

Η ανακοίνωση αυτή και η παρουσίαση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών/Οικονομικά Αποτελέσματα).

Όροι: Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί ορισμένους όρους κατά το σχολιασμό της επιχειρηματικής του απόδοσης και χρηματοοικονομικής του θέσης ως αυτοί ορίζονται στο μέρος 5Τ

Τα Οικονομικά Αποτελέσματα του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται ως αναφέρονται. Το κόμμα χρησιμοποιείται για να διαχωρίζει τις χιλιάδες και η τελεία χρησιμοποιείται για να διαχωρίσει τα δεκαδικά σημεία.

Προβλέψεις και Αναφορές για το Μέλλον

Το παρόν έγγραφο περιέχει ορισμένες αναφορές για το μέλλον, οι οποίες συνήθως προσδιορίζονται με τη χρήση όρων όπως «προσδοκά», «θα πρέπει να είναι», «θα είναι» και παρόμοιες εκφράσεις ή παραλλαγές τους, ή την αρνητική μεταβολή τους, αλλά η απουσία τους δεν σημαίνει ότι η αναφορά δεν αναφέρεται στο μέλλον. Παραδείγματα αναφορών για το μέλλον περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε, δηλώσεις σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες μελλοντικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και κεφαλαιακούς δείκτες, τις προθέσεις του Συγκροτήματος, τις πεποιθήσεις ή τις τρέχουσες εκτιμήσεις και προβλέψεις αναφορικά με τα μελλοντικά λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τις αναμενόμενες απομειώσεις, το μέγεθος του ισολογισμού, τη ρευστότητα, την επίδοση, των προοπτικών, την αναμενόμενη ανάπτυξη, τις προβλέψεις, τις απομειώσεις, τις επιχειρηματικές στρατηγικές και τις ευκαιρίες του Συγκροτήματος. Από τη φύση τους, οι προβλέψεις και αναφορές για το μέλλον εμπεριέχουν κινδύνους και αβεβαιότητες επειδή σχετίζονται με γεγονότα και εξαρτώνται από περιστάσεις που θα συμβούν ή πιθανόν να συμβούν στο μέλλον. Παράγοντες οι οποίοι θα μπορούσαν να προκαλέσουν ουσιαστική διαφορά μεταξύ των πραγματικών εργασιών, της στρατηγικής και/ή των αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος και των σχεδίων, των στόχων, των προσδοκιών, των εκτιμήσεων και των προθέσεων του Συγκροτήματος, οι οποίες εκφράστηκαν σε παρόμοιες δηλώσεις προβλέψεων και αναφορών για το μέλλον από το Συγκρότημα, περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε: γενικές οικονομικές και πολιτικές συνθήκες στην Κύπρο και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), διακυμάνσεις των επιτοκίων και των συναλλαγματικών ισοτιμιών, νομοθετικές, δημοσιονομικές και κανονιστικές εξελίξεις και κινδύνους σχετικά με την τεχνολογία και πληροφορική, επιδικίες και άλλους λειτουργικούς κινδύνους. Σε περίπτωση που συμβεί κάποιος ή περισσότεροι από αυτούς ή άλλοι παράγοντες, ή εάν οι υποκείμενες υποθέσεις αποδειχθούν λανθασμένες, τα πραγματικά αποτελέσματα ή τα γεγονότα ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά από εκείνα που αναμένονται αυτήν την περίοδο όπως αντικατοπτρίζονται σε τέτοιες δηλώσεις προβλέψεων και αναφορών για το μέλλον. Οι δηλώσεις που αναφέρονται στο παρόν έγγραφο ισχύουν μόνο από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος εγγράφου. Εκτός εάν απαιτείται από οποιονδήποτε εφαρμοστέο νόμο ή κανονισμό, το Συγκρότημα αποποιείται ρητά οποιαδήποτε υποχρέωση ή δέσμευση να δημοσιοποιήσει τυχόν επικαιροποιήσεις ή αναθεωρήσεις αναφορικά με οποιοδήποτε προβλέψεις που συμπεριλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο, ώστε να αντικατοπτρίζει οποιαδήποτε αλλαγή στις προσδοκίες του Συγκροτήματος ή οποιαδήποτε αλλαγή γεγονότων ή περιστάσεων στις οποίες βασίζεται οποιαδήποτε δήλωση.

Επικοινωνία

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με:

Σχέσεις Επενδυτών

+ 357 22 122239

investors@bankofcyprus.com

Το Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου είναι ο μεγαλύτερος χρηματοοικονομικός οργανισμός στην Κύπρο και προσφέρει ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που περιλαμβάνει τραπεζικές υπηρεσίες, χρηματοδοτήσεις, φάκτοριγκ, χρηματοεπενδυτικές υπηρεσίες, διαχείριση κεφαλαίων και ασφάλειες γενικού κλάδου και ζωής. Το Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου λειτουργεί μέσω 99 καταστημάτων στην Κύπρο, εκ των οποίων τα 13 λειτουργούν ως θυρίδες. Επιπλέον, λειτουργεί γραφεία αντιπροσωπείας στη Ρωσία, την Ουκρανία και την Κίνα. Το Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου εργοδοτεί 3,672 άτομα διεθνώς. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων ανερχόταν σε €21.1 δις και τα Ίδια Κεφάλαια του σε €2.3 δις. Το Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου αποτελείται από την Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company, τη θυγατρική της Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λίμιτεδ και τις θυγατρικές αυτής.